بسم الله الرحمن الرحيم

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناول

اوښکي

لیک

عبدالعلي غورغشتي

15,12,1979

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د چاپ چاري خوندي دي

- کتاب :: اوښکي
- لیک :: عبدالعلي غورغشتي
- کمپوز :: خلیل الله تصمیم
- سیټینګ :: طاهر ځلاند
- پروف :: نجیب الله زړګی علیخېل
- پوښتیې :: نجیب الله زړګی علیخېل
- تعداد :: 500
- چاپ ځای :: کراچي
- چاپ کال :: 2018 ع
- بیه :: 160 کالداري

د موندلو درک : کتاب پلورنځی، ریګل پلازه دکان ۷ جناح روډ کوټه

یونیورسټي بک اېجنسي خېبر بازار پېښور

غزنوي کتب خانه قندهاري بازار کوټه

پریمئیر بک هاؤس نزد مسجد صدیق اکبر پښتون آباد

منګهوپیر کراچي

عزیز بک ډپو تحصیل روډ ږوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د سهېلي پښتونخوا د مېړني پښتني خاورې نه

ستړي کېدونکي مبارزین او د

ارواښاد **مولوي رحمت الله مندوخېل** د کور د علمي او

فکري انګرې کلک ملګري

مولوي سلطان خروټي، مولوي عبدالرحمن کاکړ او د

حاجي سلطان ناصر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

يو داسي سپېڅلي مبارز ته چي نوم يې
محمدجان لالا
ؤ او خپل هست او نېست يې د دې وطن د
آزادۍ و روښانه قافلې ته ډالۍ کړی ؤ.
روح يې ښاده، پر ګور يې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغشتي ناول" اوښکي" کیسه

پــــه ړوب کښــــي د ســــکول د زمــــانې راهیســــې دوه کســان، هســي خــو نــورهم ډېر، څــه مــي یــاد څــه مــي هېــر دي، خــدای بخښــلی عبــد العلــي اوخــدای بخښــلی محمــدجان لالا رانــه نـۀ هېرېـږي. دا ژونـد لـه هنګـامو ډک د سـتړیاؤ نـوم دی. پـه دې اوویـا کلنـي ژونـد کښـي د هـر یـوه د ژونـد خپلـي خپلـي کیسـې دي. پـه دې بـه ستاسـي وخـت نـۀ ضـائع کـوم. پـه ړوب کښـي مـا تـر اتـم جماعتـه، جـون۱۹۶۲ سـکول ویلـی او بیـا د لـورالایئ (بـورې) او کـوټې کښـي د تعلـیم او روزګـار د کـړکېچ پسـته، هـم پـه ړوب کښـي د بېنـک د ملازمـت پـه سلسـله کښـي پنځـه واره د وخـت پـه مختلفـه دورانیـو کښـي اسـتوګن پاتـه شـوی یـم. او داسـي د خپـل عمـر دېـرش کالـه مـي د ړوب اوبـه څښـلي دي. عبـدالعلي غورغشـتي یـو وخـت د یـوې کـاپۍ پـه پـاڼو لیکلـی کتـاب د مطـالعې او کتنـي دپـاره راکـړی ؤ چـي دا غالبـاً زمـا پـه ړوب کښـي د اسـتوګن پاتـه کېـدو دریېمـه دوره او کـه دویمـه دوره ۱۹۷۳\۱۹۷۷ وه. هـم نـو نـۀ شـم ویلـی ځکـه چـي پـه ۱۹۷۶ کښـي مـا پـه ړوب کښـي د ، پشـتو ادبـي ملګـري، ځانګـه پرانسـته چـي صـدر یـې خـدای بخښـلی کمـال الـدین شـېراڼـی او زۀ یـې جنـرل سـکتر وم او مـوږ خپلـه اولـه غونـډه د خـدای بخښـلي شـېرجان منـدوخېل پـه مشـرۍ کښـي د ړوب پـه جرګـه هـال کښـي د انفارمېشـن سـنټر ړوب پـه مرسـته وکـړه چـي دا وخـت یـې ښـاغلی عمرخـان مـروت مشـر ؤ او عبـدالکریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بريالی دا ملازمت پرې ايښی او په نوشکي کښي د کالج لېکچرر لګېدلی ؤ. د دريېمي دورې په دغو کلونو ۱۹۸۲/۱۹۸۵کښي بيا عبدالکريم بريالی هم د روب استېنټ پوليټکل اېجنټ ؤ دا زما د ژوند اهمه دورانيه وه. د ژوند د فکري ارتقائي مرحلو سره مخامخ ولاړ وم، د ملايانو له مخصوصه ډلي سره د خپل اصولي کردار په حواله په جنګ اخته وم، ولي چي د بېنک په ملازمت کښي د دوه او دوه ځلور په فارمولا ژوند کېږی نۀ چي د سياست په هره ګهړۍ د بدلېدونکي لائحه عمل په بنياد. د عبدالعلي کتاب راسره خوندي پروت ؤ او داسي چي په ګڼ شمېر کتابونو کښي به يې کله کله سر راښکاره کړی چي زۀ هم يو امانت کتاب يم، مګر له ما بيا دا هېر شوي ؤ چي دا د چا کتاب دی خو دا راته ياد ؤ چي دا يو امانت دی. د خپل ژوند د بې کچه اړتياؤ له کبله مي نۀ ولوستلی او نۀ پرانستلی چي دا خو راته معلوم شوې وای چي دا آخر دی د چا کتاب. و دې ته که ځوک زما سستي وايي هم نو ورسره منم يې.

يو وخت په دا نزدې کلونو کښي چي محمد جان لالا په کراچي کښي په هسپتال کښي داخل ؤ نو مي زړۀ کښي راوګرځېدل چي دا کتاب به د دۀ وي نومي د دې تصديق دپاره هڅي وکړې، نجيب زړګی د دې معاملې ګواه دی معلومه شوه چي دا د دۀ کتاب نۀ دی. بل خوا ته ناجاښه عبدالعلي د فېس بک په پاڼه را ښکاره شو، اشنا راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولګېدی خو له یاده مي وتلی ؤ چي دا د کوم وخت شناخته دی. ما په دهٔ، د دهٔ د مشر ورور اروابښاد مولوي عبدالحی ګمان راتلی چي یو وخت د ایران په سفر کښي سره ملګري وو. هغه یو دینداره مذهبي سړی ؤ او غتهٔ ږیره یې وه او دلته د عبدالعلي کوچنۍ ږیره، نو یو څه شکمن وم، دغه ؤ چي د کراچي په یوه دوره ۲۰۱۶ کښي مي ورسره ملاقات وشو او زاړه اشنائي مي بېرته تازه شوه. د دې څه د مخه د دهٔ پر یو کتاب ،پشتون خوا، چاپ۲۰۰۴ مي په، پشتو محفل ،کالم کښي تبصره هم کړې وه چي شېر رحمان بونېري راته لېږلی ؤ. بیا مي ورسره نور ملاقاتونه هم په کوټه کښي وشول، زموږ د ملګري لیکوال په یو تنقیدي نشست کښي د خصوصي مېلمه په حېث هم رابلل شوی ؤ او دهٔ د خپل راتلونکي کتاب د ملګري لیکوال د پلېټ فارم څخه د چاپولو اعلان یې هم وکړی چي د پشتون خوا ملي عوامي پارټۍ د اهم غړي د شېر جان مندو خېل د ژوند او خدماتو په اړه اوس چاپ دی.

خدای بخښلي عبدالعلي غورغشتي د مرګ خبر یو ډېر غم لړلی خبر ؤ چي موږ په کوټه کښي واورېدی. په روب کښي د دهٔ د جنازې او فاتحې په دوران د ګران نجیب الله زړګي سره د دهٔ د زوی په مجلس کښي دا خبره را ښکاره شوه چي بابا یې یو کتاب لیکلی ؤ چي اوس ځني ورک دی. زړګي چي دا خبره و ما ته وکړه نو مي هغه کتاب رایاد شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخـدای شـتـه د دهٔ د مـرګ پـه شـپه هـم دې کتـاب سـر را ښـکاره کـړی ؤ. زړګـي تـه مـي وويـل زهٔ بـه يـې نـن پـه تسـلي وګـورم نـو پـه اولــه پاڼــه دعبـدالعلي نـوم ليـک ؤ. دغـه ؤ چــي کتــاب مــي و نجيـــب الله زړګــي تــه حوالــه کــړی او دا دی اوس ستاســي و لوست ته حاضر دی.

زمـا پـه خيـال چـي دا نـاول لکـه څنګـه چـي لـه مـا سـره لــه ډېـره وختــه پـه خطـي صـورت کښــي موجـود ؤ نــو پــه دې لحـاظ دا د جنـوبي پښـتونخوا ړومبـی نـاول ګـرځـولی شـو. پـه دې بـه اوس د نـاول نقـادان خپـل نظـر اچـوي او د معيـار او مقـام ټاکنـه بـه يـې کـوي او دا چـي دا د خـدای بخښـلي د ليـک اولنـی اثر هم دی.

عمر ګل عسکر

نوی کلی کوټه

د جولائي د مياشتي اوولسمه نېټه **۲۰۱۸**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغښتي " اوښکي"

اروابښاد محترم عبدالعلي غورغښتي د سهېلي پښتونخوا د يوې علمي کورنۍ غړی او په خپل قام مئين ؤ. په عملي توګه د خان شهيد د ډلي تورزن ؤ او د قلم له لاري يې توري تياري رڼا کولې. وايي چي په ږوب کښي د دوی سره د کتابونو يوه لويه ذخيره وه او د دوی نه په دغه سيمه کښي د بل چاسره زيات کتابونه نهٔ وو. د دوی پلار هم يو لوی ديني عالم ؤ. اوويښت(۲۷)کتابونه يې تصنيف کړي وو. محترم عبدالعلي غورغښتي پخپله نهه(۹) کتابونه ليکلي دي چي تر اوسه پکښي پنځه چاپ او نور ناچاپه دي. کالمونه او مقالې به يې هم د ورځپاڼو اونورو مجلو لپاره ليکلې.

ددې ناول افسانه

ددې ناول کيسه هم عجيبه ده. محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د کال ۱۹۷۹ په دولسمه مياشت کښي تخليق کړی ؤ او بيا يې ښاغلي عمر ګل عسکر ته د مشورې يا تبصرې لپاره ورکړی ؤ چي خپله رايه پرې ورکړي. ولې ښاغلي عمر ګل عسکر دغه کتاب يا ناول داسي خوندي کړو چي هډو بيا ترېنه هېر شو، خوکله چي محترم عبدالعلي غورغښتي په ۸ فروری کال ۲۰۱۸ کښي وفات شو- نو عمر ګل عسکر صاحب دوه ورځي وروستو يعني په لسمه فروري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال ۲۰۱۸ کښي خپل کتابونه لټول چي د دغه ناول قلمي نسخه په لاس ورغله او هم په هغه ورځ يې ښاغلي نجيب زړګي عليخېل ته ورکړه او کيسه يې ورته اوکړه. چا چي د خداى بخښلي غورغښتي برخوردار طاهر ځلاند ته حواله کړه او داسي يې ورله د چاپ تابيا اوکړه.

ددې ناول اهميت

لکه څنګه چي پښتو وړومبى ترجمه شوى ناول د ميا حسيب ګل کاکا خېل "نقش نګين" دى چي هغوى د کال ۱۸۷۹ خوا شا ترجمه کړى ؤ ولي بيا چاپ ډېر وروستو په کال ۱۹۵۷ کښي شو. د دې نه وروستو ميا محمد يوسف کاکا خېل د اردو ناول "توبة النصوح" هم په دغه نامه په کال ۱۹۰۴ کښي پښتو ته ترجمه کړو چي هم په دغه کال چاپ شو. او دغه د ميا محمد يوسف کاکا خېل پښتو وړومبى ترجمه شوى ناول بللى شي. ولي د قلمي ليک په لحاظ "نقش نګين" اول پښتو ته اړولى شوى ؤ، نو هم دغه حال د محترم عبدالعلي غورغښتي دناول "اوښکي" دى. چي دا ليکلى شوى خو په کال ۱۹۷۹ کښي دى ولي اولس ته اوس وړاندي شو، نو داسي د قلمي ليک په لحاظ دا د سهېلي پښتونخوا وړومبى ناول دى. ولي چي چاپ اوس شو نو دچاپ په لحاظ ډېر وروستى دى. د دې نه اګاهو په کال ۱۹۸۵ يا ۱۹۸۶ کښي د محترم او مشر محمود خان اچکزي ناول "د اووم اکتوبر رزم" چاپ شوى دى او هم دغه د د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهېلي پښتو نخوا وړومبی پښتو ناول دی چي اولس ته وړاندي شوی دی.

داسي د پښتو ناول په تاريخ کښي د دې ناول د چاپ کېدلو سره يو نوی باب اوليکلی شو چي د سهېلي پښتونخوا وړومبی قلمي ليکلی شوی ناول هم معلوم شو. اوس دا قصور د چا دی په دې باب مونږ هيڅ نۀ شو ويلی، ځکه چي داسي کېږي او شوي دي لکه د پښتو د وړومبي ترجمه شوي ناول"نقش نګين" حال ستاسو په وړاندي دی.

پښتو ادب ته ناول د اردو ژبي نه د ترجمې په ډول متعارف شوی دی. ناول د نوي زمانې صنف دی چي د حقيقي ژوند عکاسي کوي او ځکه نو په نړيوال ادب کښي يو لوی او جوت مقام لري. د ناول ليکوال په نړيوال کچ ارزولی شي او په نوي دور کښي د بدلون راوستلو دپاره يوه مهمه او موثره ذريعه ګڼلی شي. د يورپي ليکوالو ناولونه د نړۍ په اکثرو ژبو کښي ترجمه کېږي او په ډېر شوق سره لوستلي کېږي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د هغه زمانې يعني د نن نه څلوېښت کاله اګاهو حالات ښائي، د هغه وخت ثقافت، د کلي د بې وزله خلګو ژوند او د حکومتي چارواکو ظلمونه او زياتي، د ملکانو، ملايانو او صاحبزادګانو ظلم، د خپلو مفاداتو دپاره هيلي او سازشونه، ټول پکښي په ډېر خواږه اندازکښي بيان شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د غورغښتي صيب دا ناول د ناول ټول لوازمات لري- په ساده پلاټ کښې يې کيسه وړاندي کړې ده.

دا ناول ټول لوازمات لري او د ليکوال په دغه صنف پوهه څرګندوي. چي عبدالعلي غورغښتي يو لوستلی سړی ؤ او نور ډېر ناولونه به يې خامخا لوستلي وو ځکه خو يې په ټول پوره کتاب وړاندي کړی دی. ليکوال په يوه ساده کيسه کښې د کم علمۍ، غربت، انساني خودغرضۍ، د خپلو مفادو لپاره د مذهب، سياست او خپل حېثيت او اثر رسوخ نه ګټې پورته کولو يو ډېر ښه انځور وړاندي کوي. لکه چي په يوه زمانه کښې فرنګي د خپل غرض لپاره کميونسټ بدنام کړي وو او دغه قسم تورونه به يې په خپلو مخالفينو لګول او د دې دپاره ورته د ملا ،ملک او صاحبزاده مرسته حاصله وه. په هر هغه چا به دغه الزام او تور لګولی شو چي د دوی د مفادو خلاف به وو.

د کيسې شروع، ارتقائي ډول، د کردارونو د لوستونکو سره پېژندګلو، په کيسه کښې مختلف واقعات، سازشونه، تصادم ، تلوسه او انجام د ناول د صنف د غوښتنو سره سم دي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي "اوښکي" د پښتو ناولونو په اصلاحي او انقلابي ناولونو کښې مونږ شمارلی شو ځکه چي په دې کښې ليکوال که يو اړخ ته د اولس ناپوهي او کم علمي د هغوی د ټولو مسئلو وجه ښودلې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بل اړخ ته يې پکښې دعلم حاصلول اود توهم پرستۍ او پير پرستۍ خاتمه د ټولو مصيبتونو ځيله ثابته کړې ده. په دې ناول کښې د ملک، ملا، صاحبزاده او حکومتي چارواکو کردارونه لکه د نور محمد ترکي د ناول "سپين" په شان دي چې د خپل مطلب او مفادو لپاره د بې وزله او غريب اولس استحصال کوي. دوی ټول په يوځای سازشونه کوي او د يو بل د مفاداتو تحفظ کوي.

ليکوال په ناول کښې د معاشري د بې علمه او کمزورو وګړو توهم پرستۍ ته ګوته نيولې ده چې د ناروغۍ په وخت دا تمه کوي چې د ملا په دم او صاحبزاده په تعويذ به ناروغي لاړه شي. بل خالو چې سود ورته ښه نۀ ښکاري نو د ملا نه تپوس کوي. ولې ملا صيب ورته وايي چې ملک صيب سود نۀ دی درکړی بلکې په تاسو يې رحم کړی دی. دلته د ملا او صاحبزاده حيله سازۍ ليکوال څرګندي کړې دي چې څنګه د دغه بې علمه خلګو د ناپوهۍ نه فائده پورته کوي. سود ته سود نۀ وايي بلکې حيلي ورته جوړوي. بل اړخ ته صاحبزاده د خالو د لور مرګ ته حيله جوړه کړي، ملک ته راشي وايي چې په ما کشف شوی دی چې يو لوی ديو ستاسو اينګور تښتولې ده. او داسي د هغې ورکيدلو ته يوه بهانه وتراشي.

په دې ناول کښې د دغه سيمي د غريبو خلګو کار روزګار د يو بل سره مينه، د يو بل په غم ښادۍ کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودرېدل او د يو بل سره مرسته کول ليکوال ډېر په زړه پوري انداز کښي بيان کړي دي.

د دې ناول انجام هم يوه لويه الميه ده او د تراجيدي يو ښه مثال دی. انجام يې هم يو خو په منطقي انداز کښي شوی دی. تلوسه تر دې حده لري چي لوستونکی د ځان سره تر اخره ساتي.

د دې ناول ژبه ډېره روانه او ساده ده. ليکوال اګرچې د سهېلي پښتونخوا سره تعلق لري ولي داسي مقامي توري پکښي ډېر کم دي چي لوستونکي ته نا اشنا ښکاره شي او په اکثرو ځايونو کښي ورسره د عام استعمال توري راوړل شوي دي چي لوستونکی پرې پوه شي او مطلب ته اورسي. د پښتو ژبي هر لوستونکی پرې ښه په اسانه پوهېدلی شي.

د دې ناول کردارونه د عام ژوند کردارونه دي چي هر وخت يې موږ په خپلو لاړو کوڅو کښي وينو. اوس هم د پښتنو حالات د نوي دور سره دومره بدل شوي لا نۀ دي او د پښتني معاشرې دغه ټول کردارونه په پښتنه ټولنه کښي موجود دي. د نوي دور سره د دوی په کارونوکښي هم جدت راغلی دی.

د پښتو ناول په ارتقائي کړو کښي د عبدالعلي غورغښتي د "اوښکي" خپل مقام او اهميت دی. دا ناول که هر څو د ليک د وخت نه ډېر وروستو لوستونکو ته وړاندي کېږي ولي خپل ارزښت د لاسه نۀ ورکوي. اوس هم هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هومره ارزښت او اهمیت لري څومره چې یې ځلوېښت کاله اګاهو لرلو.

دا ناول پښتو ادب ته یوه درنه پیرزوئینه ده چې د ارزولو حق لري. په دې کښې د لیکوال سره سره د ښاغلي نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي طاهر ځلاند کوشش د ستائیني وړ دی چې دا کتاب یې ستاسو او زموږ لاسو ته را اورسولو. الله دې ښاد او اباد لري.

رشید احمد

بره باندۍ سوات

۲۸ جون کال ۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو خبري

دا څـه بېلـه خبـره نـۀ ده چـي مـوږ تنقيـد پـه بـې سـاختګي سـره وکـړو کـه څـوک لـږ ډېـر څـه د وئيلـو تـوان لـري هغـه د چـا ښـه کارونـه هـم ډېـر پـه مېړانـه سـتائي، البتـه دا بېلـه خبـره ده چـي کلـه کلـه د ټـولني رخ (Direction) او نيوکـه (Critic) سـمون نـۀ سـره خـوري، مګـر کـم حـالات او داسـتانونه چـي د کسـې غـړۀ پـه لمـن کښـي اولـس اوري او د يـو ځـانګړي ډول ژونـد (Symbolic life)کښـي دننـه د مـلا، ملـک الائـنس چـي هغـه بيـا پـه مرکـز کښـي لـه دولـت (State) سـره تړلـي (Allied) وو تـر جبـر لانـدي د اولسـونو تکليـف ده او پـر اشـوبه ژنـدون څنګـه تـګ کـوو مـا دا ډېـر مخکښـي پـه خپـل کـور کښـي اورېـدلي وو چـي څنګـه بـه پـه کلـي کښـي نېسـتي وه څنګـه بـه سـکاره راوړل کېـده او څنګـه بـه بوقـت ضـرورت د رڼـا لپـاره د ملـک يـا خـان لـه کـوره لالټـين يـا ګاسـلېټ راوړل کېـده. قريبـاً داسـي يـو انځـور زموږ په خپل کور کښي هم ليدلی شوی ؤ.

ژونـد چـونکې پخپلـه يـو امانـت دی بيـا د ژونـد تکليـف ده داسـتانونه او د جبـر آئينونـه څنګـه کېـدلی شـي چـي د امانـت په توګه تر نورو نسلونو پوري رسېدو څخه بچ پاتي شي.

دا نـاول چـونکې پـه هغـه وخـت کښـي د افغـان ثـور انقـلاب د ځـانګړي ټـولنيز حـالاتـو پـه پـس منظـر کښـي ليکلـی شـوی ؤ او ډېـر پـه هنـر يـې د خپلـي ټـولني د بـېلا بېلـو سـتونځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کړی دی. په تېره بیا د تعلیم او صحت په هکله د خلګو پام را اړولو ته یې د ډیالوګونو (Dialogues) په ذریعه یې ډېر خوندور نقشونه راپارولي دي. د معیاري او غیر معیاري رسمونو او په تېره بیا د بیماریانو په لړ کښي د یو ملا / پیر کردار تر مذهبي پېشوا زیاته د یو ډاکتر په توګه لوبول او بیا د ثواب په نوم د اولس په هغه باندي انحصار کول، د زورور سړي د خپل ضرورت پوره کولو لپاره دستور ماتول، مګر نېستمن او بې وځله سړي د خپل نمو لپاره د رسمونو تابعداري کول او دې ته د ژوند نوم ورکول ددې ناول د قصې هغه ځانګړی عکس دی چي زموږ د ټولني ډېري برخي اوس هم ترې خلاصي نۀ دي.

هر رواج که هر څومره بېهوده آسوده یا بهبوده وي د هغې شاته یو مقصد او واضحه منشا وي خو په دې ناول کښي ددې خبري شاته ډېره واضحه اشاره شوې ده چي په کلیو او علاقو کښي د ډېرو رسمونو تر شا سامراجي او قبضه ګر سوچ ولاړ ؤ. او بیا د هغې په ردعمل کښي د مهربان او روښن د ملګرو د لوري بغاوت د رسمونو او رواجونو د یو ښه بهبود په توګه کارولو ته ټولنه اماده کوي.

که څه هم دا ناول غورغښتي صاحب ډېر په ځوانۍ کښي لیکلی ؤ د هغه وخت د سیاسي حالاتو له کبله ټولنیز حالات په دې ناول کښي ډېر ښه بیان شوي دي او دا هم یو ښکاره حقیقت دی چي په اولس کښي دننه هر څوک خپل یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکرنظر (School of Thought) لري هیڅ څوک هم د جهان له سستم څخه نه ځان بېلولای شي او نه ځان ته غیر جانبداره وئیلای شي. هر څوک چي په خپل ژوند کښي یې هست او نېست دواړه تجربه کړي وي هغوی به ارومرو د ټولني د بورژوا او پرولتاریه په هکله خپله مفکوره څرګندوي.

په پای کښي دا خبره ضرور کوم چي د ظالمانه سماجی روش له کبله ځیني داسي مخصوص حالات پیدا شول چي دا ناول په چهاپ کېدو کښي د ځنډ ښکار شو او له منظر څخه پناه شو شاوخوا څلوېښت کاله پس د اروابښاد غورغښتي صاحب د مرګ په دویمه ورځ دا کتاب پیدا شو او په کوټه کښي د پښتو ژبي ادیب او ستر لیکوال ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب ډېر په پښتني همت او مېړانه دا امانت موږ ته بېرته را وسپارو. خفه په دې هم یم چي کاش که دا کتاب غورغښتي صاحب په خپل ژوند کښي بېرته پیدا کړی وای خو تر هر څه زیات چي خوشاله شوم هغه د عمر ګل عسکر صاحب د امانت پر ځای کولو باندي وم چي د اروابښاد عبدالعلي غورغښتي لیکلی ناول "اوښکي" یې بېرته موږ ته را حواله کړ. عسکر صاحب ته دي خدای پاک لوی با شهامته ژوند او عالي مقام په دواړه جهانه ورنصیب کړي. په نزدې راروان وخت کښي ددې قصې و نورو ژبو ته ژباړه ډېره اړینه ده په خاطر ددې چي د نورو ژبو لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګلیسي، پارسي او اردو ژبو ته ولني هم ددې ناول د ریښتوني ټولنیز مخ سره بلد شي.

یو ځل بیا د ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب د زړه له تله مننه کوم چې دا ناول یې ستاسو تر لاسونو پوري در رسولو کښې خپل پښتني رول ولوبوو. د ښاغلي رشید احمد صاحب هم ډېره مننه چې ددې قصې په مقدمه لیکلو کښې یې خپل توان وخت او نظر راته پیرزو کړو. له دې سره زۀ د اروابښاد غورغښتي صاحب خواږه دوستان او همکاران ښاغلی نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي خلیل الله تصمیم بېخي زښته مننه کوم چې دې ناول ته یې د کمپوز او پروف ریډنګ جامه ور اغوستلو کښې یې ډېر په مېړانه او پښتني همت خپل توان او وخت راته ډالۍ کړو. زۀ د خپل ځان د خپلي ټولي کورنۍ او د اروابښاد غورغښتي صاحب د ټولو دوستانو لخوا دوی ته خپل عقیدت څرګندوم.

طاهر ځلاند کراچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېل

(۱)

نـن خـو د نـورو کلنـو پـه شـان د کـلا شـاوخوا ، لـوړو ژورو پـه غـرو او رغـو واوره پرتـه وه. پـه هـر خـوا چـي نظـر کـړې د واوري يـو سـپين څـادر غوړېـدلی دی. سـترګي وربانـدي برېښـي، ماشـومان واوره پـه موټـو کښـي اخلـي او يـو بـل سـره ولـي. د واوري لـه کبلـه هيڅـوک هـم خپـل کـار تـه نـهٔ ځـي، هـر سـړی پـه کـور کښـي اور تـه ناسـت چـي لـه ناسـتي تنـګ شـي لا بستره کښي پرېوځي يا د بل چا کره لاړ شي.

د چـاچي کرونـده او مالـداري وه هغـه د واوري پـه ورېـدو ډېر خوشحاله وو چي نوی سپرلی او کرونده به ښه شي.

خـالو د پاخـه عمـر ؤ، پـه ږيـره کښـي يـې تـر سـپينو تـور وېښـته کـم وو. يـو زوی يـې بـاران نومېـدو، او بلـه لـور چـي درخـانۍ نومېـده لرلـه. درخـانۍ پېغلـه وه. دوی د کنـارخېلو د کلي اوسېدونکي وو.

خـالو تـه د پـلار پـه ميـراث کښـي لـږه مځکـه ور پـاتې وه، د نـور کليوالـو غونـدي جـوار او غـنم يـې پـرې کـرل، مګـر دا څـو کالـه کېـږي چـي درختـي يـې پـرې لګـولي دي، ځکـه غـنم او جـوار بـه يـې کـم کـرل او کلـه چـي سره بـه يـې پيـدا کـړه بيـا بـه يـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیات کړل. په کرونده به د خالو چندانه ګزاره نهٔ کېده، د مځکي او د نور کاروبار چلاؤ لپاره خالو دوه خرهٔ کړي وو.

دې کلي والو مشترکه ځنګل درلود او په کلي کښي چي چا مځکه نهٔ درلوده يا يې څه نور کاروبار نهٔ لرلو هغو به ځنګل کښي لرګي کړو او بازار ته به يې خرڅولو لپاره وړو او ګزران به يې پرې کوو.

خالو به هم اکثره له غرهٔ څخه په خرو بار لرګي راوړو او د خرڅولو لپاره به يې بازار ته وړو.

هغه نن سهار هم غرهٔ ته د بار لپاره تلو، مګر د واوري له کبله پاتې شو او سبا سهار وختي خالو په خپل يوه خرهٔ ځل واچوه او يو پتيره ډوډۍ يې ورسره واخسته، د نسوارو ډبى يې ورسره ډک کړو، بيا يې په خپل وادهٔ(ښځي) چي تور پېکۍ نومېده باندي ږغ وکړ چي؛

نجينۍ! باکس راکړه په لاره او په غرهٔ کښي به اور راته بلوم. تور پېکۍ چي باکس ته لاس کړو هغه کښي صرف يوه دانه تيلۍ وه، زړهٔ کښي يې خيال وکړ چي دا مهٔ ورکوه بل وار به اور پرې بل کړم، مګر بېرته يې پام وکړ چي زهٔ به د اور سکاره پټ کړم، لا به د بل چا له کوره اور راوړم او دې به په غرهٔ کښي ځان ته اور پرې بل کړي او ځان به پرې تود کړي.

باکس يې ورکړ، خالو باکس واخست او ځان يې په ټکري کښي سره ونغښتى او يوه لښته يې له ځان سره واخسته خر يې په مخه کړو روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر پروند نن يخ زيات ؤ، د واوري سوړ ځول چلېدو او د ځول له کبله شا و خوا غرونه او غونډۍ نۀ ليدل کېدي. له يخه د خالو زنه کپا واخسته. زياته يخ يې کېدو او ځان به يې له يخه په امان کولو لپاره د نسوارو لوى لوى کپې خُله ته اچولې يا به يې د پتيري ځخه ګوله ورماته کړه او يو وار وار به کمر يا لوى ګټهي ته ودرېدو، بوټهي چي په مخ ورشي نو خيال ورته وکړي چي اور ورته کړم بيا خيال وکړي چي نۀ په غرۀ کښي به اور راته بل کړم او لوى لوى درګې به کښېږدم تهوله ورځ به اور راته بل وي او ځان به پرې تودوم.

کله چي غرۀ ته ورسېدو ځول هغه شان ؤ او يخ يې تر لاري دلته زياته کېدو او په سر کښي يې معمولي درد پيدا شو. آخر يې خر په يوه درخته پوري وتړلو، خالو يخ اخستى ؤ نو د لږ ساعت لپاره يوې ګټهي ته کښېناستو او لاسونه يې په تخر کښي ونيول. يخ هغه شان ؤ، آخر ولاړ شو او وابنۀ بوټهي او لرګي يې راټول کړو او له جيبه يې باکس راوکېش، بيا يې ټکرى په ځان او بوټهو باندي سره جار ايست چي د باکس دانه له باده نۀ شي مړۀ او دانه يې ووهله او تر بوټهي يې لاندي کړه. بوټهي له واوري ځخه لاتده وو اور يې نۀ واخست د خالو طبيعت خراب شو او وېره ور پيدا شوه چي له يخه به مي سکاروى ووهي او د تسلي لپاره يې پتيره وخوړله چي په ډک نس به يخ ډېر زور نۀ راباندي کړي او په لرګو يې شروع وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېر تکليف يې بار وکړ او خر يې بار کړ. د کور په لور روان شو په لاري وار په وار په سر يې درد زياتېدو او تبوخی يې هم شروع شو او هم يې په سينه کښي درد پيدا شو. خالو چي نيمي لار پوري راغلی درد او تبوخی يې زيات شو او تګ ورته ګران شو. وار وار به يو او بل ځای کښېنست او يو وار وار به پرېوتو. خر په خپل تګ روان ؤ او تر خالو ډېر مخته شو. ځای په ځای به يې وابښهٔ خوړل. تر نور کله خالو ناوخته شو، تور پېکی ته هم پريشاني ور ولوېده او کله په غولي کښي ودرېږي او د غرهٔ په لور نظر کړي، بيا په خپل کار لګيا شي، د ماښام له نمانځه وروسته د تور پېکی پريشاني نوره هم زياته شوه، هغه په دې پريشاني کښي له کوټې راووته چي ګوري خر بار غولي ته ګډ شو. هغه خوشحاله شوه چي دا دی راغلو او زر يې بار له خرهٔ خلاص کړو او خر يې په ځای وتړو او وابښهٔ يې ورته واچولې چي کوټې ته راغله خالو نهٔ ؤ. زر را ووته مګر د تياري له کبله هيڅ نهٔ ليدل کېدو. ښهٔ ساعت د انتظاره پس د تور پېکی دا يقين شو چي دی (خالو) له يخه چېري کرنګ شوی دی. ژړا ژړا نزدې د يوه کلي وال ګل کرم اکا کره ورغله، هغو چي تور پېکی وليده نو حيران شول او زر يې تپوس ځني وکړی چي؛

تور پېکی توری! خير خو دی چي په دې نيمه شپه راغلې. تور پېکی په ژړغوني اواز کښي ورته ووېل چي دی(نوم يې نهٔ واخستت مراد يې خپل مېړه خالو ؤ) سهار غرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تللی ؤ، خر یې ځان سره بوولی ؤ، خو اوس بار خر راغلو، مګر دی نشته، که چېري تاسو پسې لاړ شئ، داسي نهٔ وي چېري کرنګ شوی او مړ به وي.

د کور سپین ږیری ګل کرم په ډېر همت ورته وویل چي تا به وختي ږغ کړو څه خبر به یې غواړو. بیا یې په خپل زویانو (زامنو) او نمسیو باندي ږغ وکړ چي؛ هله ځان تیار کړئ او کلي والو باندي هم ږغ وکړئ. د ګل کرم اکا نمسی په منډه د مسید (جومات) دالان ته راغلو او په زوره یې درې واره دا ناره وکړه چي؛

او خیر دی ځوانان دي مسید (جومات) ته راشي

ټول کلي کښي د ناره واورېدل شوه، له اکثره کورو څخه یو یو ځوان په منډه دالان ته راغلو، د ګل کرم اکا دوه زویان هم راغلو او هغو دا ځوانان په حال خبر کړو، ټولو ځان تیار کړی ؤ، تیاره ډېره زیاته وه یو له بله څخه پوښتنه وکړه چي ستاسو کره به لالټین نهٔ وي، مګر د یوه چا کره هم لالټین نهٔ ؤ، آخر یوه ږغ وکړ چي د بل چا کره نشته صرف د ملک اکا او ملا صاحب کره شته.

ملک ډېر خشک (غصه ناک) سړی دی هر څوک څني وېرېږي او بخیل هم دی، که څوک ورته اړ شوی دی د هغو کار یې نهٔ دی چلولی. په ځوانانو کښي داسي څوک نهٔ ؤ چي همت یې کړی وای چي ملک کورته د لالټین لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي. خو يو جلندر ؤ چي د ملک کره د لالټين د پاره ورتلو ته تيار شو.

جلندر چي د ملک کورته ور ننوتي شو د ملک د سپي وربانديي غپا شوه. د ملک نوکر تور د سپي په غپا له کلا دباندي راووت او نږغ يې کړو چي؛ څوک يې نږغ وکړه. کنې ومو ويستې. جلندر ور نږغ کړو چي توره زۀ جلندر يم سپی راڅخه ګوره. سم دستي تور په سپي نږغ وکړ او سپی غلی شو.

بيا تور له جلندر څخه تپوس وکړ چي؛ خير خو دی چي په دې نيمه شپه دي مخه راکړې ده. ستا خو نۀ چا سره مقدمه ده او نۀ بل څه خوابدي (خپګان). چېري ښځه خو دي نۀ ده راويستې. جلندر وويل چي نۀ خير دی هيڅ داسي خبره نۀ ده. لالټين مو په کار دی، خالو اکا دغه شان ورک دی، ټوله کيسه يې ورته وکړه. اوس مو ورپسې روان يو. تور او دی لا ولاړ دي چي ملک د کوټې له ورۀ څخه ور نږغ کړو چي؛

هلکه توره! څوک دي چي په دې يخ او يخه شپه سپی را غپوي. تور ور نږغ کړو چي؛

صاحبه! جلندر دی، لالټين غواړي، خالو اکا له غرۀ څه کورته نۀ دی راغلی اوس کلي وال پسې ځي.

ملک چي د تور وينا واورېده ډېر غصه شو او له ورۀ يې ورته وويل چي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلندري يې بيا د چا دی، مور خو د دوی لپاره لالټينان نه دي کړي او دوی څه نه دي خبر چې بازار له لالټينانو ډک دی، غورځه ورته وايه چې بل وار چي را نه شي. حيران مو کړي چې خدايه! بيا څوک راغلو چې سپی ورباندي غاپي، له ارامه مو باسي.

جلندر چټک روان شو او دالان ته ورغلی تولو په پوه شو چې ورته انکار يې کړی دی. خير جلندر سلام واچوو بيا يې حال ورکړی خو تولو په دې شکر وکېښ چې نور څه يې نه دي ورته ويلي او روغ ورڅخه راغلی دی.

اوس بل ځوان ښادي ګل وويل چې اوس به زه د ملا صاحب کره ورشم، هغه به لالټين راکړي. ښادي ګل چې ملا صاحب حجرې ته ورننوت او سلام يې ور واچوه ملا صاحب ډېر په مينه د سلام جواب ورکړ، بيا يې تپوس وکړ چې خير خو دی چې په داسي وخت دي مخه راکړې ده، څوک خو مو په کور کښي ناجوړه نه يي؟ ماځيګر خو په مسيد (جومات) کښي چا زغ نه دی کړی. ښادي ګل وويل چې نه خير دی، څوک ناجوړه نه دي، لالټين مو پکار دی، خالو اکا سهارنی غره ته تللی ؤ مګر تر اوسه نشته اوس کلي وال پسې ځي تياره ده، مور ويل که ملا صاحب تا لالټين راکړی وای، بس نور خير دی.

ملا صاحب چې د ښادي ګل وينا واورېده نو يې په مات زړه وويل چې شکر دی ما خو ويل چې يا څوک ناجوړه شوي ياست، لالټين به مو تر تاسو قربان کړی ؤ، مګر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـینکي اکـا لـور د پېـري مـرض لـري زۀ اوس یـو تعـویز کـارېم لګیـا یـم او داسـي تعـویز خـو تـل د میاشـتي پـه بـدو کښـي خېـږي، نـن آخـره بـدېه ده او کـه نـن راڅخـه پاتـه شـي بیـا خـو نـۀ خېـږي، ټولـه شـپه بـه پـه دې تعـویز تېـروم، تاسـو د بـل مسـلمان کره پوښتنه وکړئ، لالټین به درکړي له ما خو نۀ دی خلاص.

ښـادي پـه نـا امیـدۍ ورڅخـه را روان شـو او پـه لاري ځـان سـره وایـي کـه مـو چېـري دا ورتـه ویلـي وای چـي فلانکـي پـرون وادۀ راوسـتی دی او نـن یـې نکـاح تـړو یـا فلانکـي کـره خیـرات دی نـو بـه والله پـه داسـي منـدېه ولاړ شـوی ؤ چـي د ښـۍ پښـې کپـۍ بـه یـې پـه کیڼـه پښـه وه او د کیڼـې پښـې کپـۍ بـه یـې پـه ښـۍ، نـۀ بـه د بـدو تعـویزان ول او نـۀ دروغ، مګـر اوس چـي د خوار سړي کره پېښـه شوې ده نو ....

ښـادي ګـل هـم پـه تـش لاس د مسـید دالان تـه ورغلـی او د سـلام لـه اچولـو پـس یـې ورتـه وویـل چـي مـلا صـاحب د بـدو د تعویزانـو بهانـه وکـړه، پـه لالټـین بانـدي یـې انکـار وکـړ، د ټولـو پـه دې سـخت طبیعـت خـراب شـو او ټولـو د مـلا او د ملـک پـه وینـاؤ طبیعـت خـراب شـو، مګـر یـو هـم تـر خُلـه نږغ نـۀ و ایسـت او ټـول پټـه خُلـه ولاړ شـو څـوک یـوه خواتـه ګـوري څـوک مځکـي تـه، آخـر یـوه نږغ وکـړی چـي چـرګ نـۀ ؤ ازان چـا کـړی ؤ؟ پخـوا چـي لالټینان نۀ ؤ دا خلکو څه ګزاره کړه؟ درځئ ناست په څه یو.

د کلـي دا ټـول ځوانـان د غـرۀ پـه لار لـه کلـي ووت چـي لـږ ښېرتـه لاړو هلتـه دوې لاري جـلا کېـدې چـي یـوه پـه هـواره غـرۀ تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي وه او بله په غونډيو کښي. دا ځوانان په دې ځای سره ودرېدل او دايې سره وويل چي نيم به په دې لار او نيم په دې بله د غونډيو په لار، او که مو پيدا کړو بيا په زوره ناره کړو يا به د اور لمبه کړو چي سره پوهه شو او که مو چېري نهٔ کړو پيدا بيا به سرچيني کږې ته سره راځو.

دوی لا په دې ځای وو چي د يوه تر غوږ څه سوخول شو، زر يې په نورو ږغ وکړ چي تاسو پټه خُله شئ، څه سوخول دی. ټولو غوږونه سيخ څک ونيوو او ډېر لږ ري يې د سړي ټوخې واورېدو. ټول په هغه خوا ور روان شو. دا ټوخی د خالو اکا ؤ او يو ځای پروت ؤ. سخته تبه يې وه، ټوخی يې کېدو، ګرولګي (بلغم) کښي يې وينه وه، د يخ له وجي ږغ يې نهٔ شو کړای، کپا اخستی ؤ، دا ځوانان چي ورته ودرېدل اکثرو ږغ پرې وکړ، مګر دی د جواب نهٔ ؤ. بيا يې بوټي سره راټول کړو او اور يې ورته بل کړو، مګر هيڅ فائده نهٔ وشوه. خالو د ولاړې او تګ نهٔ ؤ. آخر دې ځوانانو خپل پټکي سره ګنډه (غوټه) کړو او د پټکو په سرو يې ښهٔ غټې درګې سره وتړل او جنازه يې جوړه کړه او خالو يې پکښي را واخستو او کورته يې راوړو. تور پېکۍ چي جنازه وليده يوه داسي چيغه يې تر خُله ووته چي ټول کلی او کور يې له خوبه راپورته کړو. تورپېکۍ چي په ژړا شوه نو اولاد يې هم ورسره وژړل، د تور پېکۍ په ژړا د کلي اکثر سپين ږيري او ځوانان د دې کور ته راغلو، تور پېکۍ په چيغو او ژړا کښي داسي متلونه شروع کړو ګوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مېږه يې مړ شوی دی. هر څومره چې ځوانانو ورته وايي چې مړ نۀ دی ناجوړه شوی دی ځکه مو په جنازه را واخست، مګر تورپېکۍ دا خبره کله هم نۀ منله. څه ساعت پس تورپېکۍ د خالو تۀوخی واورېدو، بيا يې تسلي وشوه چې مړ نۀ دی ناجوړه شوی دی. سمدلاسه ولاړه شوه او زر زر يې ځای تيار کړو، کليوالو خالو را واخست او په ځای يې پرې ايستی. تور پېکۍ چټک اور بل کړو چای جوشه يې په اور باندې کړه، د چای پاڼې نۀ وې د ونو پاڼې يې ور وايشولې او څو تودې پيالې خالو وڅښلې. له دې ګرمو پيالو څښلو سره يې يخ کم شو، بدن يې تود شو، مګر تۀوخی او دردونه يې هغه شان وو. دا شپه خالو ډېره په تکليف تېره کړه.

دوې ورځې د خالو بار ناغه شو، له دې وجې په کور کښې نۀ اوړه ؤ او نۀ پاڼې. په دې درېيم سهار خالو خپلې ښځې ته وويل چې تۀ په کلي کښې تپوس وکړه که چېرې خرکاران تلو او دا زما بار يې هم ورسره وړی وای او ماښام لپاره به يې څه راوړي وای.

تورپېکۍ چې تپوس وکړ څوک نۀ تلو، مېړه ته يې حال ورکړی چې نن خو هيڅوک نۀ ځي. خالو په دې ډېر پريشان شو او حيران شو چې ماښام به کهول څۀ خوري؟ زۀ د تګ نۀ يم. خدايه! تۀ مو له غيبه امداد وکړې. کهول به څۀ کړي؟ کور کښې هيڅ هم نشته او په ما دې دا قهر نازل کړو بس هر څه تۀ کړې، ستا له لاسه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ساعت په دې فکر کښې ؤ بيا يې سوکه ځان سره وويل چې زۀ به د تنګ نۀ يم تورپېکۍ چې دا واورېدل زر يې وويل مور به له لوږې نۀ مرو تا دې خداى جوړ کړي، تۀ د تنګ نۀ يې، له ځايه مه ښوره. نن شپه که شومتيا تېره کړو هيڅ خبره نۀ ده. کور د اوړو دومره دوړه شته چې غرمه هلکان ګزاره په وکړي، د ماښام لپاره به د چا څخه څه قرض واخلو، پرونډ له بازار لوى باحير راغلى ؤ. ګوندي به څوک څه قرض راکړي شپه به پري تېره کړو.

غرمه چې کور کښې څه وو هغه يې تېول پاخه کړو. د ماښام لپاره په کلي کښې وګرځېده، پرونډ چې چا ډکي ګونۍ د اوړو راوړي وې هغو کښې دوو کورو والاؤ ورته وويل چې زموږ خپل اوړه نشته، غله مو ختمه ده، واوري له وجه څوک بازار ته نۀ دي تللي، کنې د اوړو تالى به مو تر تاسو جار (ځار) کړى ؤ. آخر چې له دوئ نا اميده ووتله او په دې هم خبره وه چې د اوړو ګونۍ يې په کور کښې ډکي پرتې دي نو دا نور به هم داسي انکار راته وکړي، ولې د سترګو اوبه باسم، توکل په خداى ماښام به هلکانو ته پوسه ور جوړه کړم او په خطا به يې کړم.

ماښام تورپېکۍ پوسه تياره کړه او د ډوډۍ په ځاى پوسه او د غوښې په ځاى يې ګوړه ورکړه او هم په دې يې کامله ګزاره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار چي تورپېکۍ حسب المعمول اودس او نمونځ وکړی مګر خالو د اوداسه نۀ ؤ په تیبانه(تیمم) نمونځ وکړی او نن تر پروند څه په عذاب ؤ، نۀ په کور کښي د خوراک څه ؤ او نۀ د بلي خوا څه هیله وه.

تورپېکۍ مېړه ته وویل که ستا اجازت وي زۀ به خر بار کړم ما څه اګۍ، د مردارو پسو وړۍ او پوست ایښي دی، بازار ته به یي یوسم، هیڅ بلا مي نۀ خوري، سر مي سپین وېښته لري، که چېري څوک تلو خو لاښه دی هغه به هم ملګری شي، بار او دا نور څه به خرڅ کړم اوړه او نور څه لږ ډېر به وکړم چي په کېدو.

خالو په زګېروي کښي ورته وویل چي؛ څۀ وکړم ما خو په تا دا کارونه نۀ کړو، سبا به دا خلګ څۀ وایي چي په ښځه باندي بار خرڅوي؟

خو مجبوري مسلمان تر ایمان تېروي خېر د کهاله (کور) تر شومتیا به څۀ ....

خو ښځي بازاریان ډېر چلبازه دي او ستاسو د ښځو عقل تر پونده لاندي وي، څوک ملګري به دي نۀ شي پیدا، باران زوی درسره کړه او د بازار د بیعه پوښتنه دي وکړي چا چي په ګرانه بیعه غوښتل هغه ته بار او دا نور څه ورکړه او اوړه او نوره سودا چي چېري وړیا (ارزانه) وه هلته یي واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ خر تيار کړو بار يې پرې باندي کړو، اګکۍ وړۍ او پوست يې په بار کښې کښېښود، باران زوی يې ځان سره ملګری کړو او بازار ته روان شو. باران تر اوسه بازار نۀ ؤ ليدلی، ډېر خوشحاله ؤ چي بازار به وويـنم او په زړۀ کښې ډول ډول خيالونو ور غبرګوي.

دوی دواړه په يبلو (لځو) پښو وو، يخ نن کم ؤ، اسمان شين ؤ، مګر مځکه لا لنده وه، ځکه به د دواړو پښې سړې شوې.

باران په لاري مورته وايي چي موري! ماته به ګوټونه را اخلې. او که پيسې وې نو به خوږې هم را اخلې. مور يې د هر څه قول ورسره وکړی.

بازار ته نږدې شول له يوې خوا لارۍ راغله او هارن يې ووهلو چي خر له مخه ووځي. خرۀ چي غورکۍ (شور) او هارن واورېدو منډه يې کړو، تور پېکۍ زر د خرۀ د مخ له خوا ورسره راغله او خر يې ونيولو او زر يې د اګو کڅوړه وکتله شپږ اګکۍ پکښې ماتي شوي وې. طبعيت يې ډېر خراب شو او ماتي اګکۍ يې وغورځولې. بېرته يې کڅوړه وتړله. دوی لا ولاړ وو چي په سرۀ سائيکل سپور يو سړی ورته راغلو او وې ويل چي د بار او د نورو بلاؤ محصول راکړئ.

تور پېکۍ د دې سړي په وينا نۀ شوه پوه، خو په جواب کښې يې ورته وويل: چي دا بار خرڅوم او اول بازار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښني د بيعې (قيمت) پوښتنه کړم چي نرخ يې ځان ته معلوم کړم بيا به يې بيعه در کړم.

سائيکل واله ته د تور پېکۍ په دې خبره خندا ورله او په خندا خندا کښني يې ورته وويل چي بيعه او نرخونه ستا کار دی ماته محصول راکړه، زۀ محصول واله يم په خبره پوه شوې که نۀ او که يو وار بيا درته ووايم.

تور پېکۍ کله هم د محصول ټکی نۀ ؤ اروېدلی او نۀ مېړه څه ورته ويلي وو خو په زړۀ کښني د مېړه هغه هدايت ور په ياد شو چي بازاري ډېر چلبازه دي او پخوانو پخوا ويلي وو چي بازاري زوی نۀ زوی خو سائيکل واله ته يې وويل چي دا څۀ وېنا کړې، سم په پښتو راسره رږغېږه، زۀ دي په بازارۍ نۀ پوهېږم څۀ مقصد لرې.

سائيکل واله او تور پېکۍ سره اخته شو او دواړه يو بل ته بدي او سپکي وېنا کړې. دوی لا سره اخته وو چي باران ورته وويل چي هغه دی سيدو اکا راغلی. تورپېکۍ چي تر شا وکتل سيدو يې وليد ډېره خوشحاله شوه.

سيدو چي و راغلو کيسه يې ځان ته معلومه کړه بيا يې تور پېکۍ ته وويل چي دا محصول غواړي او صرف تا څخه نۀ غواړي هر چا څخه يې غواړي خو بيا هم تور پېکۍ پوه نۀ شوه او د سيدو څخه يې پوښتنه وکړه چي دا محصول يې بيا څۀ دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیدو ورته وویل چې دا یو کلنګ دی چې څوک بازار ته څۀ راوړي نو سرکار په هغه څه غواړي. تورپېکۍ بیا سیدو ته وویل چې څوني زهر یې دی، زمونږ کلي ته تل ګرواره راځي تر اوسه یې کله کلنګ نۀ دی غوښتی او اوس خو هیڅ نشته، مازدیګر چې راځو بیا یې درکوو. محصول وال زر زېغ په وکړی چې زۀ ستا نوکر نۀ یم چې تر مازدیګره به درته ولاړ یم، که چېري پیسې نۀ وي بیا دا اګۍ راکړه.

څو اګۍ درکړم، د اولاد دي مۀ شه دارو. تور پېکۍ ورته وویل.

محصول وال له جیبه قلم او کتاب را وایست، پوښتنه یې ځني وکړه چې څوني(څومره) اګۍ، پوست خو یو دی.

تور پېکۍ؛ څلوېښت اګۍ وې، شپږ ماتي دي پوست یو دی.

محصول وال په کتاب لیک شروع کړی بیا یې له کتابه یوه پرچه ور پرې کړه، تورپېکۍ ته یې په لاس کښې ورکړه او ورته یې وویل، شپږ انې کېږي او دا ستا کلي وال ته معلوم ده چې اګۍ په بازار کښې په دوې انې ده، درې اګۍ راکړه بس ماته به حق ورسېږي او ستا یې په مخه شه.

تور پېکۍ د اګیو په کڅوړه لګیا شوه او محصول وال ته وایي چې یو وار شکوني (شوکه) کړې او بیا وایې چې حق به را ورسېږي. د زورو شکونه ازار هم نۀ دی. دا دي درې اګۍ واخله مخته دي بلا په مخ شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محصول واله ورځخه لاړو، تور پېکی پرچه د ټکري په څاک پوري وتړله او روانه شوه، باران د خرۀ له یوه څنګه سره ؤ او تورپېکی په دا بل څنګ خو تر شا ورپسې روانه وه، سیدو په لاري ورته وویل چي دا څو ورځي خرکاران نۀ دي راغلي، لرګي به ناوده (لامده) وي، پخوا په پنځلس روپی بار ؤ او تۀ یې نن د اتلس په کم مۀ ورکوه.

تورپېکی چي په دې پوه شوه چي لرګي ناوده دي ډېره خوشحاله شوه او د بازار په کوڅو چي ور ګډه شوه، له یوې بلي خوا ژغونه (غږونه) پرې وشو چي بار په څو دی؟ تور پېکی چاته مخ نۀ ورګرځوی او په مخه ځي او ورته وائي چي په اتلس روپی دی اتلس. کله چي څوک لړ په زوره ږغ ورته وکړي چي لړ راته ودرېږه، باران لړ نوک ورته ووهي، هغه د قیمت پوښتنه وکړي، باران هم په اتلس روپی یې ور بیعه کړي.

اخر یو سړی چي کور کښي د اور بلولو هیڅ نۀ درلود په منډه د بار مخ ته شو.او ورته یې وویل چي تاسو خو واورئ، څه در شوي دي، کله مو بار خرڅ کړی دی که نۀ په منډه منډه تر کوڅو تېرېږی.

لرګي یې ښه وکتل او په نظر یې لرګي ښه راغلو او بار هم ښه غټ بار ؤ، مګر چي په بیعه ګران ؤ آخر یې ورته وویل چي بس په اوولس یې راکړه، تاسو به هم له تکلیفه خلاص کړم زما به هم کار په سم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران او تورپېکۍ په دواړو ورته وويل چي نۀ کـه پـه اوولس مو خرخولی نوبه مي اول درته ويلي ؤ، تر اتلس يې يوه پيسه کمه نۀ ورکوو. دا سړی لا ورته ولاړ ؤ چي پـه سائيکل سپور يو سړی راغلو او ښه غټ سلام يې ورته واچوو، باران او مور يې دا خيال وکړی چي دا هم بار اخلي او د هغه پخوا يې وکتل، تر هغو سړي ورته وويل چي د بار مالک څوک دی. بيا تورپېکۍ ته مخاطب شو.

يه تورۍ! دا بار ستا دی؟

هو وروره. تورپېکۍ ورته وويل.

ټيکس مو ورکړی دی؟ سائيکل والا ورته وويل.

تورپېکۍ، هو ورکړی مو دی.

کومه دی پرچه درسره ده؟

تورپېکۍ د ټکري په څاک لګيا شوه خر په مخ روان شو، باران په خرۀ پسې شو، تور پېکۍ هم د ټکري ګنډه خلاصوي او په خرۀ پسې روانه شوه، ټکري ګنډه يې خلاصه کړه، او هغه پرچه چي محصول واله دې ته ورکړې وه، دې سائيکل والا ته ورکړه. سائيکل واله چي پرچه وکته زر يې ورته وويل چي؛ دا خو د محصول پرچه ده، زۀ ټيکس والا يم ټيکس غواړم.

تورپېکۍ دې خبري ته څه جواب ورنۀ کړو، باران او خر په دې دوران کښي په يوه کوڅه جار وتي وو، د کوڅې سر ته چي تورپېکۍ ورسېده خر او باران ښکاره نۀ وو، ژر يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلـه ګلـۍ وکتـه، هلتـه هـم نـۀ ښـکاره کېـدو، واپـس د هغـې ګلـۍ سـرته راغلـه او ژر يـې پـام شـو چـي پـل يـې وګـوره، مځکـه تـه يـې خيـال شـو پـل نـۀ ښـکاره کېـدو، ولـي چـي روډ پـه ډامبـرو پـوخ ؤ. بيـا يـې ژر ژر يـو بـل څخـه پوښـتنه وکـړه چېـري يـو هلـک لـه بـار خر سره مو نۀ وليد، چا د هو جواب نۀ کړو ور.

سـائيکل والا بيـا وراغلـو او ورتـه يـې وويـل چـي دا د محصـول پرچـه ده، زۀ د ځنګلـي لرګـو ټـيکس غـواړم. تـور پېکـۍ ورتـه وايـي چـي لـه مـا زوی او بـار ورک دی او تـۀ مسخري کړې.

څه سپک خلګ ياست. سائيکل والا ورته وويل.

تـور پېکـۍ څـه جـواب ور نـۀ کـړ او پـه يـوه بلـه ګـوري، پـه چټکـۍ سـره يـې ټـولي ګلـۍ سـرتر پايـه وکتلې او هـر چـا څخـه د زوی او بـار خرۀ پوښـتنه کـړي. آخـر پـه چټـک تـګ سـتړې شـوه او له سترګو يې اوښکي شروع شوې.

سـائيکل والا بيـا ورتـه راغلـو ورتـه يـې وويـل، کـه ټيکس نۀ راکوې زۀ بيا رپورټ کړم.

څـه بـې مطلبـه خلـګ ياسـت، زمـا پـه زړۀ څـه تېرېـږي او تـۀ څـه کـړې. تـورپېکۍ ورتـه وويـل. سـائيکل والا ورڅخـه لاړو صـرف دا يـې ورتـه وويـل چـي ښـۀ دی سـره ګـورو بـه. او بـاران پـه مـور پسـې ګرځـي، د بـازار ګلـۍ کلـه هغـه نـۀ وې ليـدلي او کوشـش کـوي چـي بېرتـه پـه هغـو ګليـو لاړ شـم پـه کومـو چـي راغلـی يـم. مګـر نـۀ شـي برابرېـدی، آخـر چـي نـا اميـده شـو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـین روډ کښـي د یـو دوکـان تـر مـخ و درېـدی، یـو وار اوش اوش لـري، بیـا پـه ژړا برید وکړي. څـه سـاعت پس خـرۀ ورایـل، چـا چـي د خـرۀ رایـا واورېـده ټولـو د هلـک ژړا او خـرۀ تـه پـام شـو، او یـو څـو سـپین کـالي (چـي پـه مټـو یـې قمـر دسـمالونه اچـولي وو) طالبـانو هـم ورتـه وکتـل. پـه دې طالبـانو کښـي یـو طالـب دی پېژنـدو او د دوی پـه کلـي کښـي څـو کالـه طالـب پاتـه شـوی ؤ او کلـي کښـي یـې وظیفـې (ځیـرې) ټولـولې چـي کلـي والـو بـه مـلا چوڼـک بللـو. مـلا چوڼـک پـه بـل طالـب بانـدي ږغ وکـړی چـي مـلا هغـه دی دوی دوه خـو هـم بـازار تـه راغلـي دي او ځـان بانـدي ډېـر غـره دي او داسـي غـره غـره نـارې کـړي لکـه چـي بازار یې په قیمت اخستی دی.

بـل طالـب پـه نـورو ږغ وکـړی چـي ګـوره ګـوره مـلا د هغـه د خـرۀ د لړمانـه پـه برابـر وینـې، لکـه د شـینکي اخونـدزاده بیـت. بیـا یـې کـټ کـټ سـره وخنـدل. د طالبـانو پـه خنـدا ځینـي خلګـو پـه بـد نظـر ورتـه وکتـل. تـورپېکی لـه ډېـري لېـري د خـرۀ رایـا واورېـده او زر پـه دې خـوا روانـه شـوه. هـم دا وخـت د میونسـپلټۍ افسـران ګرځېـدو، او د ښـار صـفائي ګـوري. څـو تنـه پـولیس والا هـم پـه یـو بـل څنـګ مـخ او تـر شـا روان دي. ځینـي پـولیس والـو سـره توپـک او ځینـو سـره لـوئ لرګـي دي او یو بل له مخه باسي. کله یې په لرګو باندي ووهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په ژړا ژړا کښي دا ټوله تماشه ګوري آخر دا افسران او پولیس والا باران ته ودرېدو او یو افسر په ډېره غصه او کچه ژبه کښي باران ته وایي.

تي چا کول (تهٔ څهٔ کوې) چه جګ یې (چي ولاړ یې) تاخي خبرونه نهٔ دي (تهٔ خبر نهٔ یې) د تاکي خر روډ کښي ګندګي واخلي (چي دا ستا خر په روډ کښي ګندګي اچوي) بیا دې افسر یو ناظر ته مخ کړو او حکم یې ورته وکړو چي پنځه روپۍ جرمانه ورڅخه واخله.

باران د افسر په وینا نهٔ پوهېدو خو ناظر ټوله کیسه ورته وکړه او پنځه روپۍ د جرمانې یې ځني وغوښتې.

باران خو له مخه هم ژړل او څه وخت چي دا افسران او پولیس وال ورته ودرېدل هغه نور هم ووېرېدل، ژړا یې ګر سره بنده شوه تر خُله یې ږغ نهٔ شو ایستلی او ناظر ته په جواب کښي وایي چي . ما ، ما سره روپۍ .... نه .... نشته.

څه وخت چي باران تر خُله دا الفاظ باسي له وېري کپنه اخستی ؤ.

دا وخت د بازاریانو یوه غټه مجموعه سره غونډه شوې وه. ناظر افسر ته وویل چي

صاحب! دا وایي چي ما سره روپۍ نشته. افسر په انګرېزي ژبه کښي وویل چي

دا خو ډېر غلهٔ دي، دهوکه باز خلګ دي، په دې خلګو هیڅ باور نشته جیبونه یې وګوره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو پولیس والا زر زر د باران د زړې سدرۍ جیبونه وکتل او ټول جیبونه یې سوروي وو، تر هر جیب یې لاس وتل او هیڅ په لاس نهٔ ورغو افسر بیا زر حکم ورکړی چې نیلام ګهر ته یې یوسه او بار نیلام کړه.

باران یې له بار خرهٔ سره نیلام ګهر ته روان کړو او غونډه شوې مجموعه سره خپره شوه، خرهٔ بیا ورایل. تور پیکی دلته نږدې ولاړه وه مګر د غټې مجموعې له کبله یې باران نهٔ لیدو اوس چې یې د خرهٔ رایا واورېده زر یې شاته وکتل او اول یې خر بیا یې باران ولیدو او په ډېر چټکې سره او په ډېره مینه یې غېږ ورباندې وغوړوله، مور لا خپل زوی باندې غوړېدلې وه چې د شا له خوا پولیس والا په لاس اشاره ورته وکړه چې دا رې مې درځې (درېږئ مهٔ، درځئ) تور پیکی حیرانه شوه چې څهٔ چل دی څله دا دونې (دومره) ډېر سړې په باران او خرهٔ پسې پسې دي.

د شا له خوا د یو سړي په زوره ناري دي. اوس اوس د تحصیل تر مخ یو بار د لرګو نیلامېږي چې د چا شوق شي یا د چا کره چې لرګي نهٔ وي هغه دې راشي او بولي د ورکړي.

د تحصیل تر مخ له خرهٔ یې بار خلاص کړو او تور پیکی ته یې ټوله کیسه وکړه، مګر پوهه نهٔ شوه خو صرف په دې پوهه شوه چې په خپله خوښه او په زوره بار راخڅه اخلي او ډېري چیغې بغاري یې وکړې مګر........

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتلس روپۍ د بیعه شوي بار بولۍ له یوې روپۍ څخه شروع شوه یو تور رنګه سړی ناري وهي چې دا و چ لرګي دا غټ بار په یوه روپۍ دا بولۍ جاري وي تر اووه روپو ورسېده، بیا دې تور رنګه سړي ناري کړو چې دا غټ بار دا وچ لرګي په اووه، افسوس چې له ما سره روپۍ کمې دي ګنې په والله که مو په شل ایله (پرې ایښی وای) کړی ؤ، که چا په درېیمه ناره جواب رانهٔ کړو نو بس دا بار په اووه روپۍ ولاړو. دې سړي دوې ناري وکړې تر درېیمه لمخه یو بل سړي د اتو روپو بولۍ ورکړه، درې واره بیا د اتو روپو ناري یې وکړې، مګر چا بولۍ ورنهٔ کړه.

هغه تور رنګه سړي اته روپۍ واخستې او هغه یې ناظر ته ورکړې، ناظر اجازت نامه ورکړه چې لرګي یوسئ او ناظر دې تور رنګه سړي ته (چې لالا لالا به یې بالو) چې دا درې روپۍ دې ښځې (تورپېکۍ) ته ورکړه. لالا د تورپېکۍ په خوا روان شو چې یو سړي ور وږغ کړو چې دا باقي روپۍ مهٔ ورکوئ زهٔ یو وار له ناظر سره وینم. دا هغه سائیکل وال ؤ چې تور پېکۍ څخه یې ټیکس غوښتی. دې سړي ناظر ته وویل چې له سهاره په دې ښځه پسې یم، ټیکس ورڅخه غوارم، مګر دې تر اوسه ټیکس نهٔ دی راکړی.

ناظر لالا ته ناره کړو چې دا درې روپۍ دغه ټیکس وال ته ورکړه، ټیکس یې هم نهٔ دی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران ته خر او کڅوړه وغیره لالا په لاس ورکړو، مور ورته وویل چي زویه چټک درځه او ویل یې چي؛

خدای خر په لاس راکړی دی که یې ور فکر شو نو دا خر به هم راڅخه خرڅ کړي.

دوی دواړه پټه خُله خر راروان کړو، څه ږغ یې نه وکړی خو ډېر خفه او پریشانه وو، د تور پېکي په لاس کښې د اګیو کڅوړه وه، ښه ډېر په لار ولاړو بیا یې باران ته وویل چي زویه اوس به څۀ کړو.

څه وخت چي تورپېکی زوی ته دا وېنا کړه نو دواړه لاسونه یې پورته کړو ګوتي یې سره ازادي کړې او د دې په لاس کښې کڅوړه په مځکه پرېوته او د اګیو کړپ شو، ټولي اګۍ ماتي شوې، تورپېکۍ چي کړپ واروېدو نو هغۀ پښه چي د قدم د مخ ته اخستلو لپاره یې پورته کړې وه په هوا کښې ونیوله او کڅوړه ته یې لاس کړو، راپورته یې کړه، کڅوړه یې خلاصه کړه چي کتل یې ټولي اګۍ ماتي شوي وې له ډېر خفګانه د تورپېکۍ په مخ توري توري چمبې (څپې) راځي او د مخ ګونایې بدله شوه. د سر له مغزو یې ځرکي خېږي ښۀ ساعت حیرانه او په پټه خُله ولاړه وه، دې ته د سیف الملوک نقل وریاد شو او ځان سره یې سوکه وویل چي ځم په بلا وځم. کڅوړه یې تر کونج ونیوله او د خُلې خوا یې کوزه کړه ټولي اګۍ یې تسي کړې او بیا یې کڅوړه د خرۀ په ځل پوري وتړله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــور پېکـــۍ دومـــره پريشـــانه وه چـــي پوســـت او د وړيـــو ورګونه يې هېر شوي وو او دوی د کلي په خوا روان شول.

تر بازار لاوتلي نۀ وو چي زوی ورته وويل چي

مـــوري! پوســـت او وړۍ دي ولـــي نـــۀ کـــړې خرڅـــي. د مـــور يـــې چـــي دې تـــه پـــام شـــو زر يـــې ويـــل چـــي خـــر راوګرځـــوه پـــه زړۀ مـــو داســـي بـــلا کښېنســـته چـــي هـــر څـــه مـــو هېـــر شـــو. پـــه شـــا يـــې مـــخ کـــړو او دا ودرېـــده، پـــه ســـوچ کښـــي شـــوه، لـــږ ســـاعت پـــس يـــې زوی تـــه وويـــل چـــي زويـــه درځـــه دا بـــه پـــه کلـــي کښـــي پـــه دکانـــدار خـــرڅ کـــړم داســـي نـــۀ چـــي نـــور غلـــۀ پـــه را برابـــر شـــي او دا راڅخـــه يوســـي. تـــر دې دا ښـــه دی چـــي تـــش لاړ شـــو. خـــر يـــې بېرتـــه پرېښـــود او پـــه مـــخ روان شـــول. څـــه وخـــت چـــي کلـــي تـــه ورســـېدو بـــاران خـــر کـــور تـــه بـــوتلی او مـــور يـــې پوســـت او وړۍ دوکانـــدار تـــه ور وړې. څـــه اوړه يـــې پـــه واخســـتل او کورتـــه راغلـــه. تـــور پېکـــۍ چـــي کـــوټې تـــه ننوتـــه او د مېـــږه ســـر تـــه کښېنســـته او پـــه ســـر يـــې لاس ورکېښـــودو او حـــال يـــې ځنـــي وکـــړ ورتـــه ئـــي خپـــل حـــال ورکـــړی. خـــالو چـــي پـــه عذاب ؤ نۀ يې ښۀ او نۀ يې بد وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

اکثر کليوال په دې خبر وو چې خالو ناجوړه دی ځوک چې به په خبرېدو چا به دعا ورته کړه چې خدای دې جوړ او اکثر به پوښتني ته ورته راتلل او هر يوه به نسخې ورښوولې. او د چا کره به خو د هر مرض ګولۍ وې، هغو به ګولۍ هم ورا وړې.

د خالو ګوليو ته زړۀ نه غوښت او ښځې ته يې وويل چې چا راته وويل چې اومان در و ايشوه او ويې څښنه. دارو له خدايه دی، ګوره که مو دا سبب شو.

تور پيکۍ زر اومان و ايشول او د ايشېدلو اومانو يوه پياله يې ورکړه. خالو دا پياله و څښله، له دې سرهيڅ فائده نۀ وشوه. خالو دا رنګه ډېري نسخې استعمال کړې مګر ورځ په ورځ مرض زياتېدو. څو ورځې پس چا مشوره ورکړه چې د دنيا ټولي نسخې او دواوي دې په ځان وکتلې مګر څه فائده درته ونۀ شوه، اوس تۀ صاحبزاده شين ګل اخندزاده له ورشه چې تعويز او دم در وکړي ګوره که خدای مهربانه شو او د دۀ ليارې (لاښه) درته دوا شوه.

خالو ته تر دې لمخه هم خيال ؤ چې صاحبزاده صاحب له ورشي مګر هغه تر اوسه ځکه رېغ نۀ شو کړلای چې د شکرانې لپاره يې څه نۀ درلود، مګر اوس تور پيکۍ ډېر تکرار کړو چې هر څه وي د شين ګل اخندزاده دربار له به ځې، څه معلومه چې څه به دې دارو شي، اميد و خدای ته چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب ليارړه (لاښه) به دي دوا شي. د خالو د شين ګل آغا دربار خوش ؤ، مګر په دې حيران ؤ چي آغا صاحب خو په تش لاس چا سره نۀ ويني، نۀ دم او تعويز ورکوي او که څه لږ په لاس کښي ورهم کړي نو هغه داسي زورور نۀ دی لکه د پوره شکرانې تعويذونه او دمونه چي زورور وي. آخر يې تورپېکۍ ته وويل چي تۀ وګوره کور کښي به داسي څه شی نۀ وي چي خرڅ يې کړو. او د اخوندزاده شکرانه په برابره کړو.

تورپېکۍ ته کور معلوم ؤ چي بل داسي شی نشته چي خرڅ يې کړو بغير د ګاڼې که ستا اجازه وي دا ګاڼه به خرڅه کړم د شکرانې لپاره به هم او د ګزران لپاره به مو هم لاس په خلاص شي.

خالو ښۀ ساعت پټه خُله شو او نفس يې دا خبره نۀ منله چي زما ښځه دي خپله ګاڼه خرڅه کړي او خپلې مجبورۍ ته يې هم وکتل، نو يې په ډېر مات زړۀ ورته وويل چي ځه خرڅ يې کړه بله چاره نشته.

خالو چي اجازه ورکوله سترګي يې پټي وې.

تورپېکۍ چي دوکاندار ته ګاڼه وروړه دوکاندار وکتله او دواړو لاس کښي ونيوله چي څومره وزن لري او ګاڼه په يوه بله خوا واړوي بيا ځای په ځای يې په ګوته ومړې اخر يې ورته وويل چي په څو دي بيعه کړې ده.

تورپېکۍ يو وار پټۀ خُله شوه بيا يې ورته وويل چي پوښتنه د بيعې کړې، تۀ يې هم وينې چي ټول زر دي نن سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زر ډېر ګران دي ځو کاله پخوا يې له ما په درې سله روپو غوښته مګر هغه وخت مي نهٔ خرڅوله خيال مو دا ؤ چي د اولاد په وادهٔ کښي به يې استعمالوم، مګر د خدائ دا نهٔ ده خوښه نن اړ يو بس هر څه چي تهٔ مناسب ګڼې هغه را کړه.

دوکاندار چي درو سلو روپې واورېد ومسېدو او په خندا يې ورته وويل چي، نهٔ درې سله روپۍ خو قيمت نهٔ لري او نهٔ يې په قيمت اخلم. دواړو چنې سره شروع کړې اخر په ۱۳۰ روپۍ توريېکۍ له خپلي مجبورۍ څخه ورکړه او په دې روپو کښي يې د ۲۵ روپو د کور لپاره سودا وکړه.

بله ورځ توريېکۍ د پنځوسو دوه نوټه د ټکري په ځاک ګنډه کړو او مېړه يې په خرهٔ سپور کړو. د شين ګل اخونداده د دربار په لور روان شو.

دربار ښهٔ ډېر لېري ؤ، خالو ډېر کمزوری شو ؤ په خرهٔ نهٔ شو تم کېدای، په لاري به توريېکۍ تر متې نيولی ؤ ځای په ځای به يې له خرهٔ کښته کړو، خالو به مځکه پروت او ډېر په تکليف دربار ته ورسېدو.

توريېکۍ او خالو کله هم دربار ته نهٔ ؤ ورغلي، د دربار اداب نهٔ وو ورته معلوم، کله چي يې خر د دربار په سرای ور ګډ کړو مخامخ يو سړي ور تاخ کړو او ورته وويل چي نهٔ پوهېږې چي دا دربار دی او تا دا مردار خر په ګډ کړو، خر ځباندي (بهر) وتړه او په پښو راشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ په زړۀ کښې وويل چې واقعې دا خو مو بې ادبي وکړه. چتهک يې خر ځباندي و ايست او د سراى يو خوا ته چې غټ ډډ پروت ۀ خر يې پوري وتړلى او مېړه يې سوکه په غېږ کښې راکښته کړ، ښۀ ساعت خالو دلته موټان تر تندي لاندي کړو او پروت ۀ، تورپېکۍ يوه خواته حيرانه ناسته وه اخر خالو سر راپورته کړو، تورپېکۍ چتهکه ور ولاړه شوه او تکيه يې ورکړه او پورته يې کړو. سراى ته ورننوت او دربار ته نږدې له نورو خلګو سره کښېناسته.

تورپېکۍ کله دربار نۀ ۀ ليدلى نن چې يې دربار او سراى وليد ډېره ورته حيرانه وه چې ځوني (ځومره) ښائسته ځاى دى، ځوني پراخ دى، څه ښائسته کوټې دي، څرنګه پخې او ګلداري يې جوړې کړې دي، څه عجبې درختې پکښې دي چې دى يخ کښې زرغونې دي. بيا يې ځان سره وويل چې ببشکه خداى خپل بزرګان په دواړو جهانو خوشحاله ساتي، په دې جهان يې داسې ښائسته ځاى ورکړى دى، په هغه جهان به يې څرنګه ښائسته ځايونه وي. د دنيا يو کار نۀ کړې مګر بيا هم تر ټولو زياته دنيا داره دي. هر عمل يې د هغه جهان توشه ده، ډېر لائقان دي، خداى دې نور لائقان کړي.

شين ګل اخونزاده دربار کښې دننه ناست ۀ، زيارت ته څوک ورننوځي او څوک ورځخه وځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربار په وره کښې يو سړی ناست ؤ چي هر سړی نه ؤ ور پرېږدي اکثرو ته وايي چي لږ انتظار وکړئ، قربان دربار ته راځي او چي صفا کالي واله يا شملې واله چي مشهدي لونګۍ يې په سر وي هغه سيخ سيدها ورننوځي او هم ورته ولاړ شي.

ښه ساعت پس تورپېکۍ خالو تر لاس ونيولو او دې سړي ته ورغلو او ورته وې ويل چي دا ناجوړه دی که چېري مو ورپرېږدې د اخونزاده صاحب ملاقات وکړو. دې سړي ورته وويل چي صبر وکړئ قربان راوځي د هر چا تقاضې به پوره کړي خو تورپېکۍ بيا ورته وويل چي دا ډېر په عذاب دی کور مو لېري دی. مګر دې سړي بيا انکار ورته وکړی. دلته يو بل سړی ولاړ ؤ چي د درباري خادمانو په جامو کښې ؤ، تورپېکۍ ته يې وويل چي ملنګ ياد کړه څه ورکه بيا به دي خليفه صاحب ته پرېږدي او هغه به اخونزاده صاحب ته ور ولي تورپېکۍ ته خالو سوکه (په ورو) وويل چي دا زما د پټکي څاک در خلاس کړه دا ورکړه تورپېکۍ د پټکي يو څاک پوري ګنډه وه، خلاسه يې کړه يوه نيمه روپۍ پکښې ګنډه وه، هغه دې دربان ته ورکړه، دربان يو سړي ته چي دننه ؤ ور ږغ کړو چي راشه دا سړی د قربان زيارت ته راغلی دی خليفه صاحب ته يې ورولـه هغه سړي چي خادم نوېدو راغلو تورپېکۍ او خالو يې دننه بوتلو دري کوټې چي يوې بلې ته سوري وې دوی په دې کوټو کښې روان شو او اخري کوټې ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په کوټه کښي ښې ښائسته غالۍ ويړي وې او ښۀ ګرمه وه او يو خواته ښۀ ښائسته او په صورت ګړدی توري ږيري سپين کالي او زرغون پټکی يې په سر ؤ ناست ؤ.

خادم لاس په نامه ونيول او سلام يې ور واچاوه مګر د دې سړي د سلام په جواب دوی پوه نۀ شو خو خادم ورته وويل چي صاحب دا سړی راغلی دی څه تقاضې لري او پښا روان شو ووت او لاس يې هغه نمونه په نامه نيولی ؤ.

د اخونزاده نۀ ؤ بلکې د هغه خليفه ؤ.تل تل چي مريضان وغيره راشي او د خليفه صاحب زيارت کړي ورته.

خليفه صاحب له دوارو سره د سر په اشاره روغبړ (ستړي مشي) وکړ خالو دا کوشش وکړي چي په لاس روغبړ ورسره وکړي مګر خليفه په لاس اشاره ورته وکړه چي بس کښېنه. تورپېکۍ په دې حيرانه وه چي دا کوټه ولي داسي ګرمه ده او هيچېري هم اور نشته، اخري په يو کونج کښي يوه بله سکروټه (هيټر) وليده چي تار په سکوټه پوري ؤ، بس دا يې يقين شو چي دا کوټه له دې سکروټي ګرمه ده، مګر نۀ پوهېده چي دا بيا څنګه سکروټه ده.

لږ ساعت پس خليفه صاحب پوښتنه ځني وکړه چي خير دی څه لپاره راغلي ياست الله پاک مو هر مطلب تر سره کړه.

خالو کوشش وکړو چي حال ورکړي مګر خليفه صاحب يې په وينا نۀ پوهېدو اخر تورپېکۍ ټول حال ورکړی بيا يې ورته وويل چي بس اوس راغلي يو او بله هيله مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشــــته او زړۀ مــو غـــواړي چـــي اخـــونزاده دم او تعـــويز راکـــړي ګوره که سبب شو.

بيـا يـې يـو سـاعت سـر ټيـټ کـړو څـه يـې نـۀ وويـل بيـا يـې سـر راپورتـه کـړو او وې ويـل چـي اوس څـه غـواړئ يعنـي تعـويز او کـه د قربـان لاښـي. د تعـويز شـکرانه پنځـوس روپــۍ ده او د لا ښـو پنځويشـت کـه دواړه غـواړئ بيـا اويـا روپــۍ شـکرانه ده. تـورپېکۍ تــه د تعــويز او دم قيمــت (شــکرانه) معلومــه شــوه طبيعت يې بل شان شو.

بيـا يـې خليفـه تـه وويـل چـي تـۀ څـه وايـې کـم ډېـر زورور دی. خليفـه صـاحب ورتـه وويـل چـي دواړه خـو تـر ټولـو ښـۀ دي کـه چېـري دم کـار نـۀ وکـړي بيـا اميـد دی چـي تعـويز بـه کـار وکـړي. پـه تـورپېکۍ د خليفـه دې خبـري اثـر وکـړ سـل روپــۍ يـې ورکـړې خليفـه چـي روپــۍ ور ونيـولې ډېـر خوشـحاله شـو او پـه پټـه خُلـه شـونډانو کښـي وخنـدل او يـو کتـاب يـې چـي تـر مـخ ورتـه پـروت ؤ سـره خـلاص کـړو او يـو تعـويز يـې ځنـي راواخسـت او وې نغښــته بيـا يـې دوئ تـه ونيولـو او ورتـه وې ويـل چـي دا پـه ښـي لاس کښـي ونيسـه او پـه درو سـپينو جـامو (کپـړو) کښـي وګنـډه او مـريض تـه يـې ورپـه غـاړه کـړه تـورپېکۍ ډېـر پـه ادب سره ونيولو او په سترګو پوري ونيول او کوښل يې کړ.

خليفـه بيـا پـرده پورتـه کـړه او اخـونزاده صـاحب تـه يـې وويـل چـي قربـان خـدائ دې عمـر نـور هـم زياتـه کـړه کـه تکليـف نۀ وي يو بنده دې ملاقات ته راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوندزاده سره دا وخت څو کسان ناست وو او هغو ته يې وويل چې زۀ به يو وار دې سړي ته ور ښکاره شم او پورته شو او دوی ته راغلو او له دوئ يې پوښتنه وکړه تورپېکۍ حال ورکړی او خبره يې لاجاري وه چې اخونزاده صاحب ورته وويل چې بس بس ډېري خبري د قرآن ښې دي په مطلب د پوه يم تعويز څو خليفه صاحب درکړی دی دا ورپه غاړه کړه. زۀ به هم دم په وکړم. اخونزاده شونډان ښورول شروع کړو بيا يې پرې چوف کړو او په خُلۀ کښې يې ور تو کړو او ځني لاړو.

خليفه پاتي پيسې داسې ورته ونيولې چې په دې کښې نوري هم راکړې مګر تورپېکۍ پرې پوه نۀ شوه او نوټو ته يې لاس کړو بيا خليفه ورته وويل چې بس ورځئ. تورپېکۍ خالو تر لاس ونيوو راووت. دا شپه خالو تر نورو شپو په تکليف ؤ او ورځ په ورځ مرض زياتېدو. دم او تعويز څه اثر نۀ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

هـم پـه دې ورځـو کښـي د کـالج يـو طالـب علـم چـي مهربـان نومېـده د دې کلـي اوسـېدونکی ؤ او د ژمـي چهټـۍ تېرولـو لپـاره کورتـه راغـی او د خـالو پـه بيمـاري خبـر شـو پوښـتني تـه راغلـو هغـه چـي د خـالو حالـت وليـد طبيعـت يـې ډېـر خـراب شـو. تپـوس ورڅخـه وکـړ چـي تـر اوسـه دي څـه دوائـي هـم کـړې ده کـه نـه. خـالو پـه زګيـروي کښـي څـه ورتـه وويـل مګـر مهربـان پـه پـوه نـه شـو. مهربـان لـه تـورپېکۍ څخـه پوښـتنه وکـړه چـي څـه مـو ورکـړي دي. تـورپېکۍ ورتـه وويـل چـي ګرانـه! هـر څـه مـو ورکـړي دي پـه کښـي څـه دي بـوټي او کـه خـاوري هغـه مـو ورکـــړي دي. د اخونـــدزاده صـــاحب تعـــويز او لاښـــي يـــې هـــم ورکـړې اويـا روپـۍ شـکرانه مـو ورکـړه، مګـر چـي لـوی خـدای نـه کـړي ګرانـه څـه وکـړو. پخوانـو ويلـي دي چـي نـه کـړي لـوی حبيـب څه به وکړي خوار طبيب.......

د مهربـان پـه دې خبـرو سـخت طبعيـت خـراب شـو مګـر د کلـي مـاحول داسـي ؤ چـي ږغ يـې نـه شـو کـړای. پخـوا هـم چـا پـه دې پسـې داسـي خبـري کـړي وې چـي ګـوا کـه هغـه وليـان او پيـران نـه منـي او چـا داسـي پروپېګنـډه هـم کـړې وه چـي هغـه لـه دينـه هـم منکـره دی. د پـلار او نيکـه مـذهب يـې پريښـي دی او نـوې لاره يـــې اختيـــاره کـــړې ده. ملايـــان ملکـــان او ځنـــي خلـــک مهربـان تـه پـه بـدو سـترګو ګـوري. مهربـان بـه تـل داسـي خبـري کـــړې چـــي هغـــه د ملايـــانو او ملکـــانو د معمـــول خـــلاف وې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـورپېکی ته يـې وويـل کـه چېـري ډاکتـر تـه يـې يوسـې نـو بـه هغـه صـرف څـو ګـولۍ درکړي هغـه بـه ډېـر زر ښـه شـي. نـن سبا ډاکتـران هـم د ملايـانو او پيرانـو غونـدي رشـوت (شـکرانې) اخلـي خـو تـر ملايـانو دونـي ښـهٔ دي چـي خلکـو تـه صـحيح نسـخه ورکـوي. لـه مهربانـه ماسـوا يـې نـور هـم ځينـو کسـانو دا مشـوره ورکړې وه.

دوی سـره اوس يـوه پيسـه نـهٔ وه چـي ډاکتـر تـه يـې يوسـي خـو تـورپېکۍ مهربـان تـه وويـل چـي ګرانـه! اوس مـوږ هـم دا خيال لرو که خدای پاک مو کله سبب برابر کړو نو به ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

یوه ورځ خالو خپلي ښځي ته وویل چي د ملک کره ورشه (ملک نوم ګوهر خان ؤ او ښه هستمند ؤ) که یې څه قرض درکړو او هدایت یې ورکړ چي خپله نیستي ښه ورته بیان کړه. که یې زړهٔ درته نرم شو که یې څه درکړو بله خو یوه چاره نشته. خدای مهربانه دی وس به راکړي او قرض به یې ادا کړو. تورپېکۍ هم د ملک اکا کره ورغله او د ملک د کور له ښځو سره یې روغبړ وکړ د ملک د کور ښځو د تورپېکۍ له خیرنو جامو څخه ښهٔ کرکه کړه او خپل کالي یې ځني کتل یو ساعت وروسته ښځو له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چي څرنګه راغلې یې خیر خو دی.

لږ کار له ملک اکا سره لرم. تورپېکۍ ورته وویل.

د ملک ښځي خپل نوکر تور ته غږ کړو چي راشه دا ښځه ملک له وروله. بیا یې سوکه ورته وویل چي د غالیو څخه یې ګوره کالي یې ډېر خیرن او سپوږن (سپړن) دي.

تور هم تورپېکۍ ته وویل چي راځهٔ. تور شه په مخه ؤ تورپېکۍ ورپسې وه، تور له مخه د مېلمنو په کوټه ننوت او زر یې غالۍ سره ټولي کړې.

ملک اکا دا وخت له مېلمنو سره د مېلمنو په کوټه کښې ناست ؤ تورپېکۍ هم ورننوته.

تورپېکۍ اول له ملک بیا یې له دا نورو سړو سره په خُله روغبړ وکړ، اخر ملک ورته وویل چي څه لپاره راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې. څه وايې، وايه. تورپېکۍ اول وژړل بيا يې ورته وويل چې خداى دي کور نور هم لوى کړه او خپل حال او غرض يې ورته بيان کړو.

ملک خو اول انکار ورته وکړى تورپېکۍ چې ډېر خواستونه ورته وکړو بيا ملک ورته وويل چې ما سره خو دوني (دومره) پيسې نشته چې ستا کار پرې وچلېږي. ما سره دا وخت صرف خپل چلاؤ لپاره شپږ نيمه سله روپۍ دي دا شپږ نيم سله روپۍ به قرض درکړم، مګر ګټه به وربانـدي راکوې. تاسو ډېر غريبان ياست، ګټه به کمه درڅخه وغواړم او معياد به هم اوږد درکړم. يعني شپږ مياشتي. شپږمه مياشت به اتۀ سله روپۍ راکوۍ، که چېري مو شپږمه مياشت نۀ کړې را، نو به بيا هره مياشت شل روپۍ ګټه درنه اخلم.

تورپېکۍ دا شرطونه په خوښه ومنل او له ملک يې روپۍ واخستې. ملک لس روپۍ زياته ورکړې چې دا په زکوة قبولي کړي.

تورپېکۍ چې روپۍ لاس ته کړې، ډېري دعاوي يې ورته وکړې او ډېره خوشحاله شوه او له ملک څخه يې په خوشحالۍ رخصت واخست. د کور په لور روانه شوه، په لاري لـه ډېري خوشالۍ قدمونه وربانـدي لـږ دي، چټکه چټکه کور ته ورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالو سترګي چې په تورپېکۍ ونښتې حيران شو چې ولې داسې خوشحاله ده، د خالو تر پوښتنې له مخه تورپېکۍ حال ورکړی.

خالو تر اوسه په روپو د ګټه اخستلو په باره کښې څه نهٔ ؤ اورېدلي او په دې خبر ؤ چې ملک سود خور دی. خلګو ته په سود پيسې ورکوي. دا وېره (يره) ورپيدا شوه چې دا به سود وي چې ډېر ناروا دی. له دې وېرې يې پيسو ته زړهٔ نهٔ غوښت او تورپېکۍ ته يې وويل چې دا به يې په سود درکړې وي. دواړه جهانونه به مو خراب شي. تهٔ لاړه شه له ملا صاحب څخه پوښتنه وکړه چې د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ.

تورپېکۍ ورته وويل چې نا په سود نهٔ دي. هغه هم ځان ته مسلمان وايي دا دي څنګه زړهٔ ته لوېږي چې هغه به داسي حرام کار کړي، دا خبرو کښې شک مهٔ اچوه.

د تورپېکۍ په خبرو د خالو تسلي نهٔ وشوه او تورپېکۍ يې مجبوره کړه او ملا صاحب ته ورغله او پوښتنه يې ځنې وکړه چې د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ. ملا چې د تورپېکۍ خبري واورېدې په زوره يې کليمه وويله بيا يې ورته وويل چې د سود په پيسو علاج هيڅکله نهٔ دی روا، سود ډېر سخت ناروا دی. په کتاب کښې سود ورکونکي او اخستونکي لپاره سخت عذاب بيان شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب ته د خپلو خبرو په دوران کښي خيال ور پيدا شو چي کلي کښي بغير د ملک بل څوک خو دا کاروبار نهٔ کوي او که ملک په دې خبر شو لا دې ښځي روپۍ په دې واپس ور وړې چي ملا صاحب وويل چي سود حرام او ګناه ده نو په والله..........

بيا يې تورپېکۍ ته وويل چي ګوره په سود به نهٔ وي او تهٔ دا راته ووايه چي له چا او څنګه دي ځني واخستې. په جواب کښي تورپېکۍ ورته وويل چي ملا صاحب له ملک صاحب مو اخستي دي، مګر په سود مه نهٔ دي غوښتي او نهٔ دهٔ راته ويلي دي چي په سود دي. ما قرض وغوښتی او دهٔ راته وويل چي په ګټه ده.

ملا د تورپېکۍ له خبرو پس وويل چي دا به دي ويل دا خو سود نهٔ دی، تهٔ لږ انتظار وکړه زهٔ کتاب وګورم او يو غټ کتاب يې راواخست او وير (خور) يې کړو. سر يې پرې ټيټ کړو ګوتي يې يو بل ځای پرې ښورولې (تاوهي) او يوه بله ورقه (پاڼه) يوه بله خواته اړوي اخر په يوه مخ ښهٔ تر ډېره سر ټيټ کړی وروسته يې تورپېکۍ ته وويل چي غوږ ونيسه او يو عربي عبارت يې ولوست بيا تورپېکۍ څخه سوال وکړي چي پوه شوې که نهٔ.

نهٔ صاحب، دا خو د خدای د کتاب توري دي. په دې خو مرغان هم نهٔ پوهېږي. موږ ګناګاره په دې څه پوهېږو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـه دې خـو سـتا غونـدي لائقـان پوهېـداى شـي. تـورپېکۍ ورتـه وويل.

هـو چـا چـي علـم نـهٔ وي کـړى هغـه پـه دې نـهٔ پـوهېږي. مـلا ورتـه وويـل. ښـه پـه دې کښـي يـې ليکلـي دي چـي ډېـر خلـګ پـه ګټـه او پـه سـود کښـي فـرق نـهٔ شـي کـړاى، مګـر سـود او ګټـه يـو لـه بلـه بېـل دي، سـود نـاروا دى او سـود دې تـه وايـي چـي سـود پکښـي يـاد شـي او يـا يـې د اخسـتونکي لاد ورکـونکي پـه نيت کښي سود وي.

تاسـو نـهٔ سـود پکښـي يـاد کـړى او دا هـم ښـکاره خبـره ده چـي پـه ستاسـو د يـوه هـم پـه نيـت کښـي سـود نـهٔ ؤ، نـو دا سـود نـهٔ دى، دا تـا هـم پـه ګټـه اخسـتى دى او هغـه هـم پـه ګټـه درکـړى دى نـو دا پـه ګټـه ده، ګټـه روا ده، بلکـې کـه څـوک مجبـوره وي او هغـه تـه داسـي پـه ګټـه څـوک څـه روپـۍ ورکـړي دا خـو لويـه نيکي ده نو بايد ورکونکي ته دعا وکړي.

تـــورپېکۍ چـــي د مـــلا صـــاحب فتـــوا واورېـــده ډېـــره خوشـــحاله شـــوه او مـــلا صـــاحب تـــه يـــې ووېـــل چـــي تاســـو دي خـداى لـري پـه مـوږ خـو داسـي تـوره تيـاره ده پخـوانۍ وېنـا ده چـي فلانکـى د دوو خـرو دانـه نـهٔ شـي جـلا کـولاى. پـه مـوږ هـم داسـي تيـاره ده چـي پـه سـود او ګټـه نـهٔ پـوهېږو، دا رنګـي څـو خبـري تـورپېکۍ وکـړې او بيـا ورڅخـه روانـه شـوه کورتـه چـي ورغلـه او مېـړه تـه يـې حال ورکـړ هغـه ډېـر خوشـحاله شـو بيـا يـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځي ته وويل چي يو دا همت لاوکړه چي سبا لپاره څوک پيدا کړه چي ډاکټر ته مو ورسوي.

تورپېکۍ خيال وکړو چي چا له ورشم اخر يې ځان سره وويل چي د چا کره هم نۀ ځم د خپل تربره او لوره (لېور) چه کالو نومېږي کره به ځم که څه هم دوی دواړه له ډېره وخت د پلار په ميراث او د خور په ولور سره مرور دي نن ورځ داسي ده چي به ورځم او که ور نۀ شمه نو به تربور او لېور راته وايي چي دا خو دي نۀ راته ويل او که بل څوک راسره لاړ شي هم دا کليوال به په کالو خاندي زما د کالو او مېړه مو څه فرق دی.

دا خندا په کالو نۀ ده بلکې په موږ ده، ولي چي ټول يو کهول او عزيزان يو، دوی دواړه سره ورونه دي، نۀ بل چا له ځم او کالو که نۀ تلو هم په دې پلا (ځل) به يې مجبوره کوم.

له ډېري اوږدې مودې بعد نن تورپېکۍ د خالو کور ته ورغله ټول کور والو په مينه روغبړ ورسره وکړی او ښۀ عزت يې ورکړی. چای ډوډۍ يې ورکړه ښۀ ساعت په نورو ګپو او خبرو سره لګيا وو، وروسته کالو پوښتنه ځني وکړه چي خير ۀ څنګه راغلې؟ تورپېکۍ هم غرض ورته بيان کړو کالو وويل: چي ښۀ وشو چي تۀ راغلې، زما هم زړۀ غوښت چي درغلی وای، مګر پښې راته درنې وې، خوا مه ډېره بده وه، مګر چي بدبختي ...... (د کالو ږغ ژړا غوندي شو) او تورپېکۍ سره يې قول وکړ چي بس زۀ به درشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار کالو په کلي کښي اس له چا وغوښت او خالو کورته ورغلو، لمر چي ښهٔ تود شو خالو يې په اس سپور کړو او کالو د اس زين ونيولو په پښو ورسره روان شو ډېر ارام ارام روان ؤ کله چي هسپتال ته ورسېدو خالو يې له اسه سوړ (کوز) کړو. اس يې په هسپتال کښي په تمبه (ستنه) پوري وتړو.

د ډاکټر د کمرې له مخه د مريضانو ډېر رش وو، څوک ټوخي او څوک زګېروی لري او سرونه مړهٔ په ځړېږي. چا مخ پټ کړی پروت دی او هر سړی دا کوشش کوي چي زهٔ له مخه ورشم، مګر دروازهٔ کښي يو سړی ناست دی يو لښته يې په لاس کښي ده هر څوک نهٔ ور پرېږدي دوه درې سړي پرېږدي چي هغه راووځي بيا دا نور سړي ور پرېږدي نور مريضان هم وار په وار راتلو او له مريضانو سره به کښېنستو، مګر د صفا کالو (جامو) د لوی شملې يا ښهٔ صورت مند ملايان چي بيت به يې په لاس کښي ؤ چي راتلو سيخ به ورننوتو دا سړی چي په وره کښي ناست ؤ ورته ولاړ به شو او لاس به يې ورته پورته کړو او سلام به يې ورته وکړ چي راوځي ځيني ددې سړي په لاس کښي څه ورکړي، تر غرمې داسي عمل جاري ؤ، کالو څو ځله دې سړي ته فرياد وکړو چي زما مريض ډېر په عذاب دی کور مو هم لېري په کلي کښي دی، تهٔ مهرباني وکړه موږ ورپرېږده. مګر دا سړی هر واري کالو ته وايي چي دا ستا غوندي دا ټول خلک ناست

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي تـهٔ هـم کښېـښه چـي تازيلـه (تـادي) دي ده بيـا ځلـه راتلـې، اول بـه دي خپـل کـار کـوو چـي لـه کـاره فارغـه شـوی وای بيـا بـه دي مـريض راوسـتو. مريضـان د ور پرېښـولو پـه انتظـار کښـي ؤ چي ډاکټر له خپلي کمرې راووت او موټر ته ودرېد.

دا دروازه کښـي ناسـت سـړي مريضـانو تـه وايـي چـي ډاکټـر صـاحب لاړو بيـا نـهٔ راځـي چهټـی شـو، هسـپتال بنـد شـو، کـه څـوک ډېـر پـه عـذاب دی يـا يـې تازيلـه (تـادي) وي هغـه دي مازيګر د ډاکټر صاحب کورته ورشي کنې سبا سهار راشئ.

کـالو چـي دا واورېـد زر ډاکټـر تـه ورغلـو او ورتـه وې ويـل چـي صـاحب زمـا مـريض ډېـر پـه تکليـف دی او کـور مـو هـم لېـري پـه کلـي کښـي دی، تـهٔ مهربـاني وکـړه اوس يـې وګـوره ډېري دعا به درته وکړو کور دي ودان شه.

ډاکټـر کـالو تـه څـه جـواب ورنـهٔ کـړو او مـوټر کښـي کښېنسـتو، کـالو دا خيـال وکـړو چـي زمـا خبـره يـې نـهٔ واورېـده زر لـه بلـه څنګـه ورسـره راجـار ووت او بيـا يـې هغـه وېنـا ورتـه وکـړه. دې وار ډاکټـر صـرف دومـره قـدر تکليـف وکـړو چـي پـه سـترګو يـې کـالو تـه اشـاره وکـړه چـي لېـري شـه او مـوټر يـې روان کـړو. کـالو يـو سـاعت پـه دې ځـای حيـران ولاړ ؤ او ځـان سـره يـې وويـل چـي افسـوس مـوږ سره څـه نشـته غريبـان يـو کنـې والله کـه ډاکټـر سـترګي داسـي بـدي را اړولـي وې، کـه چېـري مـو هغسـي شـمله وه يـا مـه جـامې صـفا وې خـو بـه ډاکټـر پـه پښـو کورتـه پـه منډه راسره تلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو لا په دې ځای ؤ يو ځوان ورته ودرېد او ورته يې وويل چي اکا ځله داسي پريشانه يې؟

کالو حال ورکړو دې ځوان ورته وويل چي اکا د ټول افسران داسي دي، ته ګوره ډاکټر به مريضان په هسپتال کښي کتل مګر صرف د روپو اخستلو لپاره په کور کښي يې ګوري او هسپتال کښي ټوله ورځ په ګپه تېره کړي او موږ خو ټول عمر ددې ناانصافي خلاف ناري وهو، زموږ ناري صحيح دي موږ په حق يو، حکومت زموږ په ضد دی او صرف د دې وجې چي دا خلک غوږ نۀ ونيسي، په خلګو کښي بد نامه کولو لپاره د کرايه دارو ملايانو او ملکانو په ذريعه د کفر پرګنډې (پروپېګنډې) راپسي کړي، کالو ورته وويل چي هو ځوانه ستا خبري صحيح دي، زموږ په کلي کښي دوه ځوانان چي مهربان او روښان نومېږي هغه تل داسي خبري موږ ته کړي، مګر زموږ د ملک کورنۍ او ملا صاحب له دوی ډېر بد وړي. ملا صاحب تل وايي چي د دوی خبري ته غوږ مۀ نيسئ، له روسه (Russia) پيسي ورته راځي، مګر موږ چي د دوی خوی عمل ته وګورو د ملا خبري ټولي غلطي دي، کوم څه چي ملا په دوی پسي وايي هغه موږ تر اوسه نۀ دي پکښي ليدلي او اکثر کليوال اوس د دوئ خبرو ته غوږ نيسي او هره خبره يې مني.

دې ځوان او کالو ښۀ تر ډېره داسي خبري وکړې اخر دې ځوان کالو ته وويل چي اوس دي زۀ څه خذمت وکړم که

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـريض ډېـر پـه عـذاب دی نـو بـه زۀ.... دې ځـوان لا دا خبـره نـۀ وه ختمـه کـړې چـې کـالو ورتـه وويـل ګرانـه مـريض مـه ډېـر پـه عذاب دی که تۀ چا ته څه ويلی شې نو ډېره نيکي به دې وي.

اول دې ځـوان د خـالو حـال وکتـو بيـا يـې د هسـتپال يـو کمپـوډر چـې هغـه ددې ځـوان شـناخته او ملګـری ؤ تـه ور وسـتو هغـه چـې يـې نـبض وکتلـی او يـو د نشـې اينجکشـن يـې ور ولګـوئ او ورتـه وې ويـل چـې د مـريض عـلاج خامخـا وکـړئ د مـرض تـازه شـپې دي، عـلاج بـه يـې زر وشـي او کـه عـلاج اوس نـۀ وکـړئ نـو بـه ډېـر درتـه پـه عـذاب شـي. ډاکټـر تـه ضـرور ورشـه کـالو دې ځـوان او کمپـوډر تـه دعـا وکـړه او رخصـت يـې ځنـې واخسـت. کـالو ځـان سـره سـوچ وکـړ چـې تـر شـپه کړلـو دا ښـۀ ده چـې د ډاکټـر کورتـه ورشـم کـه يـې چېـرې مـريض تـه څـه دوائـې راکـړه او خـالو يـې بيـا پـه اس سـپور کـړو او د ډاکټـر د کـور پـه لـور روان شـو. د ډاکټـر د کـور لار د بـازار پـه ميـان (مـنځ) کښـې تېرېـده. کـالو هـم پـه دې لار روان ؤ لـه هسـپتاله لـږ پـه مـخ لاړو پـه چـورنګۍ ولاړ پـوليس وال ور تـاخ کـړو او پـه دهکـه دهکـه يـې لـه روډه کـالو او اس و ايسـتو او کـالو تـه پـه غصـه کښـې وايـې چـې نـۀ پـوهېږې چـې اوس دفتـران چهټـۍ کېـږي او پـه دې روډ صـاحبان تېرېـږي. کـالو مجبـوراً پـه يـوه اوږده لار کورتـه ور ورسـېد، د څـو ګهنټـو انتظـاره پـس د ډاکټـر د يـوې کـوټې ور خـلاس شـو او يـو سـړی پـه وره (دروازه) کښـې ودرېـد او ږغ يـې کـړو چـې مريضـان دې راشـي خپـل خپـل لمبـر دې واخلـې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت د بیمارانو شمېر تر پنځلس رسېدلی ؤ، کالو تر ټولو لومړی راغلی ؤ، مګر په اتم لمبر ودرېد او څه وخت چي کالو ته دا معلومه شوه چي ډاکټر له مریضانو شل روپۍ فیس اخلي زر له قطاره ووت او خالو ته یې وویل چي ډاکټر خو په مریض شل روپۍ اخلي او ما سره خو هیڅ نشته خالو هم شل روپۍ ورکړې او کالو بېرته په خپل لمبر ودرېدو، څه وخت چي د کالو لمبر رالو او کالو هم خالو تر لاس ونیوو او د ډاکټر کمرې ته ورننوت او په کرسۍ کښې کښېنستو او کالو پخپله ورته ولاړ ؤ ډاکتر ته یې د مریض حال ورکړ.

ډاکټر ښۀ په تسلي د کالو په سینه دربین کېښو ډاکتر د دۀ معاینه کوله چي خالو وټوخل په ټوخلو ډاکټر هغه ته غصه وکړه او زر یې په سونډه (پوزه) او خُله دسمال ونیوو او ورته وویل چي بل وار خیال کړه دا مي خپل کور دی (د خپل فیس لپاره څۀ نه درته وایم) کنې په زوره زوره به مي ایستلې او زر یې په پرچه نسخه ور ولیکله او کالو ته یې وویل چي خیر اوس هم بچت (بچ) دی، کنې ټي بي کېدو خطره یې وه، دا دوائي له بازاره واخله او دا یو بوتل شربت ما سره پروت دی په بازار کښې یې لس روپۍ قیمت دی خو تۀ اوه روپۍ راکړه بس یوه هفته چي مریض ته دا دوائي ورکړې ښۀ به شي. شل روپۍ خپل فیس او اووه روپۍ د بوتل راکړه، بس ورځۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو لس روپۍ کالو ته نوري ورکړې کالو لس روپۍ ډاکټر ته ورکړې ډاکټر درې روپۍ واپس ورکړې او خالو يې تر لاس ونيولو او ووت.

خالو يې يوه د پوال ته کښېنوو، کالو څه روپۍ نوري ځني واخستې په منډه يې له بازاره دوائي راوړه او خالو يې په اس سپور کړو کورته روان شو.

ماښام دوی ښه ناوخته ورسېدو، تور پېکۍ د کالو د ډوډۍ بندوبست وکړی اول يې چائ ورته پخې کړې وروسته يې ډوډۍ ورکړه، څه وخت چې يې ډوډۍ وخوړله تور پېکۍ ته يې د ګولۍ او شربتو د استعمال طريقه وښووله او کورته روان شو. تورپېکۍ ډېر ورته ووېل چې نيمه شپه ده کهول به تول ويده وي او دلې ويده شه، مګر کالو خبره نۀ منله او کورته لاړ. خالو دا وخت له سفره ډېر په تکليف ؤ دردونه يې زياته کېدو، هډونه يې خوږېدل تورپېکۍ هم د هدايت مطابق ګولۍ او شربت (دوائي) ورکړه لږ ساعت کښې خالو په ارام شو او ټوله شپه يې په ارام تېره کړه. درې ورځې چې خالو دوائي استعمال کړه پخپله د ناستي او ولاړي قابل شو چې دوائي يې ختمه کړه يو مخ له مرضه جوړ شو مګر ناجوړۍ ډېر کمزوری کړی ؤ او د کار کولو توفيق يې نۀ درلود او کله چې کارته لاس ووړي نو هغه ورځ به په تکليف شو ځکه څه موده کارته لاس نۀ ور وړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهربـــان چهتيـــاني ختمـــي شـــوې. يـــوه ورځ د کلـــي اکثـــرو کـــورو تـــه د رخصـــت لپـــاره ورغلـــی، د خـــالو خـــوا تـــه هـــم راغلـــی، د خـــالو روغ صـــحت چـــي يـــې وليـــد ډېـــر خوشـــحاله شـــو او ورته يې وويل چي

کاکـــا اوس بـــه پوهېـــدلی يـــې چـــي انســـان نـــاجوړه شـــي زر دي پـــه ډاکتـــر عـــلاج کـــړي، ملايـــان او پيرانـــو لـــه دي نـــهٔ ځـــي. هغـــوی پـــه قـــرآن پـــاک اوداســـه او لمانځـــه پوهېـــدای شـــي نـــهٔ پـــه مرضـــو. نـــهٔ ګـــورې چـــي دوی پخپلـــه نـــاجوړه شـــي زر زر ډاکتـــر تـــه منـــډي وهـــي، مګـــر خلګـــو تـــه وايـــي چـــي ډاکتـــر تـــه مـــهٔ ځـــئ. مـــوږ لـــه راځـــئ. مقصـــد يـــې صـــرف شـــکوّنه وي او هـــم پـــه دې خبـــرو دوی پـــه مـــا او زمـــا پـــه ملګـــرو پســـې ناحقـــه خبـــري کـــړي. اوس زهٔ رخصـــت تـــه راغلـــی يـــم، مګـــر يـــوه خبـــره د خيـــر درتـــه کـــړم. هغـــه دا چـــي خپـــل ژونـــد تـــه خيـــال وکـــړه څـــه رنګـــه دي پـــه بربـــادۍ او مســـکينۍ کښـــي تېـــر کـــړو، مګـــر د زوی ژونـــد مـــهٔ خرابـــوه، هغـــه ســـکول کښي داخل کړه چي د سبا ژوند يې په سهولت وي.

لـــه دې خبـــرو بعـــد مهربـــان رخصـــت واخســـت او ولاړ شـــو. څه وخت چي مهربـــان ځپلـــۍ پـــه پښـــو کـــولې بيـــا يـــې خـــالو تـــه وويـــل کـــه مـــو چېـــري څـــه وخـــت وي لامـــو څـــه کـــار پـــه بـــازار کښـــي وي ماتـــه ووايـــه. انشـــاالله زهٔ بـــه ستاســـو کـــار وکـــړم. خـــالو ورتـــه وويـــل چـــي نـــهٔ اوس خـــو داســـي کـــار نشـــته او کـــه کلـــه اړ شـــو نـــو بـــل څـــوک خـــو نشـــته ضـــرور بـــه تـــا لـــه درځـــو او ســـتا نيکـــه مشـــوره کلـــه بـــه هـــم زمـــوږ نـــهٔ هېرېـــږي. خوشـــحاله اوســـې او پـــه خپـــل مقصـــد کښـــي بـــه تـــل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کامیاب یې. دعا درته کړو. مهربان روان شو خالو ډېر ورته حیران ؤ چي داسي ښۀ ځوان دی، داسي ښې خبري کړي، خلکو ته ښې مشورې ورکوي او چي وس یې وي هر چا سره نیکي کړي. له بدو ډېر بد وړي، دا عقل یې ټول د تعلیم له وجي دی ملایان او ملکان چي بد ورته وایي هغه وجه هم دا ده چي دی ددوی بدو کارو ته بد وایي او هغه یې ښۀ نۀ یسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

شپږ میاشتي تېري شوې یوه ورځ د ملک نوکر تور د خالو کور ته ورغلی او خالو ته یې وویل چي ملک صاحب رالېږلی یم چي زما د روپو معیاد پوره دی او څو ورځي زیاته تېري شوې او زما قرض دي درکړي.

د تور راتګ او خبري د خالو لپاره سخت د پریشاني سبب وګرځېدی او خالو ته معلومه وه چي په مقرر شوي معیاد که څوک د ملک قرض نهٔ ورکړي په هغه خیر زیاته حرام دی. ښهٔ ساعت په فکر کښي ؤ چي څه وکړم......... اخر یې تور ته وویل چي ګرانه! زهٔ خو اوس له مرضه پورته شوی یم او په کار بار مي شروع کړې ده. تهٔ ملک صاحب ته ووایه چي انشاالله څو ورځو کښي به د دهٔ حق ورکړم. دهٔ له موږ سره ډېره نیکي وکړه او موږ یې په ډېره سخته مجبوري کښي وچلولو، نو زهٔ به هم زر خپل حق ورکړم. تور چي ملک ته د خالو وېنا وکړه هغه ډېر غصه شو څو کنځلي یې وکړې، بیا یې یو غټ سوټی راواخست او په تور باندي یې برغ وکړ چي راځه او ډېر له قهره ډک د خالو کورته لاړ.

خالو چي ملک ولید پوه شو او وېري واخست، زر یې ایت الکرسي وویله او په ځان یې چوف کړه او تورپېکۍ ته یې وویل زر کالی راواخله او یوه ښهٔ صفا کالی که وي ویړ یې کړه ملک صاحب راغو. تور پېکۍ زر کالی خواره کړو او خالو په ملک برغ وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـدای دي راولـه دې خـوا تـه راځـه دلتـه پـه مـخ کښـي لرګي او مرداري ده.

ملـک ډېـر غصـه ؤ سـترګي يـې غټـې راختلـي وې چـي خـالو تـه ور نـږدې شـو د هـر څـه لـه مخـه يې تـر خُلـه ووت چـي پـور اخلـې ډېـر خوشـحاله کېـږې چـي ادا کـوې يـې بيـا زور درکـوي، بس نوري خبري پرېږده ماته خپل حق راکوه.

خـالو د ملـک پـه لاس کښـي لرګـی وليـد او غصـه يـې واورېـده سـخت ووېرېـدی او کپنـا واخسـت او ملـک تـه وايـي چـي خير دی تهٔ کښېنه تا به نهٔ خفه کوو.

ملـک چـي دا الفـاظ واورېـدو نـور غصـه شـو چـي ښـهٔ نـهٔ مـو خفـه کـوې، زهٔ څـه وخـت راغلـی يـم خپـل حـق غـواړم چـي پـه زوره يـې درڅخـه واخلـم بـس د ځـان خيـر دي پـه دې کښـي دی، نـوري خبري مهٔ کړه.

هـم دا وخـت د کلـي مـلا صـاحب يـو خواتـه تېرېـدو هغـه چـي د ملـک د خـالو پـه غـولي کښـي وليـد حيـران شـو چـي ملـک ګـوره او د خـالو کـور بيـا يـې خيـال وکـړ چـي خـالو ډېـر مسـکين دی چېـري ملـک زکـوة يـا خيـرات خـو نـهٔ ورکـوي او د خـالو کورتـه مـلا صاحب هم راغلو.

ملـک چـي مـلا صـاحب وليـد او ورتـه يـې وويـل چـي مـلا صـاحب دې نمـک حـرام تـه مـي پـور ورکـړی ؤ اوس خپـل حـق غـواړم مګـر دی ځـان راتـه منجـوي، تـهٔ ووايـه څـهٔ ورسـره وکـړم. پـه خپل حق وصولولو خو مرګ هم راته روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا زر ورته وویل چي بېشکه کتاب کښي دا راغلي دي که څوک چاته په حق انکار وکړي حقدار ته یې مرګ روا دی مګر تهٔ وار وکړه، خالو څه وایي:

ملا صاحب ډېر په غصه خالو ته نصیحت وکړی چي ولي ظالمه! دا خو زما په یاد دي چه تورپېکې راغله او ما څخه یې پوښتنه وکړه ډېره خوشحاله وه او که چېري صاحب روپۍ مهٔ وایه درکړي اوس به مړ وې، د کفن پیسې به نهٔ وې درسره، دهٔ ډېر ښهٔ درسره وکړو نو نن ولي داسي کړې، حق یې ورکړه. خالو په کپنا کپنا کښي ورته وویل چي زهٔ هم مسلمان یم د چا حق مه نهٔ دی خوړلی او نهٔ دي خدای تعالی توفیق راکوي او نهٔ د داسي زورورو حق څوک خوړلی شي، مګر زهٔ تر اوسه بیمار وم، تاسو لیدم اوس راپورته شوی یم او په کار مو لاس پوري کړی دی. بېګاه مي هم تور پېکۍ ته دا نقل کړو چي ملک د روپو معیاد پوره دی بلکې څو ورځي زیاته تېري شوي دي، دهٔ په ډېره مجبوري کښي موږ سره مدد وکړ او موږ تر اوسه روپۍ نهٔ دي برابري کړي، دا وخت یوه پیسه په کور کښي نهٔ لرو.

د ملک دا یقین ؤ چي په کور کښي یو پیسه نشته مګر وې ویل چي دروغ مهٔ وایه ماته معلوم دی چي ستا په کور کښي څه شته او څه نشته. بیا یې په زوره تور ته ږغ کړو چي هلکه توره! د کور تلاشي یې واخله بیا یې ملا ته مخ کړو او ورته یې وویل چي وا ملا صاحب اوس یې له کوره روپۍ کاږم که نهٔ ؤ د دې سړي دروغ در ښکاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور يې د کور تلاشي واخسته کونج کونج يې وکتې مګر هيڅ يې نه کړو پيدا، او ملک ته يې وويل چي صاحب ما خو د کور هر کونج (ګوټ) او سوروی (سوري) وکتلو هيڅ مه نۀ کړو پيدا، نۀ پوهېږم چي چېري يې چيخلي (منډلي) دي.

ملک بيا تور ته په غصه کښي وايي چي ګوره زۀ درته وايم چي شته او تۀ وايې چي نشته. د دې مقصد خو دا دی چي زۀ دروغ وايم او تۀ رښتيا. ملک سوټی ورسره پورته کړو او د تور په خوا يې په زوره وښنډلو تور يوه خوا ته شو او سوټی د خالو په ورانه ولګېدو. د خالو تر خُله لويه چيغه ووته چي مړ دي کړم ظالمه. ملک چي د خالو چيغه واورېده چي ماته يې ظالم وويلو زر يې بل سوټی ورسره کړو او په ملا يې ووهو. بيا يې يوه مضبوطه پلته (لغته) ور وښنډله او هر څه چي په خُله ورته راځي هغه خالو ته وايي.

تورپېکۍ چي دا وليد زر يې قرآن ملک ته ونيو چي دې قرآن ته وګوره بس که بس که.

ملک د تور پېکۍ خواته ستر ګي ور واړولې او وې ويل چي دا ټوله مرداري ستا له لاسه ده. تا قرض واخست او اوس راته انکار کړې.

څه وخت چي ملک تورپېکۍ ته غصه کړه ملا صاحب رېغ وکړی چي هو صاحب دا ټولي کيسې خو د ښځو له لاسه خرابي دي، دا ښځه که مۀ وايه نو به دا زړۀ شينی نۀ ؤ.

ښۀ ساعت ملک په غصه غصه کښي ډېري بې پردې خبري وکړې، اخر کښي يې وويل چي اوس ځم که مو په يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتـه (هفتـه) کښـي ماتـه پيسـې کورتـه نـۀ راوړې نـو بـه لـه تاسـو دا پېغله لور درخانۍ په خپل کور کښېنوم او ملک ورڅخه ووت.

د ملـک دهمکـۍ او کـورنۍ نيسـتۍ ټـول کـور پـه ځـان حيـران کـړو او پـه کـور ژړا فريـاد ګـډ شـو. ټـول کلـي دا ژړا واورېـده هـر سـړي کوشـش کـوی چـي پـه منـډه ورشـي چـي څـه وشـو. څـوک پکښـي مـړۀ شـول او کـه نـوره څـه بـلا پـه ګـډه شـوه. څـوک چـي راځـي پـه حـال خبـر شـي او يـو خواتـه کښـېني او خواخـوږي کـوي او د ملـک د رويـې غندنـه وکـړي. څـه وخـت چـي د عـامي خواخـوږي اظهـار خـتم شـو او روشـن خـان نـومي يـو ځـوان چـي د مهربـان ملګـری ؤ وې ويـل چـي ګـورئ دا بدسـلوکي نـن يـوازي د خـالو اکـا سـره نـۀ کېـږي. زمـوږ د کلـي والـو سـره تـل کېـږي. او دا زمـوږ د ټولـو سـره ګـډه ده. زمـوږ پـه کلـي ډېـره تيـاره ده، ملکـان ظلـم پـه کـړي، ملايـان فتـوې ورکـوي تـر څـو چـي د ملکـانو ملکـي مـو نـۀ وي ختمـه کـړې او ملايـان مـو پـه سـمه لار نـۀ وي روان کـړي دا بـه کېـږي. دا ستاسـو خبـري بـې معنـې دي، تـر څـو چـي مـوږ ملـک ګـوهر تـه يـو مـوټي شـوي نـۀ يـو او د ملـک ملکـي او د خانـانو خـاني مـو نـۀ وي ورکـه کـړې دا ظلـم بـه کېـږي او د دوی ملکـي او خـاني مـوږ پـه اتفـاق زر ختمـولی شـو. دا مـوږ چـي ملايـان او ملکـان بـد او کـافران بـولي د هغـه صـرف دا وجـه ده چـي مـوږ ملکـانو تـه وايـو چـي ظلـم او نـاروا مـۀ کـوئ او ملايـانو تـه وايـو چـي ددې ملاتـړ مـۀ کـړی. دوی دواړه مفـت خـواره او حرامخـواره دي، ځکـه مـو بـد يسـي. کـه چېـري زمـوږ نظـام راشـي بيـا بـه نـۀ ظلـم وي او نـۀ حرامخـوري او مفـت خـواره او ځکـه دوی تاسـو راتـه لمسـوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپل انجام پوه دي. روشن خان ټولي خبري په زړهٔ پوري وې په هر چا ښې لګېدې مګر ملایانو په علاقه کښي په روشن خان او ددهٔ په ملګرو پسي ناجائزه توهمتونه لګولي وو او که څوک ددوی خبرو ته ښهٔ ووایي یا یې ملګری شي هغه هم د توهمت مالک شي، ځکه دلته د ملګرتیا یا د حق ویلو ږغ چانهٔ وکړ او څه وخت خلک سره ولاړ وو بیا لاړو، هر یوه به بل ته ویل چي خبرې یې صحیح او ښې وکړې افرین شه مګر موږ.........

سبا سهار خالو خپل ورور کالو ته ورغلو هغه ته یې د ملک ټوله کیسه وکړه د هغه تجویز دا ؤ چي مځکه خرڅه کړه مګر خالو دا تجویز نهٔ منلو ځکه چي اوس په دې پټي پوري مې ذات قام کلی او هدیره معلومه ده، که مځکه نهٔ وي نو دنیا به څه راته وایي. بل تجویز هغه دا ورکړو چي دوه خرهٔ لرې دا خرڅ کړه مګر دا تجویز یې هم خوښ نهٔ ؤ ځکه چي خرهٔ که خرڅ کړم د بل کار نهٔ یم اوس هم دا خرهٔ مې د روزۍ ذریعه ده، تر خرو خو مځکه ښهٔ ده چي خرڅه یې کړم، مګر هغه هم نهٔ خرڅوم.

اخر خالو پخپله دې ورور ته وویل چي مځکه په ګروه کړم چي کله مې وس پیدا کړو خلاسه به یې کړم، فی الحال به له دې بلا ځان په خلاس کړم. کالو ښهٔ ساعت په فکر کښي ؤ اخر یې تر خپلو تجویزو دا تجویز خوښ شو. خالو دا مشوره له تورپېکۍ سره هم وکړه هغې هم ور خوښه کړه خالو اوس سړی غواړي چي روپۍ ورځخه واخلي او مځکه ګروه کړي، مګر کلي کښي څوک داسي هستمند نهٔ ؤ اخر یوه شپه خالو څو کسان ځان سره ملګري کړو او ملک کورته ورغلو چي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه په قرض کښني ګروه کړه يا يې په قيمت واخله مګر هغه ورته انکار وکړي او ډېر په غصه يې ورته وويل چي تر اوسه دي ولي دې ته فکر نهٔ ؤ اوس چي په دې پوه شوې چي ملک زوی ته وادهٔ غواړي او تهٔ ووېرېدې چي له ما لور نهٔ بوځي په دې ځان پوه که چي بل چاته يې ور نهٔ کړې، ستا لور به زما د زوی وي اوس لور په خوښه راکړه دا روپۍ هم درپاته نوري به هم در کړم زما مځکي ډېري دي هغه نهٔ شم اباد ولی ستا مځکه به څهٔ کوم. البته اوس به دومره نيکي درسره وکړم چي يوه هفته به نور معياد درکړم د لور په باره کښني يې ورته وويل چي لور دي زوی ته وادهٔ غواړم کښني ستا تر کور بل ښهٔ ځائ چېري دی او دا به هم ډېره عجبه او ستاسو د شان خلاف به وي چي تهٔ لور راکړې او زهٔ لور درکړم، خو زما خبره په غوږ کښني ونيسه. خالو ډېر خواستونه ورته وکړو مګر د ملک تر خُله چي يو وار (ځل) الفاظ ووت نو هغه داسي مثال لري لکه چي په پرښه په کاڼي وليکل شي.

اخر خالو نااميده ځني روان شو او په دې يې زړهٔ خوشحاله ؤ چي يوه هفته يې نور معياد راکړ.

بله ورځ سهار وختي يو بل کلي ته لاړ دلته يو ښهٔ شتمن سړی دی چي د جمک په نامه مشهور دی. په خپل کلي کښني يې مځکي لږ دي لاکن په شاوخوا کلو کښني يې ډېري مځکي دي. له چا يې په قيمت اخستي دي او له چايې ګروه کړي دي. خالو چي ورغلو او دې سړي سره يې وليد او مجلس يې ورته وکړو دې سړي ته د خالو مځکه له پخوا معلومه وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې هم خبر ؤ چي اوس یې د بادام او سیب درختي پرې لګولي دي تر نیمي زیاته برته رسېدلي دي.

جمک دا خیال ؤ چي یوه درخته چي برابر فصل وکړي ۱۵۰ روپۍ د کال جوړوي خالو ۱۵۰ درختي لګولي دي چي د کال ښه پیسه جوړوي، مګر هغه خالو ته وویل چي ستا له مځکي ماته هیڅ فائده نه راځي چي زۀ تاته پیسې درکړم نو ستا له پښې دومره پیسه راځي چي څلور کاله کښي زما روپۍ نه شي نغدولی.

خالو ورته ویل چي په قسم درته وایم که دا قرض مه وایه که مه دا مځکه ګروه کړی وای، ځکه د یو کال بعد به ددې مځکي امدن تر پنځه زره کم نه وي اوس هم چي نیمه مځکه غیر اباده ده او درختي برته نه دي رسېدلي زما برابره ګزاره په کېږي چېري چي درختي فصل ته ورسېږي.

له ډېري وېنا بعد جمک ورته وویل چي ماته به اجازه وي چي غیر اباده مځکه به ابادوم، ولې چي ستا اوبه ډېري دي او اباده مځکه دي کمه ده او کله چي تۀ مځکه خلاسوې نو په غیر اباده مځکه چي زما څومره خرڅ راغلی وي هغه به ورسره راکوې، که چېري دا شرط نه دی بیا یې زۀ نۀ شم نیولی، ماته چي خدای تعالی دنیا راکړې ده خو ددې لپاره یې راکړې ده چي ماشومان په ارام کړم او که ګټه مي نۀ وي نو به یوه ورځ دا دنیا ختمه شي او ماشومان به مي وږي شي، له لوږې به مړۀ شي، په ورځ د قیامت خدای تعالی ته به په دې باره کښي څه جواب ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو پوه شو چي مځکه ټوله غواړي او مجبور يم له هغې بلا په بل رنګه ځان نهٔ شم خلاسولی او شرط يې ورسره ومنلو مګر روپۍ يې څه زياته ځني وغوښتې، جمک نهه سله روپۍ ورکړې او خالو روپۍ واخستې او مځکه يې په جمکه ګروه کړه او کورته لاړ.

په سبا سهار خالو اتهٔ سله روپۍ د ملک کور ته وروړې نن ملک ډېر په مينه روغبړ ورسره وکړ او ښهٔ عزت يې ورکړ، د کلي او شا خوا د علاقې په حالاتو يې خبري ورسره وکړې اخر ملک د دهمکۍ اميز خواست په طرز ورته ويل چي خالو لور به چاته ضرور ورکوې بل چاته يې مهٔ ورکوه، زما زوی ته يې راکړه، ښهٔ به په عزت او په ارامه به وي، ستا به هم لاس راپوري خلاس وي، مګر خالو هيڅ جواب ورنکړ او له جيبه يې روپۍ راوکښې ملک ته يې ورکړې.

ملک چي روپۍ وليدلې طبيعت يې ډېر خراب شو مګر څه يې نهٔ وويل او روپۍ يې وشمېرلې پوره وې له څنګ سره تر سروژده (تکيې) لاندي يې کړې.

وروسته يې بيا کيسه ورته وکړه خالو له دې واره دومره قدر ورته وويل چي ستا خبره مي ښه واورېده ستا تر کور بل لوی او د عزت ځای نشته، مګر زهٔ زوی ته واده پرې غواړم په دې به له ما طبعيت نهٔ خرابوې.

ملک چي دا جواب واورېدو ډېر غصه شو او ورته يې وويل چي زما خواستونه دي په مځکه تس (غوزار) کړو، واقع

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې نه ښه سړی یې او دا متل یې تېر کړو......... خیر اوس به درسره زه ګورم.

خالو چې دهمکۍ واورېده سخت وویرېدو ، یو ساعت پس ولاړ شو او ملک ته یې د رخصت لپاره لاس ور وغزاوه، ملک هغه شان غصه ؤ او خالو بغیر د رخصته روان شو. خالو پوه شو چې ملک څه بد راسره کړي، ځان سره یې وویل چې دا مې د ځان سره لوړه (قسم) ده چې لور به د زوی په واده ورکوم که څوک ښه راسره کړي او که بد، مګر دا فیصله بد بدله نه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

لـه بـده مرغـه یـوه ورځ د خـالو خـر د ملـک پـه کښـت ورګـډ شـو، دا وخـت ملـک پـه کوټـه ناسـت ؤ او پـه دربـین (دوربـین) یـې شـا خـوا مځکـه کتلـه اخـر چـي یـې خپـل پټـي تـه وکتـل او یـو خـر پـه ګـډ شـوی دی هـم پـه کښـت کښـي بزګـر لګیـا ؤ چـي خـر یـې ولیـد، زر یـې لـه ملکـه وویسـت، ملـک بـه دربـین کښـي ښـه تـر ډېـره ورتـه کتـل او وې پېژنـدو چـي دا د خـالو خـر دی، خـو د تصـدیق لپـاره یـې تـور پسـې ولېږلـو چـي دا خـر وګـوره د چـا دی او دلتـه یـې راولـه. تـور پـه منـډه ورغلـو او خـر یـې د کـور پـه خـوا را ویسـت. ملـک تـر اوسـه پـه کوټـه ناسـت ؤ چـي تـور ورننـږدې شـو ملـک ور ږغ کـړو چـي هلکـه تـوره! خـر د چـا دی؟ تـور جـواب ورکـړ چـي صـاحب دا د خـالو خـر دی. ملـک چـي واورېـدو طبعیـت یـې ډېـر ښـه شـو او د ځـان سـره یـې وویـل چـي دا دی خـدا راکښېباسـو اوس بـې تانګونـه ټینـګ کـړم، بیـا یـې تـور تـه وویـل چـي خـر خـالو تـه ورولـه او ورتـه ووایـه چـي خـر دي پـه کښـت ګـډ شـوی دی او زر دي اتـه شلي روپۍ د تاوان راوړي، کنې تر ما به بده بلا نهٔ کړي پیدا.

تـور هـم خـالو تـه ورغلـو او خـالو تـه یـې دا وینـا وکـړه. هغـه پـوه شـو چـي کیسـه د تـاوان نـهٔ ده بلکـې هغـه راتـه ویلـي ؤ چـي درسـره ګـورم بـه او اوس خامخـا پلمـه غـواړي او تنګـوي مـې. خـالو تـور تـه ویـل چـي تـهٔ درځـه زهٔ هـم ملـک تـه درسـره ځـم، خـر تـر اوسـه دلـې ؤ بیـا یـې ځنګـه د اتـو شـلو روپـو تـاوان وکـړ، دا نامـمکنه ده ملک زورور دی اوبه یې په پېچومي خېژي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو له تور سره ملک ته ورغلو او ورته يې وويل چې صاحب زما خرۀ تاوان کړی دی دومره تاوان واخله چې شوی دی نۀ اتۀ شلي روپۍ. ملک د خالو له وېنا پس ډېر غصه شو او وې ويل چې تاوان خو تر دې هم زياته شوی دی، مګر ما ستا خيال وساتو چې غريب سړی دی نيم تاوان ورځخه واخله او تۀ په دې هم ناراضه يې بس زياته خبري د قران ښې دي، نوري خبري ۀ کوه، ماته تاوان په منډه راواړوه، کنې په دې ځان ښۀ پوه کړه چې زما نوم ملک ګوهر خان دی او دا ستا غوندي مې ډېر تر خاورو لاندي کړي دي.

خالو د يوې بلې خبري کولو لپاره خُله سره يووړه، مګر ملک پرې ور راپورته شو چې بس ما درته وويل چې زياتي خبري مۀ کړه، په منډه له دې ځايه وځه او تاوان راوړه.

خالو له ملک ځخه روان شو او ځان سره يې وويل چې ملک اوس ځان او موږ په بدۍ کښېباسي، خير تر څو چې ځان مه ورځخه کتلی شو ګورم بې او دا متل ورپه ياد شو چې ګنډه (غوټه) په لاس خلاسېږي نو غاښو ته څۀ ضرورت دی او داسې يې د ځان سره جوړه کړه چې کلي کښې څو سپين ږيري به د ځان سره ملګري کړم او ماښام به د ملک کورته په خواست ورشو، ماښام يې د کلي څو سپين ږيري او د کلي ملا صاحب د ځان سره ملګری کړو او ملک کور ته ورغلو او خواست يې ورته وکړ چې صاحب موږ د خدای بندګان او ستا سړي يو، تا له په خواست راغلي يو، تۀ به مهرباني کړې تاته خدای ډېره درکړې ده او په دې اتۀ شلو روپو ستا دنيا نۀ لږېږي (کمېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ګوهر خان ورته وویل چي ما تر اوسه چا سره ناجائزه نۀ ده کړې او نۀ ما په چا ناحقه دعوه کړې ده او نۀ چاته خپل حق ورپرېښېږدم. تاسو وایاست چي حق مۀ غواړه دا به ناجائز نۀ وي دا دی ملا صاحب تاسو سره راغلی دی، د شریعت په غاړه دي ووایي چي دا حق لرم که نۀ.

د ملک له دي وینا پس یو سپین ږیري وویل چي صاحب مور دا نۀ وایو چي ستا حق نۀ دی او تۀ ناروا کړې، مور وایو چي لږ مهرباني راسره وکړه په دې به خدای نور مهربانه شي تاته یې ډېره درکړې ده.

ددې پسین ږیري وینا لا جاري وه چي ملک لږ غصه شو او په غټ ږغ یې وویل چي په خبره ځان پوه کړئ، هغه دا چي زۀ نۀ یوه پیسه خپل حق چاته پرېږدم او نۀ یې له چا غواړم او په دې ټول عمر مي داسي نۀ دي کړي او نۀ مي په خپل حق له چا سره څه فیصله یا شریعت کړی دی. ولي چي خپل حق مي دی. شریعت او فیصله په خپل حق ولي له چا سره وکړم او زۀ چي هر چا سره فیصله او شریعت کړم نو زما په حال او حیثیت به وي. ما سره دومره زور شته چي په خپلو متو یې ځني اخستی شم اوس تاسو راغلي یاست صرف ستاسو لپاره به په دې ملا صاحب شریعت درسره وکړم او ودي وایي چي حق مي کېږي که نۀ. ملا ورته وویل چي صحیح ده ستا حق دی او ماښام په جومات کښي کلیوال سره ږغېدو هغو ویل چي تر دې زیاته تاوان وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملا صاحب په خبرو دا سړي پوه شول چي د ملک خواته خبره کړي او ملا د ملک د زړۀ خوشحاله کولو لپاره ښکاره دروغ وايي، ملا صاحب چي دروغجنه خبره ختمه کړې نۀ وه چي يو سړي پرې ور ږغ کړو چي ملا صاحب زۀ په جومات کښې ناست وم دا خبره چا نۀ کړې او نۀ څوک په دې خبر دي.

د دې سړي په وينا ملا سخت وشرمېدو او په غصه کښې يې وويل چي زۀ د ملک لپاره خپل ايمان نۀ خرابوم اوس تۀ په ما ستا په خُله دروغ اړوې، الحمدالله زۀ خداى پاک له دې ډېر پاک ساتلى يم، زۀ نۀ ستاسو او نۀ د ملک لپاره دروغ وايم بيا يې ملک ته وويل چي صاحب دوى هم مني او په شريعت کښې دي حق کېږي اوس يې غواړې که نۀ هغه ستاسو کار دى.

ملا صاحب خپله خبره نوره هم داسي جاري وساتله چي ملک صاحب دا سړى ځان ته مسلمان وايي خو تل د کفارو کارونه کړي څو ځله دې سړو ماته ويلي دي چي ملک ظالم دى سود خور او حرام خور دى دا دى او هاغه دى، مګر اوس ستا تر مخ يې خُله مړۀ مړۀ کېږي او مخامخ يې اوس وويل چي نۀ نۀ کله تا په چا ظلم نۀ دى کړى تا د چا حق نۀ قبضه کړى ۀ او نۀ خوړلى.

ملا صاحب د خپلو خبرو په ميان (منځ) کښې غاړې صفا کړې او ملک ته يې وويل چي دا خپل کليوال به يوه ورځ تاته مصيبت وي او تۀ به د دې خلګو له لاسه داسي بې عزته او بې کوره يې لکه چي اوس اوغانستان (افغانستان) کښې ستا نمنه ډېر عزت مند بې عزته شول. په ړمي کښې مهربان راغلى ۀ او دا ټول يې لمسولي دي. مهربان دې خالو ته ويلي ۀ چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زوی په سکول کښي داخل کړه، تعليم په وکړه او سبا به يې تر ملک زيات عزت وي، تېره ورځ تهٔ خپل قرض غوښتلو له خالو ته ورغلی وې له تا وروسته روشن خان چي هغه هم د روسيانو په عقيده دی تا پسي يې تقرير کړی ؤ او کليوالو ته يې ويلي ؤ چي سره متفق شئ، د ملکانو ملکي د سردارانو سرداري او د ملايانو ملايي ماته کړئ، دا ظالمان دي. ملا صاحب د وېنا په اخر کښي وويل چي په کلي کښي د روشن او مهربان غوندي ناسور وي نو قسم په خدای چي يوه ورځ به ډېر عزت مند او عالمان بې عزته وي. روشن او مهربان دي پوه کړل شي توبه ګار دي شي او که دوی توبه نهٔ کاږي شريعت يې مرګ روا کړی دی. بايد له منځه دي يووړل شي، هر چا که مړهٔ کړو هغه غازي دی او دوی مرتد شوي دي، هيڅ قصاص يې نشته. د ملا صاحب په دې خبرو د ملک سترګي سرې شوې او ملا صاحب ته يې صرف دومره قدر وويل چي ښه دي وکړو په وخت دي خبر کړم، زما هم څه شک ؤ، خو دا دی چي تا يې تصديق وکړ، اوس زهٔ ډېره ښهٔ ورسره پوهېږم او زهٔ به يې زر علاج وکړم.

ملک دې سړو ته وويل چي ښه ستاسو په خُله يوه ده په زړهٔ کښي بله، زما له کوره ولاړېږئ او خالو ته يې وويل چي سبا مازديګر پوري که تاوان رانهٔ وړې نو ماسره دي ښهٔ علاج شته.

دا سړي د ملک له کوره ووتل او ملا صاحب له ملک سره پاتي شو، په لاري کليوال يو بل ته وايي چي کيسه ټوله ملا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب مرداره کړه او دا روښن خان او مهربان خو صحیح خبري کړي چي دا دواړه ظالمان او ملګري دي. د ملک سره به هلته ګورو چي لاس راواچوي او روشن خان ته حال ورکړئ چي هغه دي خپل ملګري په دې خبر کړي چي ډېر زر زموږ او د ملک جنګ شروع کېږي. بايد په دې جنګ کښي موږ ګټه تر لاسه کړو او د ملک ملکي د تل لپاره ختمه شي او ملا په باره کښي ټول کلي صلاح سره وکړه او جومات څخه به يې باسو او اينده لپاره به داسي عالم غواړو چي هغه د سياست په خبرو کار نۀ لري او د کليوالو په ميان کښي د شيطانۍ خبري نۀ کړي.

خالو سره د جمک له روپيو سل له قرضه زياتي وې تر اوسه يې نۀ وې لګولي، دا سل روپۍ يې په دې سهار ملک ته ورورې او ورته يې وويل چي دا نوري روپۍ به بيا در کړم.

ملک دا سل روپۍ ورڅخه ونيولې او ورته يې وويل چي پاته روپۍ به سبا ته پخپله راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

سبا سهار وختي ملک خپل زوی خان زاده بازار ته ولېږو چي په خالو رپورټ وکړه چي خالو له مخه (منځه) ووځي بیا به د زوی وادۀ زر پیدا شي.

خان زاده په خپل موټر کښي بازار ته لاړو او په عرض نویس یې یو رپورټ ولیکلی چي زموږ په کلي کښي ځیني کسان د ملک او اسلام خلاف خبري کړي او خلک په عذابوي تاوانونه کړي، که څه هم دا یو لوی ګروپ دی چي ټول معلومات یې موږ ته نشته خو د خالو په باره کښي موږ ته معلومات تر لاسه شوی دی. د خالو په ذریعه دا خلک په کلي کښي بد امني جوړول غواړي، حکومت دي مهرباني وکړي دا سړی دي ګرفتار کړي او سزا دي ورکړي چي په کلي کښي امن برقرار وساتل شي.

د درخواست لیکلو وروسته خانزاده تحصیل ته ورغلو اې سي AC نوی راغلی ؤ، د خان زاده شناخت ورسره نۀ ؤ، د اې سي د دفتر په دروازه کښي چپړاسي چي خان زاده ولید زر ورته ولاړ شو او سلام یې ورته وکړ، وروسته یې دروازه ورته خلاصه کړه، خان زاده ورننوت او چپړاسي ورپسې ننوت. اې سي ته یې سلام وکړ او ورته یې وویل چي صاحب دا د ملک ګوهر خان صاحب زوی دی خانزاده نومېږي. د اې سي او خان زاده چي تعارف سره وشو دواړو ښه په مینه روغبړ سره وکړ، د اې سي په وینا د نورو خکلو دفتر ته راتګ تر هغه وخته بند شو تر څو چي خان زاده ورسره ناست ؤ. دوه نیم ساعته خانزاده ورسره ؤ اخر اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي ورته وويل چي ځنګه راغلی يې، موږ دي څه خدمت وکړو.
خان زاده له جيبه درخواست را و ايست ور يې کړ.

اې سي چشمي په سترګو کړې او درخواست يې ولوست بيا يې خان زاده ته وويل چي دا عناصر په دې علاقه کښي ډېر دي، څه وجه ده له دې درخواسته داسي معلومېږي چي دا په کلو کښي هم ممبران لري او د دې خلګو خلاف بر وقت کاروايي نه وشي يقيناً دا به ملک ته خطره پېښه کړي. زه به په دې باره کښي له بالاافسرانو سره خبره وکړم او في الحال به دا سړی ګرفتاره کړم. او يو درخواست يې هيډکوارټر ليويز کښي جمعدار ته وليکلو چي فوراً دا سړی ماته حاضر کړه.

اې سي چپړاسي ته اواز وکړ چپړاسي ورته ودرېد او اې سي ورته وويل چي دا رپورټ په ناظر درج کړه او ناظر دي زما خوا ته راشي. چپړاسي هم درخواست ناظر ته يوړ او ورته وويل چي اې سي وايي رپورټ دي درج کړي بيا دي راشي. ناظر هم رپورټ درج کړو او اې سي له ورغلو.

ښه داسي وکړه چي زما جيپ تيار کړه ليويز جمعدار ورسره کړه او دا سړی دي ګرفتار کړي. اې سي ناظر ته وويل.

ډېر ښه صاحب ناظر په جواب کښي ورته وويل.

ناظر زر جمعدار سره څو تنه ليويز ملګري کړل او جيپ يې ورته تيار کړو او روان شو کله چي جيب کلي ته ورسېدو د خالو د کور پوښتنه يې له يو سړي څخه وکړه. دې سړي د خالو کور ور وښوو، مګر دوی دا سړی له ځان سره په جيپ کښي کښېناوه او د خالو کور ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو چې د کور په غولي کښې جيپ وليد ډېر و ډار شو چې د ملک کوتک ماران دي، په وېره وېره کښې د موټر لوري ته روان شو چې ورننږدې شو نو ږغ يې پرې وکړ چې خير دی څوک ياست د چا کور غواړئ.

جمعدار ورته وويل چې خير دی تر دې ځايه راتلو، تهٔ مو پکار وې يو چا رپورټ کړی ؤ چې تا څه تاوان کړی دی اوس به تهٔ راسره ځې، کليوالو چې موټر وليد هغه ټول حيران شو د کلي ټول ماشومان او سړي د خالو کورته راغلو، هر سړی پوښتنه کړې چې خير دی څه کيسه ده او هر سړی سرحاله شي او پوه شي چې ملک رپورټ کړی دی او د ملک خلاف په کلي کښې يو لوی رجحان پيدا شو، خالو سره رټ شو لاس پښې ژبه يې وچه شوه، بدن يې مړ شو، جيپ کښې خالو په ځان نهٔ ؤ پوه، ښه ساعت پس په ځان پوه شو سترګي يې روڼې شوې، کتل يې چې يو بل څنګ ته مه توپکچي ناست دي، خالو تر اوسه په جيپ کښې نهٔ ؤ کښېنستی ځکه يې سر چکر خوړی او زړهٔ يې ډېر کېږي.

جيپ د تحصيل تر مخ ودرېد، ليويز والا ځني څوړ (کوز) شو. خالو هم له جيپه څوړ شو زړهٔ يې ډک ؤ او يو خوا ته کښېناست، قی (باکی) يې ووهلې، يو ليويز وال چې ډېر رحمدله ؤ په منډه يې له نږدې هوټله مالګه پياز ورته راوړو، خالو مالګه وڅټله او پياز يې بوياؤ ښه ساعت پس جمعدار خالو ته وويل چې راځه او د اې سي دفتر ته يې ورننه ايست.
جمعدار اې سي ته وويل چې صاحب خانزاده چې په چا رپورټ کړی ؤ هغه مو را ويست او دا دی تاته مو حاضر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي خالو ته وکتل او په ډېره غصه ناکه لهجه يې ورته وويل چي تهٔ هم خلګ تنګوې، د ملک او دين خلاف خبري کړې، تهٔ د غدارانو په خبرو خطا وتی يې اوس به تاته ددې عمل جزا درکول کېږي.

نهٔ نهٔ ما څوک نهٔ دي تنګ کړي او نهٔ مه د ملک او دين خلاف خبري کړي، نهٔ ما چا سره څه بد کړي دي، خالو په کپنا کښې ورته وويل اې سي ناظر ور وغوښت او ورته حکم وکړي چي د دې سړي حلفيه بيان واخله مثل مکمل تيار کړه.

ناظر هم د اې سي په حضور کښې له خالو د استغاثې مطابق بيان جوړ کړو، خالو په بيان کښې وويل چي زهٔ نهٔ د دين او ملک خلاف يم او نهٔ مي د دين او ملک خلاف خبري کړي دي او نهٔ ماته هغه خلګ معلوم دي چي داسي خبري کړي او نهٔ ما څوک تنګ کړی دی.

په ما د ملک زوی ځکه رپورټ کړی دی چي هغه د خپل زوی لپاره له ما لور غواړي مګر ما يې دا خبره نهٔ ومنله ځکه هغه داسي غلط الزام په ما لګولی دی.

د خالو بيان ختم شو مګر ناظر داسي ټکي له خپله مخه (ځانه) په بيان کښې وليکل چي خالو مجرم ثابت شي ناظر ليک ختم کړو او د ليک په اخر کښې يې د خالو ګوته ولګوله.

ناظر يو ليويز وال ته خالو په نګراني کښې ورکړی او په کاغذو لګيا شو او دوې ګهنټې بعد يې ټول مثل اې سي ته پېښ کړو اې سي ټول مثل وکتلو، ورسته يې په يوه سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاغذ په لاس وليکل چي د مجرم په باره کښي خانزاده موږ ته اطلاع راکړې وه، په دې سلسله کښي مکمل تحقيقات وکړل شو او دا ثبوت شوه چي دلته ځيني غير ملکي ايجنټان شته چي په ملک کښي قومي او طبقاتي نفرت خپروي، مجرم هم له دې ډلي دی او په خپل بيان کښي اقرار کوي چي ما څخه غلطي شوې ده، له دې واره دي معافي راته وشي لهذا موږ مناسب ګڼو چي مجرم ته ۴۰ ايف سي آر FCR تحت درې کاله د قيد سزا او تاوان په باره کښي درې سله روپۍ جرمانه بصورت ديګر درې مياشي نوره سزا دي وي او مثل دي داخل دفتر شي.

اې سي په دې خپل ليک باندي دوباره نظر واچاوه يو ځای حرف پاته ؤ هغه يې وليکلو او په پای کښي دستخط وکړی. له ليک وروسته خالو يې دفتر ته طلب کړو او ورته يې وويل چي ستا په باره کښي موږ ته کوم رپورټ شوی ؤ هغه تحقيقات مکمل شو او زۀ اوس هم په تا مهرباني کړم او تاته درې کاله جيل درې سله روپۍ جرمانه بصورت ديګر درې مياشتي مزيد سزا درکوم. خالو چي حکم واورېد زر د اې سي په پښو کښي پرېووت چي صاحب د خدای لپاره ما هيڅ نۀ دي کړي ماته جيل مۀ راکوه. زما ټول کور به ملک ختم کړي. په ما رحم وکړه او دفتر کښي داسي مظلومانه نارې جوړي شوې چي په ټول تحصيل کښي حاضرين د اې سي په دفتر ور ننووت حال يې وکړ ځوک په دې سلسله کښي د ښځۀ او بدو رای ورکړي او څوک هيڅ ږغ نۀ ولري او له دفتره ووځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي ليويز والاته وويل چې دا به جيل ته يوسئ. ليويز والو خالو تر لاسو ونيو او جيل ته يې يووړ.

تورپېکۍ او کالو ټوله شپه د خالو په انتظار کښې تېره کړه. هره ګهنټه بعد به کالو له کوره راتلو او تورپېکۍ څخه به يې حال وکړ چې لالا نۀ دی راغلی.

سهار وختي کالو د روشن خان کور ته لاړ او کيسه يې ورته وکړه. دواړو تياري وکړه او بازار ته لاړو او مهربان پسې وګرځېدو اخر کښې يې هغه پيدا کړو او کيسه يې ورته وکړه. مهربان له کالج څخه چهټۍ واخسته او تحصيل ته لاړو ناظر څخه يې پوښتنه وکړه ناظر او مهربان په داسې ژبه خبري سره کړې چې کالو نۀ پرې پوهېدو. بيا کاغذونه سره وګوري د مهربان په مخ توري چمبې لاړې، مهربان د ناظر له کمرې ووت کالو او روشن ورپسې ووت او ساعت ولاړ ؤ، کالو د مهربان په پريشاني او غصه پوه شو او څو ځله يې تپوس ځني وکړ مګر هيڅ جواب يې ورنۀ کړو.

بل وار مهربان د اې سي په کمره ورننووت، کالو او روشن هم ور پسې ننوتو، مهربان او اې سي ډېر سخت او په غصه خبري سره کړې، له اې سي سره څو تنه د شملو وال ناست وو، هغو مهربان په خواستو او په زوره د اې سي له کمرې وايستو ،کالو نور هم پريشانه شو اخر چې بهر ووتو مهربان کالو ته وويل چې د ملک زوی خان زاده په خالو اکا رپورټ کړی دی. سرکار خالو ته درې کاله جيل ورکړی دی. نن ورځ يې دلې ده سبا به يې سنټرل جيل حيدراباد ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران هم په کلي کښي دا خبره اورېدلې وه او مور ته يې وويل چي کليوال سره راغېدو او ويلې چي بابا دري کاله لپاره جيل ته لاړو، تورپېکۍ له مخه پرېشانه وه باران چي دا ورته وويل څه شکي شوه.

مازديګر کالو چي ورغلو او تورپېکۍ ته يې حال ورکړ په کور کښي ژړا او فرياد شروع شو، د دوی په ژړا ټول کلی د خالو په قيد او سزا خبر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په سبا هر کلیوال تورپېکۍ ته راځي او د همدردي اظهار ورسره کړي او نصیحت ورته کړي چې ډېره افسوس ناکه واقعه ده، تر صبر تېره ده مګر تا له پکار دی چې تهٔ ډېره پریشانه مهٔ کېږه، دا هلکان به په تا پوري وخت تېروي.

همدردان یو په یو راتلو او ځو خبري به یې تورپېکۍ ته وکړې او یو خوا ته به کښېناستو. روشن خان هم راغلو او دې خلکو سره ناست ؤ. دې سړو په دې غور وکړی چې اوس به درې کاله لپاره موږ دا کور ساتو اخر فیصله نهٔ وشوه او دا خبره وشوه چې بس هر سړی به د خپل وس مطابق امداد ورسره کړي بیا چې هر کلیوال د تورپېکۍ پوښتني ته راتلو ضرور به یې څه ورته راوړو، مګر له څو میاشتو وروسته د خلکو راتګ کم شو. روشن خان یوه ورځ د تورپېکۍ پوښتني ته راغلو او ورته وې ویل چې تهٔ په خبره یې که نهٔ، تاته به چا څه درکول یا څوک به راتلو، ملک ټول کلي ته اطلاع ورکړې ده که چا له تورپېکۍ سره امداد وکړ نو د هغه به داسي حال کېږي لکه د خالو حال. روشن خان خپل بیان جاري وساتلو چې له ملک څخه به د دې حرکتو حساب اخستل کېږي، خو لږ مو ده بعد، مګر تهٔ یوه نیکي وکړه او هم موږ سره په انتقام اخستلو کښي ملګرې شه او هم یو وخت په دې سلسله کښي به درته خبر درکړم او ستاسو به پکښي خیر وي. هغه دا چې باران مهربان ته ولېږه د ورځي به د چا سره مزدوري کوي او د شپې به لهٔ ده سره اوسېږي او هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له مهربانه سبق شروع کړي. په دوه نيم کاله کښي پنځه جماعته ويلی شي.

د تورپېکۍ دا يقين ؤ چي به کلي کښي ايماندار څوک دی او يا په ما باندي انديښمن دی او په رېښتني زما په غم راسره ګډ دی په هغو کښي يو روشن خان دی. تورپېکۍ ورته وويل چي مهربان هم د باران پلار ته دا خبره کړې وه د هغه دا خوښه وه چي باران ليک او لوست زده کړي، مګر اوس خو يې پلار نشته، زۀ به د باران له اکا (کالو) سره مشوره وکړم.

روشن چي ووت کالو رالو او تورپېکۍ د روشن خبره ورته وکړه. کالو ورته وويل چي زۀ هم د باران په باره کښي راغلی وم او دې ته مي فکر نۀ ؤ چي مهربان ته يې ورولېږه، زۀ د ملک له لاسه په دې هلک وېرېږم، ملک چاته ډېري خبري کړي وې. مهربان او روشن بې شمېره ملګري لري او د ملک هم څني وېره شي، بايد چي په دې لړ کښي موږ سستي نۀ وکړو او دا کار تر سره کړو. دويمه ورځ کالو روشن خان سره وليدو او دا فيصله يې وکړه چي مهربان ته به حال ورکوو. روشن خان خپل کار پرېښود او بازار ته د مهربان ليدو لپاره لاړ او هغه ته يې ټوله کيسه وکړه. مهربان په دې ډېر خوشحال شو او روشن ته يې وويل چي تۀ بېرته لاړ شه سبا ورځ زما ضروري او مشکل سبق دی، تۀ تورپېکۍ او کالو ته زما سلامونه وايه او درېيمه ورځ دي دا هلک تيار کړي. بله ورځ به زۀ هم درشم، هلک به يې تيار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روشن واپس کلي ته راغلو، سبا چي نمر يوه نيزه قدر راپورته شو بيا يې کالو د ځان سره ملګری کړو او تورپېکی ته راغلو، د مهربان سلامونه او پيغام يې ورکړ چي سبا به مهربان راځي او باران به له ځان سره بيايي، تاسو د باران کالي (جامعې) تيار کړئ.

نوره څه تياري ده يو جوړه کالي يې دي. هغه مو مينځلي دي. تورپېکی ورته وويل. ماښام تورپېکی چرګ حلال کړو او د ماښام ډوډی ته يې روشن خان او کالو هم را وغوښت.

په دې بله ورځ مهربان چهتی اخستې وه او سهار وختي کلي ته په بائيسکل راغلو، اول د تورپېکی کورته راغلو روغبړ او چای يې وکړ، وروسته يې اجازه وغوښته چي زۀ به يو وار کورته ورښکاره شم بيا به راشم. تاسو باران ته د ډوډی ګوله ورکړئ، زۀ به يې کور وخورم ناوخته کېږو به نۀ.

تورپېکی هم باران ته ډوډی ورکړه، د کالو د کور ښځي او هلکان هم تورپېکی کره راغلو، نږدې کورو واله حيران ۀ چي دا څه کيسه ده چي کالو د کور واله هم دلته راغلي دي، په غولي کښي ډېر پريشانه ناست دي. د دې کورو ښځي هم راغلي د دې ښځو راتګ چي شروع شوه د ټول کلي نر او ښځو مخه ورته را وکړه.

لږ ساعت پس مهربان هم له کوره راغلو او ږغ يې وکړ. چي تورپېکی موري موږ بس روانېږو دعا راته کړه چي کامياب شو. زيار موضائع نۀ شي او د رخصت لپاره يې لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروغــزاوه. د تــورپېکۍ لــه ســترګو اوښــکي وبهېــدې او ســلګۍ يــې شــروع شــوې. مهربــان تــه لاس پــه لاس کېښــي ورکــړی، نــور څــه يــې نــۀ شــو ورتــه ويلــی څــوک چــي مهربــان تــه رخصــت ورکــوي هغــه راځــي بــاران کوشــل (ښــکل) کــړي او پــه ســر يــې لاس ورتېــر کــړي اخــر چــي بــاران لــه خــوره رخصــت اخســتو هغــې څــو واره بــاران پــه دواړو زامــو کوښــل کــړو او لاســونه يــې پــه ســترګو پــوري ونيــول او ښــۀ ســاعت يــې د بــاران لاســونه پــه خپلــو لاســو کېښــي نيــولي وو او کښيکاږي يې (مروړي يې).

بــاران د کــم عمــر ؤ مګــر پــه دۀ کېښــي ډېــر همــت او جذبــه وه. ټــول عزيــزان مــور او خــور يــې ژاړي او دی ټولــو تــه غصــه کېښــي وايــي چــي ولــي ژاړئ، کــه چېــري پــه غلــط او نــاروا کــار پســې ځــم خــو وژاړئ او کــه چېــري پــه علــم پســې ځــم دا خــو ښــه کــار دی. بايــد مــوږ خوشــحالي وکــړو، د بابــا پــه حــال ژړا پکــار ده، مګــر کــه نــن هــم مــوږ وس پيــدا نــۀ کــړو او مــوږ انتقــام نــۀ واخلــو نــو مــوږ واقــع بــې همتــه يــو او بيــا بــه مــوږ پــه خپلــه بــې همتــي ژاړو. بــس اوس نــوره ژړا بنده ده او رخصت راکوئ.

بــاران چــي دا خبــري ختمــي کــړې مــور تــه يــې لاســونه د رخصــت ورکــړو. د ښــۀ ســاعت لپــاره دواړو لاســونه ســره نيــولي وو او تــر ســترګو يــې اوښــکي بهېــدې. د تــورپېکۍ ژړا لــږ پــه زوره شــوه پــه ژړا ژړا کېښــي زوی کوشــل (ښــکل) کــړي او پــه غېــږ کېښــي يــې ونيســي اخــر کــالو ږغ پــرې وکــړی چــي ورنــد ياري (ورېنــداري) بــس پــه خــدای يــې وســپاره، کــالو چــي دا ږغ وربانــدي کــوو د هغــه وېنــا هــم ژړغــونې وه او بــل ږغ يــې تــر خُلــه نــۀ شــو وتلــی، خــو کــالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران تر لاس ونیوو او د جامو غوټه یې ور واخسته او روان شو. دا وخت ما سوا د روشن خان باقي د ټولو په سترګو کښي اوښکي وې. روشن خان له وخته ډېر کلک زړۀ درلود. روشن خان په حاضرینو ږغ وکړ چي وار وکړئ څه شوي دي وار مو هرلی دی. دعا وغواړئ دعا وکړئ، نن ورځ څخه د باران او ددۀ د کور تقدیر بدل شو. د نن ژړا او دا اوښکي د غم او ناروا نۀ دي دا د خوشحالۍ اوښکي دي، نن د غم اوښکي د هغو په کور کښي په هغه چا وي څوک چي د دې د کور دشمن دی. روشن خان چي وکتل ملا صاحب نۀ ؤ راغلی یوه سپین ږیري ته یې د دعا غوښتلو لپاره وویل. سپین ږیري د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او ټولو امین امین کلمه ویله تر څو چي لاسونه ټولو په مخ تېر کړو.

توریږکۍ د هغې لور درخانۍ او د کلي ډېري ښځي او نارینه په دوئ پسې وو او له کوره ډېر لېري چي دوی په ویاله جار ووت روشن خان ورته وویل چي بس توریږکۍ موري زیاته مه پسې ځه. دا د درختو مېوه ده ولګېده، څه وخت پس بېرته ورسېږي. بیا به مېوه خورو اوس یې ښېشکه غمونه او ستړي ډېري دي، مګر څه وخت چي لویه شي بیا یې ارام او خوندونه ډېر دي. روشن خان په وینا توریږکۍ وغېره ودرېدو او په ډکو اوښکو په هغه خوا ګوري مګر د وله له وجي نۀ لیدل کېدو.

کالو تر ډېره ددوی ملګری ؤ، اخر مهربان ورته وویل چي بس نور به نۀ راسره ځې، په لاري مهربان کالو ته هر قسم تسلي ورکوي چي باران متعلق هیڅ فکر مۀ کوئ، کالو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهربان څخه په غېږ رخصت واخست وروسته باران ته په ملا ورکوغ شو او په غېږه يې رخصت کړو او په لاس کښي يې د لسو روپو لوټ (نوټ) ورکړ او باران ته يې وويل چي مهربان هر څه درته ويل هغه کړه، خبره يې منه، مور چي بازار له درځو تا سره به وينو، د چهتی پر ورځ به مهربان تا ځان سره کور ته راولي.

مهربان او باران په سائيکل سپاره شو کالو پاته شو ښه ساعت په دې ځای ولاړ ؤ او په دوی پسې ګوري، ترڅو بيا روان شو وار وار به يې په دوی پسې تر شا وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

ماز دیگر په جومات کښي مجلس کېدو چي باران له مهربان سره لاړ او په سکول کښي داخلېږي. ملا صاحب هم په دې خبر شوی ؤ مازديگر چي کليوال ږغېدو ملا صاحب ږغ نۀ دی کړی او نۀ د کليوالو په مجلس ور گډ ېدلو. نن له جوماته هم نۀ راووت او په مصله ناست ؤ.

سبا ماخوستن له جمي (جماعته) پس يې مقتديانو ته مخ ور واړو چي نن شپه د جمعې ده، له نمانځه پس مۀ ځئ، زۀ به څه نصيحت وکړم.

هر سړي چي له نمانځه فارغ شي د ېواله ته شا وگرځوي او تکيه وکړي. د نصيحت اورېدو په انتظار کښي کښېني.

ملا صاحب چي له نمانځه فارغ شو اول يې دعا وکړه او د نن ورځي دعا تر نورو ورځو اوږده وه، دعا چي يې ختمه کړه ولاړ شو او څو واره يې غاړي صفا کړې او نصيحت يې په دې کليمه شروع کړو.

نحمده و نصلی علی رسول کريم اما بعد

نن شپه د جمعې شريفي ده او تل مه دا زړۀ غوښت چي تاسو ته د الله او رسول عليه سلام مبارک خبري وکړم او تاسو ته د کتاب ورکړي لاري بيان کړم، مگر کله مي هم توفيق نۀ وکړ او نن شپه د جمعې ده، ځکه تاسو ته مي تکليف در کړو، تاسو به يقيناً ارام کړئ، ټوله ورځ په کارو لگيا ياست، مگر دا هم يو جهاد دی، جهاد په هر مسلمان فرض دی، الله دې موږ ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته توفيق راکړي چي الله او د رسول عليه سلام او د کتاب په لاري عمل وکړو.

ټولو حاضرينو امين ثم امين کليمه وويله.

وروسته له دي ملا صاحب وويل چي؛ د الله پاک اخري رسول عليه سلام فرمائيلي دي چي طلب د علم په ټولو مسلمانانو فرض دی هغه که نر وي او که ښځه. موږ له پکار ده چي د رسول الله صلی الله عليه وسلم په دې حکم عمل وکړو،د دين علم وکړو. د الله او د هغه لار وپېژنو او عمل پرې وکړو، مګر افسوس چي نن ځيني خلک تاسو ته د علم په نامه دهوکه درکوي، د فرنګيانو سبق ته مو بولي (دعوت درکوي) تاسو وينئ چا چي په سکول کښي سبق ويلی دی هغه نن ټول د الله تبارک وتعالٰی له لاري اوښتي دي، رسول د خدائ په وارثانو پسي خبري کوي، توهين يې کوي، دوی د عزتمندو ملکانو سردارانو په ضد خلک راټولي، الله تعالٰی په قرآن کښي فرمائي چي عزت ورکوونکی او اخستونکی صرف زما ذات دی، مګر دوی هغو ته بې عزتي ور رسوي چاته چي الله عزت ورکړی دی. موږ ته پکار ده چي موږ په خپله مسلماني فخر وکړو. انګريزي تعليم نهٔ حاصلوو او څوک چي انګريزي تعليم کړي د علماؤ دا فتویٰ ده چي هغه له مسلمانانو نهٔ دی، د مسلمان سړي زوی که په انګريزي سکول کښي داخل شي ددې هلک اووه تېر شوي او اووه راتلونکي پشتونه به دوزخيان وي. بس موږ له پکار دی چي انګريزي تعليم نهٔ وکړو او څوک چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تعلیم کړي تر هغه وخته نفرت ورڅخه کړو تر څو چي توبه وکاږي او کلیمه ووايي.

د ملا صاحب دا خبري په روشن خان ښې نهٔ ولګېدې او ولاړ شو ملا صاحب ته یې وویل چي نن له دې کلي د یو غریب سړي زوئ تللی دی او سبق وایي او تهٔ وایې چي دا د مسلمانۍ لار نهٔ ده او تر اوسه تا دا ږغ نهٔ درولود، د کلي څلور تنه له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي چي دوه د ملک زویان یو یې وراره دی هغه له مسلمانۍ نهٔ دي وتلي او ستا ورور چي په بازار کښي د جامعه مسجد امام دی د هغه درې زویان او یوه لور چي له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي هغه نهٔ دي کافران، د هغو مړهٔ نهٔ دي دوزخیان او که غریب د ښهٔ مستقبل لپاره دې خوا ته پام کړي بیا کفر هم راغلو او دوزخ هم.

د روشن خان په خبرو ملا صاحب سخت وشرمېدو مګر ملا صاحب ډېر زړور ؤ او روشن ته یې وویل چي زهٔ تا پېژنم، ته کمیونسټ یې، تهٔ چي دا نمونځ کړې د خدای لپاره یې نهٔ کړې صرف له مسلمانانو دي وېره شي.

نن جماعت کښي د ملک عزیزان او زوی هم ؤ. د ملک کورنۍ چپ له خاص ورځي جومات ته نهٔ راتلو. د روشن په خبرو هغو ته سخته غصه ورغله، د ملا صاحب غصه لا جاري وه چي د ملک زوی ږغ وکړي چي پخپله د روسیانو ملګري یې موږ ته هم نصیحت نهٔ راپرېږدی او په عزیزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي رېغ وکړي چي له جومات څخه يې وباسئ او پکښي وغورزئ، مړ يې کړئ، مرګ يې روا دی.

کليوال د روشن له خبرو سره متفق وو او د ملا صاحب نصيحت خوند نهٔ ورکړ، اکثر کليوال د روشن په پارټۍ کښي ورګډ ؤ مګر څوک په خبر نهٔ ؤ. د ملک د زوی له وېنا څخه ټولو کليوالو ته وېره ورپيدا شوه چي روشن وژني.

جومات کښي ګړب جوړ شو ټول له جومات څخ ووتو د ملک عزيزانو په روشن د حملې کوشش کوو بار بار کليوالو کوشش کړی چي د ملک عزيزان به يې ونيول او روشن ته يې نهٔ ور پرېښودل، مګر د ملک کورنۍ نهٔ تم کېده اخر کليوالو ورته وويل چي موږ بار بار خواستونه درته کړو مګر تاسو نهٔ تمکېږئ، په دې واقعه ملا ملامت دی، تاسو ملامت ياست موږ ټول د روشن ملګري يو اوس دا يې ګز دا يې ميدان. تاسو يو هم روشن ته تسه خبره وکړئ بيا به درسره ګورو او که بله ورځ ملا داسي خبري وکړې نو نهٔ زموږ ملا دی او نهٔ به خير وکړي او اوس به موږ د ملا په ملايي غور کړو. د ملک کورنۍ چي د کليوالو خبري واورېدې هر سړی په خپل خپل ځای ودرېد، تر خُله يې سوخل نهٔ ووت، کليوال ټول لاړو د ملک کورنۍ او ملا صاحب په جومات کښي سره پاتي شو. دوی دعا د خير سره وغوښته او خپلو خپلو کورو ته لاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

یوه ورځ ملک ګوهر خان د صاحب زاده شین ګل اخونذاده کورته ورغلی او هغه ته یې وویل چې قربان ما زوی ته واده غوښت مګر هغه وایي چې ما ته به ضرور د خالو لور درخانۍ را غواړې په دې باره کښې ځو ځله ما خالو سره خبري وکړې مګر هغه به انکار راته وکړ، خالو چې ما جیل ته کوو مقصد مې دا ؤ چې له مخه یې وباسم او اوس کله وایم چې نجلۍ په زوره راوړه او کله وایم چې نه په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړم. مګر طریقه په لاس نه راځي. زه اوس څه وکړم په دې باره کښې تا سره مشوره کوم.

اخوندزاده یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې ورته وویل چې ښه به دا وي چې په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړې. نجلۍ وغواړه زور خو هر وخت شته او په اوسني واقعات خلک ډیر غصه دي. که چېري بل داسي عمل وشي نو به دې خلګو سره ګزران اړ شي، ځیني داسي خلک دوی سره شته چې هغو حکومت نه ټېټر وهلی دی.

ملک ته له پخوا دا ویره وه ملا صاحب هم یو وخت حال ورکړی ؤ او اخندزاده صاحب هم په دې پوهېدلی ؤ. د ملک ویره نوره هم زیاته شوه او اخوندزاده ته ملک وویل چې خدای دې ستا عمر زیات کړي او ستا قربان شم که چېري تاته تکلیف نه وي ته تورپېکۍ سره په دې باره کښې خبري وکړه. امید دی چې دا کار به وشي ملک چې دا خبره ورته وکړه زر یې د اخوندزاده تر ګدیله لاس لاندي کړو. د سلو سلو څو نوټونه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېښودل، صاحب چې د ملک شورش ولید او د نوټو کشکې یې واورېد په زړه زړۀ کښې یې وخندل او اسمان ته یې نظر کړو او په زوره یې د الحمد الله کلیمه وویله او ملک ته یې وویل چې زۀ به خپل وس وکړم امید لرم چې کار به وشي بیا ښۀ ساعت دواړه سره ناست وو، اخر ملک یې رخصت کړو اخوندزاده په دې فکر کښې ؤ چې تورپېکۍ سره دا خبره کړم که کورته ورشم. هغه راپوهېږي او که دلې یې راوغواړم هم راپوهېږي. اخر یې خلیفګان او څو تنه مریدانو ته وویل چې دا میاشت د روژې میاشت ده په دې مایشت کښې زکاتونه ادا کېږي ځکه دې ته د زکاتو میاشت هم ویل کېږي. په ما چې څومره زکوت دی هغه زۀ پخپله ادا کوم تاسو ماښام د کنارخېلو جومات ته یو کس ورشئ او ږغ به وکړئ چې بله ورځ د جمعې ده په کلي کښې چې څوک غریبان وي هغه دې د جمعې په سهار راشي چې زکات ورکړم او نومان یې ولیکئ.

یو خلیفه ماښام د کنارخېلو جومات ته لاړ پس له نمانځه یې ږغ وکړ چې زۀ اخوندزاده صاحب قربان یې شم رالېږلی یم. د جمعې په ورځ هغه زکوت کاږي (باسي) ټول هغه سړي غواړي په چا چې زکات خېږي او ماته د هغو غریبانو نومان راولیکئ.

خلیفه په نومانو لیکل شروع شو په ټول کلي کښې څلور کوره داسي وو چې د هغو نومان نۀ ولیکل شو، ولې چې په هغو زکوت نۀ ادا کېدو څوک چې حاضر نۀ ؤ د هغو نومان به نورو ورښوو کالو خپل او د تورپېکۍ نوم ور ولیکلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلیفه په دې شپه دربار ته لاړ او اخوندزاده ته یې د غریبانو لستې ورښکاره کړو، اخوندزاده چې نومان ولیدو طبعیت یې ډېر خراب شو او خلیفه ته یې وویل چې دا دومره مخلوق ته چې پنځه پنځه ورکوم هم نۀ په رسېږم زما دا خیال وو چې لس پنځلس کسان به وي اوس داسې وکړه چې صبا چې دا خلک راشي ورته ووایه چې زۀ خطا شوی یم. د جمعې په ورځ اخوندزاده قصیده پخوي څوک نۀ پرېږدي. بیا به زۀ سم حال وکړم او تاسو ته به حال درکړم. دا درې کسان یعنې کالو تورپېکی او ملا صاحب په چم (چل) راننباسه چې نور څوک درپوه نۀ شي او ملا صاحب ته حال ورکړه چې له خلکو څخه دي جلا (ګوشه) راشي کالو او تورپېکی د ځان ملګري کړئ او دربار کښې دي هم له خلکو ځان پټوي.

د جمعې په سهار چې ملا صاحب له نمانځه فارغه شو تر نور کله وختې پورته شو او د قرآن پاک تلاوت یې هم پرېښود کور ته لاړو او صفا کالي یې واغوستو.

د تورپېکی د کور هیڅ کار نۀ ؤ مګر ځان یې ناوخته کړو او ځان سره یې ویل چې په شنه سهار که ورشم نو به ډېره حرصمنده ښکاره شم. په کراره به ورشم، څه فرق نۀ لري. ملا صاحب څو ځله حال ور وکړ چې راځي ده، ځان دي نۀ ناوخته کوي. کالو لا پروند ورته ویلي ؤ چې سبا به ګډ سره ځو نو تورپېکی ښه ناوخته د لېوره په کور ورله دواړه سره ملګري شول او ملا صاحب په کور ورغو هغه د کور باهر ددوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښني ناست ؤ څه وخت چي دوی ورغلو درې وارہ سره ملګري شول او اخوندزاده دربار ته ورغلو.

خلیفه یو پټ ځای ددوی دریو په انتظار کښني ناست ؤ چي دوی دربار ته ګډ شو خلیفه په ملا صاحب ږغ وکړي چي په دې لار راځئ او په پټه لار یې دوی یوه کوټه کښني چي د اخندزاده د ملاقاتیانو په کوټه پوري وه کښېنول. وروسته خلیفه راغلو په عمومي دروازه زیات شمېر کناخېل ناست دي.

خلیفه سلام ور واچوو او ورته وې ویل چي تاسو به اکثر د کنارخیلو له کلي څخه یاست. زۀ افسوس کوم چي تاسو ته مي تکلیف درکړ او زۀ خطا شوی وم د جمعې مبارکي په شپه او ورځ اخوندازده صاحب چا سره نۀ ویني او هغه په دې ورځ قصیده پخوي، تاسو اوس لاړ شئ زۀ به له صاحب څخه صحیح ورځ معلومه کړم بیا به تاسو ته حال درکړم او بیا راشئ.

ټول غریبان چي اخندزاده غوښتي وو واپس کورو ته لاړو، په لاري یو بل ته وایي چي اخوندزاده صاحب خو په ټول عمر نه زکوة ته څوک غوښتی ؤ او نۀ یې داسي مسخرې راباندي وهلي وې. دا څه چم نن جوړ شو.

یو بل دا بل ته وایي چي اخوندزاده په ټول عمر داسي کار نۀ کړی دی او نۀ یې کړي دا ټول د خلیفه شرارت دې. نۀ پوهېږو چي خلیفه ولي داسي راسره وکړو. او یوه سړي ږغ وکړی چي زما دا یقین دی او په والله که بله کیسه هم وي بغیر بې دې چي خلیفه زړۀ غوښت چي زکوة ادا کړم مګر وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سوچ وکړ چې ولې چا ته برناحقه بغير د مزدوري روپۍ ورکړم ماته به خلگو راکولې او نن يې زۀ خلگو ته ور کړم.

په اخر کښې يو وويل چې نۀ تاسو ټول خطا ياست کيسه داسې ده چې د اخوندزاده صاحب دا خيال ؤ چې زۀ غريب نۀ يم او په مفته ډوډۍ موړ يم دا رنگه به ټول ماړه وي او دا ددۀ خيال ؤ که غريبان وي نو به درې يا څلور تنه وي مگر چې خبر شو چې ټول کلی غريب دی په قصيده يې بريد وکړ.

خليفه صاحب چې نور خلک رخصت کړو ملا صاحب ته ورغلو او دوی درې واړه يې اخندزاده صاحب ته ور وستو اخوندزاده صاحب له ټولو سره په لاس روغبړ وکړ دوی به يې په لاس مچ کړو او په شا به روان شو مخ به يې د اخوندزاده په خوا ؤ او لاسونه به په نامه نيولي وو. ډېر په ادب يې گوډې تر ځان لاندي کړې. د اتحيات په ډول کښيناستو. اخوندزاده دوباره په تسلي او په ډېره سوکه لهجه پوښتنه وکړه څه وخت چې د تورپېکۍ وار د پوښتني راغلو اخوندزاده له خليفه پوښتنه وکړه چې دا خو ما نۀ وپېژندله. خليفه ورته وويل قربان ما هم کله نۀ ده ليدلې، مگر دومره قدرې خبر يم چې خالو نامي يو سړی چې د کنارخېلو له کلي ؤ اوس نشته. د هغه ښځه ده اخوندزاده چې دا واورېدو له تورپېکۍ سره يې ډېر د ميني او همدردۍ اظهار وکړ، وې ويل چې خالو ډېر مسکين او له بده ماورا سړی دی. وروسته له تورپېکۍ د کور ښۀ پوښتني وکړې له هر پوښتني سره دا دعا ورته کړې چې الله مو پرده گير شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر يـې کـالو څخـه پوښـتنه وکـړه چـي پـه دې مسـکيني ډېـر تکليفونـه راغلـي دي، کليـوال مسـلمان څـه امـداد ورسـره کـړي کـه نـه. زه خـو نـه وم خبـر تېـره شـپه پـه مراقبـه کښـي ستاسـو کلـي تـه مـو کتـل بيـا پـه حـال خبـر شـوم هـر څـه چـي کېـږي پـه دې کښـي د خـداى خپـل رازونـه دي. بنـده هـيڅ نـه شـي کـړى. لـه بنـدګانو چـي الله ناراضـه شـي بنـده څـه تکبـر وکـړي، يـا لـه بنـده امتحان اخلي نو داسي پېښي ورسره وشي بس دعا به کړو.

دوى ټولو د امين کليمه وويله.

کـالو اخونـدزاده تـه جـواب لانـه ؤ ورکـړى چـي اخونـدزاده تـورپېکى تـه وويـل؛ چـي خـوري زمـا خيـال ؤ چـي خليفـه بـه درلېـږم خـو تـه دا يـې پخپلـه راغلـې او ښـه وشـو چـي مـلا صـاحب او کـالو هم ناست دي.

خبـره داسـي ده چـي تېـره شـپه مـو خـوب وليـد چـي مرغـان پـه اسـمان کښـي روان ؤ، يـو مرغـه لـه بلـي خـوا راشـي او دې مرغـانو کښـي يـو مرغـه تـر غـاړه ونيسـي دا نـور مرغـان دا يـو مرغـه تـرې خـلاس کـړي او تپـوس ورڅخـه وکـړي چـي دا ډېـر ښـه او ښائسـته مرغـه دى، تـا ولـي تـر غـاړه ونيـوئ، دې مرغـه وويـل چـي دى پـه دې خبـر ؤ بيـا يـې د خـوب معنٰـى داسـي بيـان کـړه چـي دا خـوب ډېـر لـوى مطلـب لـري هغـه دا دى چـي بزرګـان او عـالمـان پـه دنيـا کښـي هـيڅ بـل کـار نـه کـړي تـل پـه عبـادت کښـي مشـغول وي. کـه چېـري لـه چـا د الله لار ورکـه شـي يـا پاتـه شـي نـو هغـو تـه مـوږ دا لاري ورشـوو، مګـر نـن سـبا څـوک دا خبـري نـه اوري او بزرګـان او عـالمـان هـم پـه دې سلسـله کښـي سسـتي کـړي. دا يـو مرغـه يـې ځکـه تـر غـاړه ونيـو (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغـان نـهٔ ؤ بلکـې وليـان وو) چـې دا مرغـه (ولـي الله) خلګـو تـه نصـيحتونه کـم کـړي او هـم پـه دې مـا نـور څـه ويلـی شـو او زهٔ خپلـي غـاړي خلاسـوم او دا درښـايم چـي سـتا لـور پيغلـه ده، کـه خطـا نـهٔ وم پـه خـوب کښـي يـې نـوم درخـانۍ را واخسـت. بيـا يـې لـه تـورپېکۍ پوښـتنه وکـړه چـي درخـانۍ نـومي او کـه زهٔ خطـا يـم. هـو هـو قربـان درخانۍ نومي. تورپېکۍ ورته وويل.

چـي تـورپيکۍ يـې تصـديق وکـړ اخونـدزاده پـه زړهٔ کښـي غــره شــو او لــه ځانــه يــې ټيکــرى (څــادر) هــم وغورځــاوه او اخونـدزاده دا خيـال شـو چـي د تـورپېکۍ دا يقـين وشـو چـي واقـع په ما پټې ښکاره دي. او هر څه ما په خوب کښي ليدلي دي.

دا لـور پـه تاسـو دا حـق لـري چـي ښـهٔ عـزت منـد سـړي تـه يــې واده کــړئ. تــهٔ ســپين ســرې يــې ستاســو لــه مخــه دي حيــا وي چـي ښـځو کښـي تـر نـر زياتـه شـيطان دی، ځکـه ښـځه پـه کـم عمـر کښـي او نـر پـه زيـات عمـر کښـي بلـوغ تـه رسـېږي، کـه تاسـو پـه دې بـاره کښــي ســســتي وکـړی تـر دې بـه هـم سـخت عـذاب دربانـدي راشـي. پـه ورځ د قيامـت بـه ډېـر داسـي مـور او پـلار وي چـي د هغـو بـه هـيڅ ګنـاه نـهٔ وي، مګـر د لوڼـو حـق يـې نـهٔ وي ادا کـړی يعنـي لـوڼې يـې ورکـړي نـهٔ وي لا يـې پـه سـم ځـای نـهٔ وي ورکـړي، پـه دې بـه دوی خـدای تعـالی دوزخ تـه ولېـږي، مـوږ د الله د خپـل اولاد پـه حق نهٔ ونيسي.

اخونـدزاده صـاحب لـه دي وينـا وروسـته مـلا صـاحب تـه مـخ راواړوه چـي مولـوي صـاحب داسـي ده کـه نـهٔ. هغـه ورتـه وويـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چــي هــو صــاحب کتــابو کښــي د داســي خلګــو لپــاره ســخت عذابونه بيان شوي دي.

تــورپېکۍ دا وخــت ســر ټيــټ کــړی ؤ او ســخت پرېشــانه وه اخونذاده صاحب ږغ پرې وکړی چي خوري زما خبري اورې که نهٔ.

تـور پېکـۍ پـه جـواب کښـي ورتـه وويـل چـي هـو قربـان دي شـم. ولـي يـې نـهٔ اورم، تـهٔ خـو زمـوږ لپـاره وايـې. الله دي نـور هـم د داسي ښو خبرو توفيق درکړي.

اخونـدزاده بيـا ورتـه وويـل چـي کتـابو کښـي راغلـي دي چـي لـور پـه مـور پـلار دا حـق لـري چـي هغـې تـه ښـهٔ ځـوان او خانـداني تـه يـې ورکـړي او دا کوشـش وکـړي چـي د مېـړه کـورنۍ د هسـتمنده وي چـي لـور يـې پـه ارامـه او خوشـحاله وي. دا هـم پـه خـوب کښـي راتــه معلومېــدو چــي خلــک ستاســو د دوســتۍ شـوقين وو دا خيـال تـل سـاتئ چـي ووړي او لغـړ تـه يـې مـهٔ ورکـوئ، خپلـه لـوړه در پـه يـاد کـړئ، لـور ولـي لـه لـوړي وژنـئ، سبا بـه د دې لـه لـوړي تاسـو پـه تکليـف ياسـت او هـم بـه پـه ورځ د قيامـت پوښـتنه درځخـه کېـږي. اخونـذاده صـاحب دويـم ځـل بيـا مـلا صـاحب تـه مـخ ور واړوه او پوښـتنه يـې ځنـي وکـړه چـي څـه رنګـه مولوي صاحب داسي ده که نهٔ.

مـلا صـاحب وويـل چـي بېشـکه قربـان دي شـم لکـه چـي تـهٔ وايـې هـم دا کتـاب ويلـي دي او د اصـحابه کـرام ذکـر يـې بيـان کـړ او وروسـته يـې وويـل چـي قربـان تاتـه بـه ضـرور معلومـه وي ځکـه چـي تاتـه پټـې معلـومي دي، زمـا تـر مـخ ملـک ګـوهر خـان د دې ښـځي مېـړه خـالو تـه وويـل دا ښـځه دا ده حاضـره ده او هـم پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې واقعـه خبـره ده چې لـور زمـا زوی تـه راکـړه او هـر څـه و لـور چـې غـواړې هغـه بـه درکـړم مګـر خـالو ورتـه انکـار وکـړ، دا خـو پـه دې نـه پـوهېږي چـې سبا بـه يـې لـور پـه ارامـه وي او لـه ملـک سـره چـې دوسـتي وکـړي ډېـر ډېـر کارونـه بـه يـې پـرې سـم شـي کـه اړ (محتاجه) شي لاس به يې په خلاص وي.

پـه تـورپېکۍ د مـلا خبـري بـدي لګېـدلې او زر يـې دواړه لاسـونه ورتـه ونيـول او ورتـه وويـل چـې مـلا صـاحب د خـدای د کـلام لـه رويـه هـر څـه وايـه مګـر د ملـک نـوم مـه را اخلـه. د دنيـا کـوم بـد يـې نـه دي راسـره کـړي. مـخ يـې د بـلا پـه مـخ لـور بـه مـړه کـړم مګـر د ملـک زوی تـه بـه يـې نـه کـړم ور. د تـورپېکۍ وينـا لاجـاري وه چـې اخونـدزاده صـاحب ورتـه وويـل چـې ګـوره خـوري! لـور سـتا ده چاتـه يـې ورکـوې هغـه سـتا کـار دی، زمـوږ مقصـد دا دی چـې زر يـې ورکـړه او لـويي او خوشـحاله کـورنۍ تـه يـې ورکـړه. ملـک هـم زړه غـواړي تاسـو ځلـه خفـه او غصـه ياسـت. پـه ورځ د قيامـت بـه لـه هـر چـا سـره د خپـل عمـل حسـاب کېـږي او حـديث شـريف کښـې راغلـي دي چـې کـه څـوک لـه چـا سـره بـد وکـړي او هغـه يـې معـاف کـړي پـه ورځ د قيامـت بـه الله تبـارک تعـالی ورڅخـه خوشـحاله شـي او پـه دې بـه الله تعـالی تاسـو تـه جنتونـه درکـړي. ملسـمان تـه ځکـه مسـلمان وايـي چـې هغـه لـه چـا سـره ضـد نـه سـاتي، هـر چـا سـره مينـه لـري کـه څـوک ضـد او بغـض سـاتي رسـول عليـه سـلام د خداى وايـي چـې هغـه لـه مـوږ څخـه نـه دی. کـه چېـري تاسـو ضـد چـا سره لری دا د کفارو خوی دی تاسو به کافران شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخوندزاده وېنا جاري وه چي تورپېکۍ د استغفار کليمې شروع کړې، اخوندزاده صاحب وېنا جاري وساتله چي د داسي عزت مندو کورونه د بختورو ښځو په نصيب وي.

ملا صاحب بې موقعې رږغ وکړی چي اخوندزاده صاحب څو ځله ملک ګوهر ماته ويلي دي چي په دې خلګو ما ډېره ملامتيا کړې ده، دعا راته کوه چي الله تعالی مه د دې خلګو په ازار نې ونيسي او که چېري دوی لږ لار راسره وړي، زۀ به يې کورته د خواست او معافي لپاره ورشم او خالو به له بند څخه خوښي کړم.

اخوندزاده تورپېکۍ ته وويل چي دا خو ډېره ښه خبره ده، لور به چاته ضرور ورکوې توکل وکړه د ملک زوی ته يې ورکړه، له دې تولو تکليفو به خلاصه شې او اسمان به درڅخه پورته شي، د تورپېکۍ تر سترګو هغه ټول ظلمونه وګرځېدل چي ملک ورسره کړي وو او تر سترګو يې اوښکي شروع شوې په ژړا کښي اخوندزاده صاحب ته وويل چي ستا قربان شم چي هيڅ کله به مو د دې ظالم ظلمونه هېر نۀ شي او نۀ مو د دې سړي دوستي ته زړۀ غواړي او نۀ زما په دې کښي څه واک شته شکر دی تر اوسه يې پلار ژوندی دی. نن که دې ظالم په مرګ وژلی دی او په کور نشته خدای مهربانه دی را به يې ولي، هغه سره دي وېنا وکړي په اخوندزاده صاحب دا خبري ښې نۀ ولګېدې او د کالو څخه تپوس وکړي چي تۀ څه وايې نن که خالو نشته په ځای يې تۀ ناست يې. د مولوي صاحب وېنا د خوښه ده که نۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې وویل چي څۀ ووایم ستا قربان شم. مور پلار یې ژوندي دي تر ما دوی ښۀ پوهېږي. زما هیڅ کار او اختیار نشته، دا یوه خبره درته کړم چي دا ملا صاحب د زړۀ ډېر تور دی چي دوه سره خفه کېدې شي دې ملا صاحب سره خفه کړي دي او کلي یې سره خفه کړو اوس تا له موږه خفه کوي. د ملا صاحب د کالو په خبره طبعیت خراب شو او اخوندزاده هم پوه شو چي خبره نۀ منل کېږي او د کالو له خبري وروسته کالو ته غصه شو او وې ویل چي تر تا څوک د زړۀ تور شته، خواستونه زۀ درته کړم او الزام په مولوي صاحب لګوې، تاسو ډېر سپک او بې حیا خلک یاست، د عالمانو او پیرانو قدر په تاسو نشته، لکه چي الله خوار کړي یاست د بل زکوة ته ناست یاست، دا خو ستاسو نیتونه داسي دي. ښځه ملک ته ورکوې او که چچګرو ته خپل کار مو دی، زما له درباره وځئ چي بیا رانۀ شئ، که زما په ولایت کښي څه وي کپې او پښه مو مۀ شه برابره او نۀ دي دا انجلۍ په عزت وادۀ شي. اخندزاده صاحب ډېر سخت ورته غصه شو او ورته ولاړ شو تر لاس یې ونیولو او له درباره یې وویستو.

د تورپېکۍ طبعیت په دې خراب ؤ چي موږ د زکوة لپاره ورته راغلي وو مګر د ملا صاحب د یوه نۀ شي، سم مجلس یې را خراب کړ، د کالو طبعیت په دې خراب ؤ چي دا اخونذاده صاحب ناراضه شو دواړو په لار ملا صاحب ته بد ویل چي مجلس یې سره ګنده کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ته چا اطلاع ورکړه چي نن اخوندزاده صاحب زکوة ورکوي، د کنارخېلو ټول کلي ورغلي دی. ملک پوه شو چي کيسه هغه ده چي ما ورته کړې وه او اميد يې پيدا شو چي اخوندزاده به زما کار کړی وي. په سبا اخوندزاده ته ورغلی او تپوس يې ځني وکړ. اخونذاده صاحب او خليفه صاحب ټول حال ورکړ ملک ته سخت خار ورغلو او وې ويل چي بس تۀ دعا راته کوه انشا الله زۀ به تر سبا پوري په خپل مقصد کښي کامياب شم.

ملک کورته لاړو او خپل زوی ته يې وويل چي ما ډېر کوشش وکړ چي تاته ستا د خوښي واده په خوشحالي وغواړم ځو ځله مي پخپله ورته وويل، تېرو ورځو کښي مو د اخوندزاده صاحب په ذريعه ورته وويل مګر هغه په انکاري دي. د اخونذاده صاحب له وينا وروسته دا کار موږ ته ډېر لوی پېغور دی. په هر صورت به دا کار اوس په زوره تر سره رسوو. او ماښام تياري وکړه په زور به نجلۍ راوړو.

خان زاده دا خبره خوښه وه او نيمه شپه دواړو ځان تيار کړو توپک يې ور واخست له کوره لاوتلي نۀ وو چي خان زاده پلار ته وويل که زۀ او تۀ ايکړ ورشو امکان شته چي موږ په خپل مقصد کښي کامياب نۀ شو، که دوی سره بل څوک وي يا به دې ښځو سره درسته وي دوی به موږ وشرموي. تر دې دا ښۀ ده چي نن پاته شو سبا به کومکان پيدا کړو راسره لاړ به شي بيا به کوندي کامياب شو. دوه په دوه ورتګ له خطرې خالي نۀ دی. ښځو سره که بل څوک نۀ وي هم دوی دوې دي په مقابله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښـې برابـر يـو، يـو پـه يـو کـه مقابلـه سـره وکـړو او دوی پـرې را زورور شي خانه به مو خرابه شي.

ملـک چـې د زوی پـه تجـويز غـور وکـړو لـږ پـه سـوچ کښـې شـو بيـا يـې ورتـه وويـل چـې سـتا عقـل او تجـويز مـو خـوښ دی سـبا به له همسايه ګانو څو ځوانان راسره کړو نن پاته يو.

دا همسـايه ګـان ټـول هغـه خلـګ وو چـې قـاتلان يـا بـل داسـې مجرمـان وو چـې ملـک پنـاه ورکـړې وه او د ملـک لـه وجـې سـرکار هـم څـه نـۀ ورتـه ويـل. د ملـک هـر کـار بـه دې خلګـو کـړو اکثـر بـه يـې د بدمعاشـانو کـار ځنـې اخسـتو، د دوی روزګـار نـۀ ؤ صـرف پـه روپـو بـه يـې خلـګ وژل يـا بـه د لارو شـوکې يـې کـړې، ناتارونـه بـه يـې بوتلـل پـه دې کښـې نيمـه بـه د ملـک وه او نيمـه بـه د دوی وه.

سـهار خـان زاده خپـل مـزدور تـه وويـل چـې همسـايه ګـانو ته ورشه او شپې له څلور تنه راوله.

تـور چـې ورغلـو او څلـور تنـه يـې وغوښـتو د ټولـو دا خيـال وو چـې شـوکې تـه مـو غـواړي، هـر يـو بـه ويـل چـې زۀ ځـم او پـه دې پخپلـه سـره اختـه شـو. يـوه بـه ويـل چـې فلانکـی تېـره ورځ تللـی ؤ، ډېـر څـه پـه لاس ورغلـو اوس هـيڅ حـق نـۀ لـري اوس زمـا وار دی، بـل ږغ وکـړ چـې زۀ تـر اوسـه نـۀ يـم تللـی پـه والله زۀ بـه ضـرور ځـم، يـو بـل وويـل چـې تـر اوسـه يـو وار تللـی يـم هغـه هـم پـه خـالي لاس راغلـم اخـر يـو سـپين ږيـري وويـل چـې تاسـو مـۀ ګنـده کېـږئ، تـر اوسـه دا نـۀ ده معلومـه چـې څـه لپـاره مـو غـواړي، چېـري اسـماني روزي تـه مـو غـواړي کـه بـل څـه کـار يـې وي. زۀ فيصـله کـړم پـه دې بـه د ټولـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین وي. بس رېغ به نهٔ لري. فیصله په دې ده که اسماني روزي وه څلور کسان به ځي او هر څه که راوړي د ټول کلي به سره ګډه وي. دا فیصله د دې موقع لپاره نهٔ ده بلکې تل لپاره ده او که د ملک صاحب نور څه کار ؤ هغه به کار وکړي.

د سپین ږیري دا وېنا د ټولو خوښه شوه او ټولو وویل چې بس دا ستا فیصله مو منلې ده او تر ټولو دا ښهٔ ده هر سړي ته به خپل نصیب ورسېږي.

سپین ږیري څلور کسان سپین خر چراغ او خپل ورور قلم وټاکل دا څلور تنه تور سره روان شو، خان زاده د دوی په انتظار کښي ؤ، ټولو له خان زاده سره ښهٔ په مینه او ادب روغبړ وکړ، اخر خان زاده ورته وویل چې زموږ پروګرام دا دی چې ماښام به یوه نجلۍ راتښتوو.

ډېر ښهٔ دا نجلۍ تهٔ د ځان لپاره راوړې که زموږ به هم څه ونډه وي چراغ پوښتنه ځني وکړه.

په خندا خندا خان زاده وویل چې نهٔ نهٔ، دا ما خوښه کړې وه، مګر مور او پلار یې نهٔ راکوي اوس یې په تېښته راوړم، که چېري ستاسو شوق وي نوري نجوني ډېري دي.

د خان زاده په جواب چراغ لږ شرمنده شو او وې ویل چې نهٔ نهٔ ما ګپه کړه، موږ ته به خدای تعالٰی خپل نصیب راکړي.

خان زاده دې سړو ته د ماښام ډوډۍ ورکړه، ښهٔ ناوخته پلار ته یې وویل چې بس موږ ځانونه تیار کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانېږو، توپک کارتوس او چړې مو را اخستي دي، تهٔ راسره ځې که نهٔ.

هو هو زهٔ به ضرور ځم ملک توپک واخست او دوی سره روان شو. په لاري ملک ورته وايي چي دا کليوال اکثر زما مخالف دي او دا يو سکولي (طالب علم) ټول کلی راته پورته کړی دی او ټول يې سره ملګري دي. ډېر مهٔ لرئ چي څوک راپوه نهٔ شي. که راپوه شي ټول به ګډه مقابله راسره کړي، کله چي کلي ته ګډ شو داسي په احتياط روان وو چي د پښو سوخل او کړپ يې چانهٔ اروېدو.

د تورپېکۍ غولي ته چي نږدې شو ټول سره ودرېدو ملک ورته وويل چي اوس ډېر خيال کړئ، په يوه وار داسي حمله وکړئ چي خپل کار زر تر سره کړو کلی په راپوه نهٔ شي او که ښځو سره څه درسته وه ډېر خيال کړئ چي خوږ نهٔ شي دا تورپېکۍ ډېره بده ښځه ده، ټولو خپلو توپکو ته کار توس ورويست.

قلم يې د کوټې وره ته ولېږو چي ته ګوره ويښ دي که ويده. قلم چي ورته نږدې شو وليد چي چراغ بل دی، ډېر نشته په دروازه کښي سوروی ؤ په دې کښي چي قلم ورته وکتل وې ليدو چي ټول ويده دي. قلم دې نورو ته ورغلو او ورته يې وويل چي دوی ويده دي. څراغ يې بل پرې ايښی دی، ليدل کېږي نه چي څو کسان دي. بل څوک شته که نهٔ. چراغ وويل چي چراغ يې په کست بل پرې ايښی دی. بس داسي به وکړو ټول به په يوه وار دروازې ته زور ورکوو چي ور مات شي ټول به پرې ورننوزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مور به يې تر غاړه نيسو د لور په څُله به يې لاس ور ونيسو او روانه ؤ به يې.

د چراغ تجويز د ټولو خوښ شو او په يوه وار يې دروازې ته زور ورکړ. دروازه ډېره کمزورې وه، بلوټ يې نۀ ؤ صرف تر شا يې ډبره ورته ايښې وه، دوی چې خپل ټول زور ورته ورکړی مګر دروازه ډېره په اساني خلاسه شوه او ټول په وره کښې پرېوتل. د قلم د ټوپک له ماشې يو څيز ولګېدلو، ډز يې شو کارتوس تر ووت د سپين په ورانه ولګېده.

تورپېکۍ چې دا کړپ او ډز واورېد سر يې ليا نۀ ؤ پورته کړی چې ږغ يې وکړ چې لالکه سړي دي، وله يې د تورپېکۍ لور په موږ ږغ وکړي چې موري سړي دي، ستا په توپنچه يې وله.

ملک او ملګرو يوه بله خواته وکتل چې لالک چېري پروت دی، هيڅ يې نۀ وليد خړ په کونج کښې يو تور کالی وليد زر يې خيال وکړ چې دا دی توپک يې پرې ونيوو او ورته وويل چې بس ږغ مۀ لره خير او سلامتي دي په دې کښې ده لږ شک ورولوېد چې دا خو سړی نۀ دی لاس يې ور وړو، کالی يې پورته کړو چې ګوري هيڅ هم نشته. زړۀ کښې سخت شرمنده شو او وې ويل چې صحيح يې ويلي دي چې د غلۀ له خپله سوري وېره شي.

درخانۍ زر څراغ مړ کړو کوټه کښې تياره جوړه شوه په مور يې ږغ وکړ چې ولي يې نۀ ولې، بيا يې له ځان سره سوکه وويل چې زما چاړه څه شوه او زر يو کونج ته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک خیال وکړ چي واقعي مور سره یې توپنچه ده مګر کوټه کښي تیاره شوه هیڅ نهٔ لیدل کېدو، لاکن په هغه خوا یې ټک وکړ په کوم طرف چي یې په تورپېکۍ اول وار سترګي نښتي وې خو تورپېکۍ دا وخت بله خوا ته تللې وه، ګولۍ په قلم ولګېده ږغ یې کړو چي زهٔ مو مړ کړم.

خان زاده زر د باکس تیلۍ ووهله، ټولو درخانۍ او مور یې صحیح کړه قلم یې هم ولید چي پروت ؤ خان زاده زر په وره کښي ودرېد چي راځخه لاړ نهٔ شي.

ملک ږغ وکړی چي بس بل ټک مهٔ کړئ، خپل سړي مو وویستل، بیا ورپه یاد شو چي ما سره د لاس بتۍ هم شته او بله یې کړه. ملک او خړ په تورپېکۍ برید وکړی، خان زاده او چراغ په درخانۍ برید وکړی، درخانۍ یې لا اول وار بهر وا ایستله، چراغ په ملا ورکښېناستو او په خُله یې لاس ور ونیوو مګر تورپېکۍ ښهٔ مقابله وکړه، دري واره ځني خلاسه شوه ملک ته وېره ورپیدا شوه چي راځخه وځي. کلي به په راخبر کړي. د زوی خوا ته یې بتۍ ور واچوله ورته یې وویل چي دا نجلۍ چراغ ته پرېږده، دا ښځه راسره ونیسه، اخري وار یې تورپېکۍ په درو پړي باسله او ملک په غاړه چاړه ورتېره کړه او د لاس بتۍ یې مړه کړه چراغ ته وویل چي ته ولاړ یې مهٔ تر څو چي خُله مو د نجلۍ نهٔ وي ور تړلې.

ملک له جیبه دسمال راوکښې، د درخانۍ په خُله یې ورچخ کړی، وروسته خان زاده یې خُله ور وتړله او خړ په خپل پټکي لاسونه ور وتړل او نجلۍ یې په غېږ کښي له کوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویستله. ملک بېرته کوټې ته راغلو قلم یې وکاتو چې مړ شوی ؤ او تورپېکی ته یې بجلۍ ور واچوله وې لیده غاړې یې پرې دي معمولي کېنا پکښې شته او سپین یې په شا و ایستو.

ملک او خان زاده درخانۍ تر متهو ونیوله روانه یې کړه چراغ سپین په شا واخست او خر یوه لښته په لاس کښې ونیوله چې درخانۍ به په تلو انکار وکړ په شا به یې ووهله. په ډېر تکلیف یې درخانۍ تر کور ورسوله، لاس او خُله تړلې یې په کوټه کښې بنده کړه، ملک په خپله پاته شو او د ځان په ځای یې تور ورسره ولېږلو. قلم یې په جنازه تر خپله کور راوړ، ورسره یې د قلم عزیزان خبر کړو او هغوی په شپه شپه د قلم خدمت وکړ او خاورو ته یې وسپارلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

ملک چي درخانۍ کور ته ورسوله ډېر خوشحاله ؤ او په بار بار به يې شکرونه ادا کول سهار يې خپلي ښځي نورجهاني ته وويل چي دې نجلۍ سره داسي طريقه جوړه که چي خپل ضد پرېږدي که په ښو خبرو يې راضي کولی شې او که په ترخو خبرو او په دې يې پوه کړه چي اوس دې هيڅ بله لار نشته بغير د دې که مو ستړي نهٔ کړې ژوند به يې په ارام وي کنې تل به يې خپل ژوند تريخ وي.

نور جهانه له درخانۍ سره کښېناسته او نصيحت يې ورته شروع کړو چي تهٔ خو ډېره بختوره يې، ښهٔ د ملک زوی ته هر چا لونې ورکولې مګر هغه په تا مئين ؤ، ډېرو نجونو حالونه ورته راکړي وو مګر دا ستا مېړه قسم اخستی ؤ چي بله نجلۍ به نهٔ وغواړم، ستا مور پلار سره په دې باره کښي څو ځله خبري وشوې مګر هغو ته شپنو او غويانو ته ورکولې، تهٔ به تل وږې او لڅه وې، مګر خدای ته دا نهٔ وه منظوره. خان زاده ته خدای هر څه ورکړي دي ګوره چي څوني (څومره) ښکلې مکان لري څوني جائيداد او مځکي لري اوس به دا ټول ستا ورسره وي ملک سپين ږيری دی وخت يې تېر دی نور زامن يې په نورو ملکو کښي دي، د هغو خپلي کارخانې او کاروبار دی بس هر چا چي تاته څه ويلي دي د هغو خبري له زړهٔ وباسه دا به ښهٔ وه چي مور پلار به دې دا خبره په خوشحالۍ ترسره کوله، مګر هغه نهٔ وشوه هيڅ خبره نهٔ ده اوس به يې خوشحاله کړي. تهٔ فکر مهٔ کړه، تهٔ به دلته تل په ارامه يې، په کور کښي مزدوري شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ کار ته به نۀ یې ایساره. ټول کار به مزدوري کوي، له هره کاره به خلاسه یې.

درخانۍ ته چې نور جهاني نصیحت شروع کړ هغې ژړا شروع کړه او څه وخت چې نور جهاني نصیحت ختم کړو درخانۍ په ژړا کښې وویل:

چې دا درسره منم چې زما مور پلار ډېر غریبان دي او هغه د زورور د زور توفیق نۀ لري مګر په دې ځان پوه کړه غریبان دي لاکن بې غیرته نۀ دي او زۀ هم د هغو غیرتمندو لور یم چې زما د پلار به نۀ وي خوښه او زما مور لا سرې غاړې پرته ده دا خیال چې نۀ وکړې چې زۀ به ملا ته وایم چې قبول مې ؤ او قبول مې دی، زما پلار ستاسو له لاسه په جیل کښې دی او نن به مې مور د دۀ بغیره ښخېږي او زۀ بې موره د بل په کور کښې د ناوې په نامه ناسته یم او تۀ راته وایې چې تۀ بختوره یې. نن زۀ د مور او پلار په ډول مظلومه یم هر څه چې راسره کړئ هر څه راته وایې زۀ هیڅ نۀ شم کړی او کله چې یوه ورځ په لاس راشي بیا به........

نور جهاني چې دا خبري واورېدې ډېره غصه شوه او څو لښتې یې ووهله، بیا یې ورته وویل چې زما دا خیال ؤ چې نوی کور نابلده ځای دی او څوک ورسره نشته او تا ته مې څو د مسلمانۍ خبري وکړې، مګر تا کښې هیڅ مسلماني نشته او ماته داسي بې خُلې خبري کړې.

درخانۍ په ژړا کښې ورته وایې چې قسم مه په هغه خدای چا چې پیدا کړې یم که زما له خُلې بل لفظ وباسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولي سزا او تکليفونه به برداشت کړم مګر زما خداى يو دى زبان مه يو دى.

درخانۍ ته هر قسم تکليفونه او سزا يې ورکړې، يوه ورځ نورجهانه په وهلو سترې شوه اخر يې درخانۍ ته وويل چي ګوره دې کور کښي به ستا عزت خوندي وي تاته معلومه ده که نۀ چي د کلي نجوني تل له خان زاده او ددۀ له مېلمنو سره شپه تېروي. کومي نجوني چي انکار وکړي هغه په زوره هم راولي او تۀ يې ځکه نۀ راوستې چي له ډېره وخته د خان زاده د وادۀ خيال درسره ؤ. که چېري تۀ دا خبره نۀ منې نن ورته ګوره چي د کلي ټولي نجوني او ښائسته ښځي راغواړو او د ملک د کور ښځو ته څوک په اوچته سترګو نۀ شي کتلی.

د نورجهاني په دې خبره درخانۍ ته سخته غصه ورغله او ژړا يې بنده کړه په اوچت رږغ او غصه کښي درخانۍ ورته وويل چي زۀ په دروغو نۀ غولېږم. ماته معلومه ده چي ستاسو زامنو د کلي د نجونو په عزت حملې کړي دي، مګر کله هم کامياب شوي نۀ دي او تۀ دا خبره څنګه پټوې چي ستا مشر زوى له درو کالو دلې نشته، مګر څلور مياشتي له مخه د هغه لور پيدا شوه بل د فاطو چي ستا د بني لور ده تر اوسه مو چاته نۀ ده ورکړې، مګر دا وخت هم حمله داره ده، ماته دا خبري مۀ کړه زۀ په هر څه خبره يم، ستاسو ناوي او پېغلي تل د اوسرانو سره ورکي وي، په والله که اوسران (افسران) زما په ښائست خبر شي که مي يوه ورځ هم دلته پرېږدي، دا کور نۀ دى او نۀ دلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا عـزت خونـدي دی، دا چکلـه ده کـور نـهٔ دی، تاسـو د اوسـرانو دا کار کړئ او هغه ستاسو د ظلمونو مدد کړي.

نـور جهـاني چـي دا پیغورونـه واوریـدل لـه ډیـره قهـره یـې سـترګي راووتـې، سـیخان یـې پـه اور کښـي تـاوده کـړو او د درخانۍ په نوکانو او غاښو یې کښېښول.

درخـانۍ تـر ډیـره دا تکلیفونـه برداشـت کـړل مګـر دا داسـي تکلیفونـه ول چـي تـر برداشـت تېـر وو، کـه درخـانۍ هـر څوني خواسـتونه او نـارې وکـړې مګـر نـور جهـاني تـه هـیڅ رحـم نـهٔ رازي او نـهٔ مـزدوري او خـادمي همـت کـړی شـي چـي خلاسـه یـې کـړي. اخـر درخـانۍ ورتـه وویـل چـي تـر سـبا سـهاره مـي پرېـږده سـبا به زهٔ جواب درکړم.

نورجهـاني ښـهٔ سـاعت د درخـانۍ خبـري تـه غـوږ نـهٔ نیولـو، درخـانۍ چـي بـار بـار دا خبـره او خواسـت ورتـه وکـړ د نورجهـاني د درخـانۍ ونرمـي لهجـې تـه امیـد پیـدا شـو، خیـال یـې وکـړ چـي بـس اوس بـه کـار سـم شـي او درخـانۍ یـې پرېښـودله او لاس پښـې یـې ور خلاسـي کـړې بیـا یـې پـه مینـه او غصـه کښـي ورتـه وویـل چـي ولـي ځـان پـه تکلیـف کـوې او هـم زمـوږ زړهٔ را شـین کـوې، مـوږ خـو سـړي خـواره نـهٔ یـو چـي د انسـانانو غوښـي پخـوو. خیـر هـر څـه وشـو هغـه خـو وشـول د بیـا لپـاره خیـال کـوه او پـه دې پـوه یـې چـي خلاسـه مـه نشـته. بیـا ولـي ځـان او مـوږ او ځـان پـه ازار وهـې اوس دي تـر سـبا سـهاره پرېـږدم کـه چیـري سـبا بیـا پـه خپـل ضـد وې او داسـي بـې خُلـې خبـري کـړې د شـیطانانو خبـري دي لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـوړو نـهٔ وې ایسـتلي مـا سـره تـر دې سـخت عـلاج شـته بیـا کـه خواستونه کړې هم خلاسه به نهٔ شې.

نورجهـانـي چـي نصـیحت او دهمکـۍ ختمـي کـړې یـو ساعت پته خُله شوه بیا یې په مزدوري (خادمي) ږغ کړو چي ما له او دې لـه اوبـه راوړه تـږي یـو خـو بیـا یـې بـل ږغ ور وکـړ چـي اوبه مهٔ راوړه د انارو شربت راوړه.

مـزدوري زر د انـارو شـربت تیـار کـړو او ورتـه رایـې وړو. نورجهـانـي جـګ لاس کښـي ونیـو او ګـلاس یـې ډک کـړو اول ګـلاس یـې درخـانۍ تـه ورکـړ درخـانۍ تـر اوسـه د انـارو شـربت نـهٔ وو لیـدلی او نـهٔ یـې څښـلی ؤ او نـن یـې شـربت ولیـدلو هـم یـې وڅښـلی کـه څـه هـم شـربت ډیـر خـوږ او خوندمنـد ؤ مګـر درخـانۍ تـه داسـي ور ولګیـدو لکـه چـي د زهـرو پیالـه پـه غـاړه واړوي. پـه یـوه ګـلاس د درخـانۍ غـاړې لنـدې او سـړې شـوې مګـر پـرې اوبـه نهٔ شوه. زړهٔ یې غوښت چي یو بـل ګـلاس هـم وڅښـي مګـر تـر خُلـه یـې ږغ نـهٔ وکـړ ځکـه درخـانۍ پـه زړهٔ کښـي وویـل چـي داسـي نـهٔ چـي نورجهانـه دا خیـال وکـړي چـي پـه شـربتو مـي خطـا کـړه او اوس بـه د کـور نعمتونـه ښـهٔ پـه ولګیـږي او متـاثره شـوه. نـور جهـاني بـل ګـلاس ډک کـړو او ورتـه ونیـوو، د درخـانۍ ښـهٔ شـوق ورتـه کیـدو او هغـه خیـال یـې زړهٔ کښـي وګرځیـدی او ورتـه یـې وویـل چـي نـهٔ نـې څښـم، ښـهٔ نهٔ پـه رالګیـږي، مګـر د نـور جهـاني پـه ډیـر اټـرار یـې دا ګـلاس بیـا وڅښـلو اوبـه شـوه. نـور جهـاني د دریـیم ګـلاس سـت ورته وکړ لیکن درخانۍ وچ انکار وکړی.

نور جهاني په خپله درې ګلاسه وڅښل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام نورجهاني درخانۍ ته دوې ګولۍ (چي د نشې وې) ورکړې او ورته يې وويل چي ګولۍ وخوره ارامه به شې ټول بدن دي شين کوټل شوی دی، شپه به په ارامه تېره کړې.

درخانۍ په خُله څه نۀ وويل مګر څه وخت چي نورجهانه ووته دې هم ګولۍ تسي (غوزاري) کړې او وې ويل چي يوه خواته مي د عزت او وينو تږي دي بله خوا مي په ګولۍ خطا کوي او راته وايي چي درباندي غمجن يو او بيا يې دا شعر وويلو:

وار مي وژني وار راباندي ژړا کړي

......

سبا سهار نور جهانه بيا ورته راغله او ډېره په مينه يې پوښتنه ورڅخه وکړه چي شپه دي څنګه تېره کړه، ارام او خوب دي وکړ که نۀ. درخانۍ ورته وويل چي هو بس شپه وه په خير او ارامه تېره شوه.

نورجهانه يې په جواب پوه شوه چي تر اوسه يې له موږ سره هيڅ مينه نشته ځکه جواب يې داسي نۀ ؤ مګر نور جهاني ږغ نۀ وکړی لږ ساعت پس يې له درخانۍ پوښتنه وکړه چي ددې لپاره را ښکاره شوم چي څه خيال دي دی او دا خواست درته کړم چي زياته مو مۀ زړۀ شيني کوه او مۀ ځان په تکليف کوه.

درخانۍ سر ټيټ نيولی ؤ او په ژړګوني اواز کښي يې ورته وويل چي له ډېره سوچه بعد په دې نتيجې ورسيدم چي زما خلاسه نشته او نۀ څوک داسي شته چي هغه مو درڅخه خلاسه کړي. پلار خو مي په جيل کښي دی او هغه هم ستاسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابلې توفیق نۀ لري. ورور مه وړوکی دی او دا وخت په سکول کښې دی. هغه چې زما په سر خبرې وخت به ډېر په تېر شوی وي. بس زما د قسمت کنجۍ اوس زما په خپل لاس کښې ده او زۀ ستاسو په قبضه کښې یم. هیڅ هم نۀ شم کړی. بس دا لنډې څو خبرې یې وکړې او پټه خُله شوه، نورجهانه په دې خبرو حیرانه شوه چې څنګه جواب دی مګر په داسې چم او چالاکي یې درخانۍ ته ووېل چې کور دې ودان شه. دواړې دې سمې شه موږ دې هم او ځان دې هم له اند ېښنو خلاس کړو. بس له نن ورځې بعد تۀ د دې کور مالکه یې هر څه واک او اختیار ستا دی او ستا یو ارمان دی یعنې پلار دې بندي دی ملک به هغه هم په دې څو ورځو کښې را خلاس کړي.

نورجهاني ډېرې داسې خبرې ورته وکړې چې درخانۍ پرې خوشحاله شي او ورخخه ووته.

ملک ته نورجهاني حال ورکړی ملک ډېر خوشحاله شو او تور ته یې ووېل چې منډه دې همسائیګانو ته ورشه.

لس تنه ځوانان د خوشې لپاره راوله پسونه دې حلال کړي او پختن دې هم وکړي.

تور همسائیګان را وستو پسونه یې حلال کړو، پختن یې شروع کړ، ملک د ماښام ډوډۍ ته شا خوا کلي ته حال ورکړی چې ماښام دې له هر کور څخه یو تن ډوډۍ ته راشي خپل کلي کنارخېلو ته حال ورکړی صاحب زاده شین ګل اخونذاده او ملا صاحب ته پخپله ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام له لمانځه بعد د خلکو راتګ شروع شو د خپل کلي څخه څلور تنه راغلو او له نورو کلو څخه هم کم سړي راغلو. اخوندزاده صاحب او ملا صاحب راغلو دواړه په جلا جلا کوټو کښي کښېناستو په کومه کوټه کښي چي اخوندزاده صاحب ناست ؤ ټولو د دهٔ خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دهٔ ورته ویلې چي الله تعالٰی ویلي دي چي زهٔ عزت ورکونکی او اخستونکی یم تاسو ګورئ چي الله په دې کښي څومره لوی حکمت دی او که چېري عزت بندګانو یو بل ته ورکولی اوس به دا ټول خلک په عزت سره اخته وو، مګر په چا چي د الله نظرونه شي هغه ته عزت ورکوي، بس د نورو بندګانو ما سوای ملک ته هم خدای تعالٰی عزت ورکړی دی. الله هم عزت مندو ته عزت ورکوي ګوري ملک د څوني (څومره) خلکو بندوبست کړی دی، هر څوک خوشی (د واده ډوډی) کړي مګر چا تر اوسه داسي خوشی نهٔ دی کړی مقصد مو دا دی چي ملک دې ټولو ته عزت نن ورکړ الله دې دهٔ ته نور عزت ورکړي.

نن سبا ډېر خلک خپل ځان ته عزت ورکوي او ځان ته د قام لیډران (مشران) وایي دا خلک در اصل په هغو خلکو نیت بدوي چاته چي الله د عزت نعمت ورکړی دی او دا د نن سبا لیډران ټول کافران دي. هغه د قرآن له دې ایتو په ښکاره منکر دي او دې عزت مندو ته په سپک او بد نظر ګوري. هم ددې خلکو عزت نهٔ کوي، بلکې نور خلکو کښي د داسي خلک لکه عالمان، ملکان، سرداران، افسران چي ټولو ته الله عزت ورکړی دی په ضد تبلیغات کوي. بهر حال له داسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلګو ځان ګورئ، ناسته ولاړه مه پخپله ورسره کوئ او مه خپل عزيز قريب اولاد ورپرېږدئ. دا خلک د کفارو خبري کړي، د کفارو خبري خوږې دي، خلک ژر د دوی په خبرو خطاوځي او تل له داسي خلګو ځان ګورئ.

په کومه کوټه کښي چي ملا صاحب ناست ؤ دلته خلګو د ملا صاحب خبرو ته غوږ نيولی ؤ او دۀ ورته ويل چي زموږ د خلګو ډېر عادتونه داسي دي چي هغه په عباداتو کښي شمېرل کېږي. تاسو ګورئ چي دا خوشی (د واده ډوډۍ) عادت او رواج دی مګر حقيقت کښي دا خيرات دی. ډېر خوران پرې ماړه شي څومره ډېر ثواب دی.

څوک چي د خوشي ډوډۍ ته راتلو هغه راغلو د خلګو راتګ ختم شو تياري شروع شوه دسترخوانونه خواره شول ډوډۍ پرې کښېښول شوه، شوروا وره مړۍ (ماته ډوډۍ) غوښه او پلاؤ په دسترخوانو کښېښودل شول په خوراک بسم الله وشوه.

د ملا صاحب خپل بيان جاري ؤ تر خوراک له مخه يې وويل چي ګورئ د خدای تعالٰی عجب شان دی يو ځای کښي فرمايي چي : "په ورځ د قيامت به د هري ګولې (نوړۍ) حساب غوښتل کېږي." د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي مسلمان دي کم خوراک کوي چي په ورځ د قيامت به يې حساب کم وي، مګر بل ځای بيا خدای تعالٰی فرمايلي دي که څوک د چا ته يوه ګوله ډوډۍ ورکړي په دې به يې ثوابونه ډېر شي. د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي که څوک د چا کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه ورشـي لامېلمـه شـي نـو پکـار ده چـي ډېـر خـوراک وکـړي، ځکـه چـي د کور وال ثوابونه پرې ډېرېږي.

کلـه چـي مـلا صـاحب دا وېنـا ختمـه کـړه نـو يـې مـخ تـه پرتـه غوښـه (چـي روغـه شـولکۍ وه) پـه دواړو لاسـو يـې ور پورتـه کـړه او ځُلـې تـه يـې يـوړه او پـه غاښـو يـې دا غټـې غټـې خاشـې ور پرېکـړې او لـه هـډه (هډوکي) يـې تـر هغـه وختـه ځُلـه نـۀ کـړه پورتـه چي صفا يې وشکولو.

بندوبسـت د ډېـرو سـړو شـوی ؤ مګـر خلـګ ډېـر کـم راغلـو، ځکـه هـر څـه ډېـر ؤ ملـک بـه د کـوټې پـه وره کښـي ودرېدو او مېلمـانو تـه بـې ويـل چـي غـاړي مـو بنـدي دي کـه بـه شـرم کـوئ هـر سـړی يـې داسـي خـورئ لکـه خپـل کـور، هـر څـه ډېـر دي. يـو وار ملـک پـه مـلا صـاحب نظـر شـو چـي وکتـل د مـلا صـاحب تـر مـخ غوښـه نشـته ملـک پـه خپلـه لـه خادمـه تـال واخسـت او د مـلا صـاحب تـر مـخ يـې لويـه غټـه غوښـه کښېښـودله، مـلا صـاحب سوکه د ملک لاسونه ونيول چي غوښه مۀ ږده.

ملـک ورتـه وويـل چـي غوښـه خـو ډېـره ده ګـورې نـۀ چـي د ټولـو تـر مـخ پرتـه ده، لـږ سـاعت پـس دۀ دا غوښـه هـم هغـه شـان پورتـه کـړه او هغـه شـان يـې وخوړلـه مګـر پـه دې وار بـه يـې يـو وار وار سر ځني پورته کړ.

څـه وخـت چـي ډوډۍ فارغـه شـوه اخونـدزاده صـاحب پـه خپلـه او مـلا صـاحب پـه خپلـه کوټـه کښـي د دعـا لپـاره لاسـونه پورته کړو او اوږدې دعاګاني وشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له دعاګانو ملک مېلمنو ته د تلو اجازه ورکړه. ملا صاحب ته يې وويل چې که تکليف نهٔ وي تهٔ لږ ساعت کښېنه چې دا خلګ ووځي نکاح به تړې.

نهٔ نهٔ ملک صاحب، دا خو هيڅ تکليف نهٔ دی. موږ عالمان يو الله تعالی علم راکړی د داسي ورځي لپاره دی. دا خو زموږ فرض دی. ملا صاحب ورته ووېل. ملک صاحب د سرای په وره کښي ولاړ ؤ هر څوک چي وتو اول به يې ملک ته مبارکي ورکړه بيا به يې اجازه وغوښته او د کور ودانۍ دعا بې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

ټول خلک ووتو ملا صاحب یوازي پاتي شو، د نکاح شروع کولو له مخه یې وویل چي نجلۍ چېري ده چي وکالت ورڅخه واخلو.

هلک خو دا دی ناست دی او نجلۍ په کوټه کښي ده ملک ورته وویل. ملا صاحب له ملک څخه تپوس وکړی چي چاته یې وکالت ورکړی نهٔ دی. نهٔ صاحب مور په دې وکالتو څه پوهېږو. ملک جواب ورکړی. ملا صاحب وویل ښهٔ داسي وکړئ چي نوري زنانه له کوټې وباسئ او ما سره یو سړی شئ چي کوټې له مي ورولي.

یو سړی په منډه لاړو او نوري ښځي له کوټې وایستلې او بیا یې اطلاع راوړه چي لاړ خلاسه ده ملا صاحب هم ولاړ شو او یو سړی یې تر لاس ونیولو او د کوټې خواته روان شو.

درخانۍ چي موقع خالي پیدا کړه چي څوک نشته او ملا به راځي نکاح مي تړي سبا به خلک وائي چي مور یې پخپله مړهٔ کړه او پلار یې دا دی په خوښه بندي کړی دی او د ملک زوی یې خوښ ؤ تر داسي پېغورو او خبرو زما لپاره مرګ ښهٔ دی، زر یې د ټیکري (څادر) په څاک په ناستي خپله غاړه ټینګه کړه او ګنډه یې ورکړه.

ملا صاحب چي د کوټې وره (دروازې) ته رالو ورسره سړي ته یې وویل چي دلته بهر ودرېږه دننه مهٔ راځه په داسي موقع نجلۍ له نرګانو ډېره شرمېږي، دا سړی بهر ورته ودرېد او ملا صاحب کوټې ته ننوت ور یې پوري (بند) کړو. درخانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره نږدې يو خوا ته کښېناستو او غاړي يې دوه درې واره په زوره صفا کړې بيا يې ورته وويل:

چي؛ زويه دا خو ډېره ښۀ خبره ده چي تۀ ډېره د غريب سړي له کوره وې او نن دې په داسي ماړه کور کښي نصيب وشو او ناسته يې او د دې کور مالکه يې داسي ښۀ نصيب ما تر اوسه د بل غريب د لور نۀ دی ليدلی. داسي بخت دي نصيب شه اوس زۀ نکاح ترم تۀ به مي ډېر نۀ سترې کوې، بس وکالت راکړه چي تۀ هم ارام وکړې او زۀ هم.

مګر نجلۍ هيڅ جواب ورنۀ کړو. ملا صاحب بيا ورته وويل او په سر يې د ميني لاس ور تېر کړو مګر نجلۍ نۀ جواب ورکړو او نۀ وښوريده. ملا صاحب حيران شو چي نجلۍ نۀ ښوري او نۀ په لاس بد خوري، مګر درېيم ځل ملا صاحب په وېره وېره د نجلۍ په بدن يو بل ځای لاس تېر کړو، مګر نجلۍ هغه شان پټه خُله او بې حرکته وه. اخر ملا صاحب پرې زړور شو او په مخ يې لاس ورتېر کړو او له مخه يې ټيکری ځني پورته کړو او وې ليده چي نجلۍ د ټيکري په ځاک غاړه تړلې ده او خودکشي يې کړې ده.

ملا صاحب چي وليده نجلۍ مړۀ ده تر خُله يې چيغه ووته او په وره کښي ولاړ سړي ته يې ږغ کړو چي راشه نجلۍ څۀ کړي دي. هغه هم چټک کوټې ته ورننوت او وې ليده چي نجلۍ په ناسته خود کشي کړې ده او په منډه دې سړي ملک ته حال ورکړ. ټول کور وال پرې خبر شو، ټول کوټې ته لاړو تر اوسه نجلۍ ناسته ده، مګر مړۀ ده. ټول سره پريشانه شو چي دا څه وشو اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بــه خلــک څــه وايــي او مــوږ بــه څــهٔ جــواب ورکــوو. قسماقســم تدبيرونه يې جوړ کړو، مګر په يوه کښي يې هم پرده نهٔ ليده.

اخـر نـور جهـاني ورتـه وويـل چـي مـوږ د خـداى لـه وليـانو سـره مينـه او دوسـتي لـرو او لـه هغـو سـره تـل مشـورې کـړو بايـد اوس هــم لــه اخونــدزاده صــاحب ســره مشــوره وکــړو او د هغــه پــه مشوره کښي به زموږ پرده ضرور وي.

د نـور جهـاني دا تجـويز د ملـک خـوښ شـو او پخپلـه سـم دسـتي اخونـدزاده تـه ورغلـو او حـال يـې ورکـړ هغـه يـو سـاعت خاموشـه شـو بيـا يـې ورتـه وويـل چـي مـا سـره يـو چـل شـته اوس پـه شـپه شـپه ښـځه ښـځه کـړه او چاتـه درغ مـهٔ لـره او مـلا صـاحب هـم پـوه کـړه چـي درغ نـهٔ وکـړي. سـهار زمـا تـر راتـګ پـوري تاسـو خوشـحالي جـوړوئ، څـوک د ځـان پـه پريشـاني مـهٔ پوهـوئ، ملـک هـم زر خپـل رازداران پـه مـوټر کښـي د بـازار هـديرې تـه ولېږلـو چـي قبـر وکينـدي او پـه بـل مـوټر کښـي يـې نجلـۍ بغيـر د کفـن او غسـل واخسـته چـي دا مـوټر ورسـېدو قبـر تيـار ؤ او نجلـۍ يـې بغيـر د جنـازې د نمانځـه ښخه کړه او سهارګاه ته موټران خپل کور ته راغلو.

اخونـدزاده تـل نمـونځ کـور کښـي کـوو نـن سـهار يـې هـم خپـل کـور کښـي نمـونځ وکـړ، وروسـته يـې وظيفـه وکـړه بيـا يـې د ځاښـت نفـل وکـړو د ځاښـت لـه نمانځـه وروسـته اخونـدزاده صـاحب بـه کورتـه لاړو او ارام بـه يـې وکـړو، مګـر نـن د دربـار پـه کوټـه کښـي پـه مراقبـه کښـي شـو پـه دې دوران کښـي درې کسـان د دهٔ زيـارت تـه راغلـو مګـر خليفـه ورتـه وويـل چـي دلتـه ارام کښـېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څه وخت چي له عبادته صاحب فارغه شو بیا ږغ په وکړي او خپل فریاد ورته وکړي.

دې سره د خلیفه ږغ چي اخونزاده صاحب واورېدو لږ ساعت پس یې په مراقبه کښي ناره کړه چي فضل خدایه! فضل خدایه! یا ربه! ته یې پرده خوندي کړې او نور مسلمانان له داسي بلاؤ وساتې. اخونزاده صاحب زر سر راپورته کړو او چټک بغیر د دعا پورته شو بیت یې واخست او کپی یې په ښنو کړې. خلیفه او ملاقاتیان پرې حیران شو چي څه چل وشو او پوه شول چي څه کیسه ده او ټولو وویل چي خیر دي غواړو یا ربه! ته خیر وکړې.

اخوندزاده ملاقتیانو او خلیفه ته وویل چي راځئ سره ملګري شو، ما څه ولید هر څه کونکی خدای تعالی دی.

دا سړي هم ورسر روان شو سیخ د ملک کورته ورغلو د ملک کره ډېر خلک د مبارکۍ لپاره راغلي وو چي اخوندزاده صاحب یې ولید ټول ورته ولاړ شو او لاسونه یې په نامه ونیول.

دې خلکو دا خیال وکړ چي اخوندزاده به هم مبارکي ته راغلی وي او څه وخت چي اخوندزاده صاحب کښېناستو ملک ته یې وویل چي ملکه په کور کښي څه نوې کیسه خو نشته.

نه نشته الحمد الله، له ربه راضي یو، خدای دي نه شي ناراضه. هیڅ داسي نوې نشته ملک ورته وویل:

اخوند زاده په ډېره حیرانګي ورته وویل چي څنګه نشته زه اوس په مراقبه کښي وم او کشف راته وشو چي د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ببانو پاچا ستا په ناوې نژور (اینرور) باندي مئین ؤ او هغه د ببانو ته حکم ورکړی چي دا نجلۍ به ماته راوړئ او که مو نۀ راوړه زۀ به تاسو ټول مړۀ کړم. د ببان هم مجبوره شول اوس لږ ساعت مخکښي د ببانو هغه بېهوشه کړه او یو یې وړه او دا نجلۍ د د ببانو باچا ځانته په نکاح کړه او بس بیا به یې په سترګو نۀ ووینئ او تۀ ورشه وې ګوره چي نجلۍ شته که نۀ.

ملک هم کورته ننوت او یو ساعت لپاره ورک ؤ چي واپس راغلو وې ویل چي بېشکه نجلۍ نشته. د برېښنا په شان په ټوله علاقه کښي دا خبره ویره شوه چي ملک په نرور د د ببانو پاچا مئین ؤ او هغو له شپې نجلۍ یووړه.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library